

Bitka, ki odmeva v današnji čas

Proslava 400-letnice bitke pri Sisku na gradu Turjak - Slavnostni govornik obrambni minister Janez Janša kritično spregovoril tudi o današnjih razmerah

TURJAK - Na dvorišču mogočnega gradu Turjak je bila v soboto, 19. junija, proslava, s katero so počastili pomembno obletnico, 400-letnico slavit bitke pri Sisku, ko je kršćanska vojska, v kateri so odločilno vlogo odigrali slovenski vojaki pod vodstvom Andreja Turjaškega, premagala veliko turško vojsko in zaustavila nadaljnji prodor Turkov proti evropskim deželam. Bitka pri Sisku je bila eden od tistih pomembnih dogodkov v naši zgodovini, ki so slovenski narod ohranili v evropskem kulturnem okolju, na njegovih tleh, z njegovim jezikom, vero in kulturo.

Slavnostni govornik na proslavi je bil obrambni minister Janez Janša, ki je številnim obiskovalcem ter domačin in tujim gostom orisal potek bitke pri Sisku ter njen zgodovinski in sedanj pomen. Te bitke, ki ima za slovensko zgodovino in slovenski narod daleč večji pomen, kot se je doslej uradno priznavalo, v povojnem obdobju ne samo da nismo slavili, o nji se je pri nas zaradi srbske dominacije dolgo kar molčalo. "Zaradi hlapčevstva Beogradu smo bili prisiljeni bolj slaviti srbski poraz na

Kosovem polju kot v veliki meri domačo zmago pri Sisku," je ob navdušenem ploskanju dejal Janša.

V govoru je kritično opozoril na sile, ki so in še po svoje nasprotujejo slovenski osamosvojitvi, kar se kaže med drugim tudi v norčevanju iz lastne zgodovine, preprečevanju vidnejšega obeleževanja bližnjega dneva državnosti in zavarovanju prizadevanj, da bi Slovenci kot ostali državotvorni narodi dobili svoj nepolitični muzej vojaške in vojne zgodovine. Prisotna je tudi nostalgija po Jugoslaviji.

"Nekateri bi radi nazaj v Jugoslavijo, vsaj v nekakšno carinsko ali ekonomsko povezavo. Ne povedo pa, da je to pot nazaj v vojno, etnično čiščenje in plačevanje računov za druge. Ob tem je Slovenija dala gostoljubje in državljanstvo mnogim, ki k nam niso prišli iz kakih visokih nagibov, ampak zato, ker so raje na varnem, ker so akontacije vojaških pokojnin pri nas dvajsetkrat višje kot največje pokojnine v Srbiji in ker so lahko za drobiž kupili stanovanje, kar je veliki večini Slovencev povsem nedostopno," je dejal obrambni minister. V sedanjih razmerah, ki so zaradi nemoči mednarodne skupnosti, da bi uspešno rešila balkanski zaplet, zelo resne, je za Slovenijo življenjska nujnost, da se zavaruje pred vplivi z jugovzhoda, sodeluje pri iskanju rešitev na Balkanu in oblikuje nujno potrebne nacionalni konsenz pri temeljnih točkah prihodnjega razvoja.

"Slovenska vojska je pripravljena braniti Slovenijo v sedanjem ozemelskem in ustavnem okviru in nikakršno priklapljanje kake novi Jugoslaviji ne pride v poštev," je bilo zaključno sporočilo obrambnega ministra.

Na proslavi so razglasili tudi nova povišanja najvišjih častnikov slovenske vojske. V čin brigadirja so napredovali Albin Gutman, Bogdan Beltran, Anton Krkovič in Peter Zupan, v čin kapitana Anton Zabkar, v čin polkovnika pa z našega območja poveljnik Pokrajinskega štaba TO za Dolenjsko Rade Klisarič.

stra, ki so mu udeleženci proslave s ploskanjem večkrat glasno pritrdili.

Po govoru in kulturnem programu, v katerem so nastopili igralci Vojko Zidar, Ljubljanski godalni kvartet in skupina Ave, so v grajski dvorani odprli stalno razstavo, ki jo je pripravil ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

M. MARKELJ

Mikeln z Velikim vozom do Kresnika

Pestro dvodnevno kulturno dogajanje na Jurčičevi Muljavi - Slovesna podelitev nagrade Kresnik '93 - Slikarski ekstempore in pisateljski simpozij v Stični

MULJAVA - Na Jurčičevi domačiji se je v soboto, 19. junija, pozno zvečer v luči bakel in z mogočnim kresom zaključila letošnja prireditev Kresnik '93, ki je vrh dosegla s podelitvijo nagrade za najboljši slovenski roman, ki je izšel lani. Nagrado je prejel Miloš Mikeln za roman Veliki voz.

Že prejšnji dan so se na Jurčičevi domačiji zbrali na ekstemporu slikarji z vseh koncev Slovenije, zvečine ljubiteljski ustvarjalci. Zvečer je bil v kapeli samostana Stična koncert Bogdane Herman s Tomažem Pengovom, v gledališču na prostem v Muljavi pa so tukajšnji amaterski gledališčniki izvedli gledališko priredbo Jurčičevega Desetega brata.

Sobotni sklop prireditev se je začel dopoldne v stiški cisterci s simpozijem Društva slovenskih pisateljev na temo kriza subjekta v sodobnem slovenskem romanu, popoldne pa so v bistroju Klepec na Muljavi odprli samostojno razstavo akademskega slikarja Dušana Lipovca in v Kulturnem domu razstavo del, ustvarjenih na ekstemporu, ter razglasili dobitnika nagrad. Prvo nagrado so podelili Ester Lampič in Veroniki Rakuš, drugo Borisu Štrklju, Franju Smoletu in Lojzetu Damljetu, tretjo pa Marjanu Miklavcu, Olgi Jeran in Pavletu Šturku. Na prostoru pred Kulturnim domom je ta čas potekal prikaz slikanja na svilo in na steklo.

Dogajanje se je nato preselilo v gledališče na prostem, kjer je potekal kulturni program, v katerem so nastopili: folklorna skupina iz Razkrižja, moški pevski zbor iz Dobrepolj,

domačini z odlomkom iz Desetega brata, sekstet grosupljske glasbene šole, rokborci iz Grosuplje, vokalna skupina Orhideja, igralca Simona Zorc in ansambel Trinajsto prase, medtem ko je komisija za podelitev nagrade Kresnik zasedala, zaklenjena v Jurčičevi rojstni izbi. Odločila se je, da izmed petih finalistov podeli nagrado Milošu Mikelnu za roman Veliki voz. Nagrado, ki ju podelju-

jeta Društvo slovenskih pisateljev in časnik Delo in ki zdaj znaša 10.000 nemških mark, so pisatelju slovesno izročili pred Jurčičevo domačijo, odločitev komisije pa je podal predsednik komisije literarni zgodovinar Franc Zadravec.

Prireditev se je zaključila s slovesnim prižigom kresa - ta čas je pripadla letošnjemu dobitniku Kresnika - nato pa sta ob ugašajočem kresu nastopili pesnica Svetlana Makarovič in pevka starih slovenskih narodnih pesmi Bogdana Herman.

M. MARKELJ

Ubirajo struno mržnje

Že dolgo ni bilo zlitega toliko žolča na kmete. Da mučijo živino, zapirajo meje in brezobzirno izsiljujejo, čeprav jim čisto nič ne manjka. Imajo najnovejšo mehanizacijo in z nepovratnimi sredstvi sezidane sodobne hleve. So edini, ki se jim ni bati, da bodo že jutri stradali. In vendar, ali je to podjetnemu človeku dovolj? Ničkolikokrat se je v minulem tednu postavilo vprašanje, ali imajo kmetje pravico zahtevati pomoč države, ko pa istočasno množice delavcev z najnižjimi mezdami nimajo nobenih pravic. Kaže, da je slovenska vlada zaigrala ravno na to, v zgodovini že uveljavljeno struno mržnje med delavci in kmeti. Glavna slabost kmečkega punta je bila nedopustna metoda, saj zapiranje cest in meja ne odobrava nihče. Celo kmetom samim je bilo nelagodno ob njihovem početju, a katero drugo pot učinkovitega protesta bi se lahko izbrali? Pogovori, opozorila, pritiski in opozorilne stavke niso zalegli. Kapitulirala je tudi vlada. Ne s tem, ko je podpisala sporazum, saj ni imela več velike izbire. Klonila je takrat, ko ni znala oceniti razmer in preprečiti "izrednega stanja". Nič je ni zadrževalo, da bi o odkupnih cenah razpravljala teden dni prej, se začela resno pogajati s kmeti in jim namesto ničla ponuditi vsaj drobtinico. Očitno nihče v Ljubljani ne pozna slovenskega kmeta: potrpežljivega, zadovoljnega z malim, a ko je treba, presneto trmatega. V godljo, ki so jo dokuhali kmetje, različna pa so mnenja o tem, kdo jo je zakuhal, so vpletene še politične stranke. Če že niso z lastnimi silami postavljale barikad, pa so izkoristile trenutke z zahtevami po zamenjavi ministrov. Tokrat so uporabile kmete, drugič bodo delavce. Žnano je, kaj politika. BREDA DUŠIČ-GORNIK

Kmečki punt zajel še naše kraje

Zaprlji mejne prehode v Posavju in Beli krajini - Po dolgotrajnem pogajanju so kmetje z vlado podpisali dogovor - Nove odkupne cene in posebne dajatve pri uvozu

POSAVJE - Stavki slovenskih kmetov, ki je pretekli teden ohromila promet na državnih mejah in dodobra razburkala slovensko javnost, so se v četrtek zjutraj pridružili tudi kmetje iz treh posavskih občin in proti poldnevu še Belokranjci.

Podružnice slovenske kmečke zveze iz Brežic, Krškega in Sevnice so skupaj s kmečkimi zadrugami iz treh občin in Zadružno zvezo Slovenije oblikovali stavkovni odbor in zapisali svoje zahteve. S traktorji, kombajni in drugimi kmetijskimi stroji so zaprli vse cestne mejne prehode v brežiški občini in skozi barikade spuščali le nujna vozila prve pomoči, policije in gasilcev. Nekaj izjem so naredili tudi pri pogrebcih in prevozih nevarnega tovora.

Na mejnih prehodih so iz praktičnih razlogov protestirali predvsem brežiški kmetje, medtem ko so v dežurni službi sodelovali tudi Krčani in Sevnčani. Stavkovni odbor je bil stalno povezan z vsemi mejnimi prehodi in z republiškim stavkovnim odborom. Poleg višjih odkupnih (zaščitnih) cen za mleko, govedo, svinje in pšenico so posavski kmetje zahtevali še uvedbo zaščitnih cen za krompir, oljno ogrščico, sadje, grozdje, vrtnine in hmelj. Zahtevali so opredelitev celovitih pogojev odkupa pšenice in

• Kot je znano, so v noči iz četrta na petek predstavniki kmetov privolili v kompromisni predlog vlade in prekinili stavko. Podpisani dogovor določa nove odkupne cene. Za kilogram pšenice prvega kakovostnega razreda bodo kmetje letos dobili 24 tolarjev in tolar manj za drugi kakovostni razred. Odkupna cena za liter mleka bo v juniju 27 tolarjev (25,5 za mleko s 3,6 odst. toščice in še 1,5 tolarja premije), v juliju 28 tolarjev, nakar bodo odkupno ceno prilagajali tako, da bo septembra pokrila 80 odst. proizvodnih stroškov. Odkupna cena za mlado pitano govedo in prašičev bo ostalo na ravni 1:0,95. Vlada naj bi sprejela tudi posebne dajatve pri uvozu vseh drugih kmetijskih pridelkov, ki zahtevajo takšno zaščito.

sladkorne pese ter uvedbo prelevmanov, ki bodo izenačili uvozno ceno

in domačo zaščitno ceno kmetijskih pridelkov.

Kmetje so se zavzemali tudi za vzpostavitev tržnega reda in za ureditev razmerja med odkupnimi in maloprodajnimi cenami kmetijskih pridelkov. Od vlade so zahtevali, da takoj sprejme ukrepe za ublažitev posledic letošnje suše. Posavci so dodali še

zahtevo po večjem redu v obmejnem območju, kjer cvete prekupčevanje in tihotapljenje, zaradi česar domačo pridelavo ogrožajo bolezni. Opozarjali so tudi na visoke cene električne energije za kmečka gospodinjstva in na to, da se prispevki in davki v primerjavi z rastjo odkupnih cen zelo povečujejo. Po njihovem bi morali uvesti posebno ceno za kmetijsko gorivo in ukiniti tudi prispevke za ceste, saj le malo traktorjev vozi po njih.

B. D.-G.

KUČANOVA ČESTITKA INPLETU

SEVNICA - Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan in minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc, ki ju je Inplet povabil na podelitev certifikata ISO 9001, se zaradi drugih obveznosti nista mogla udeležiti slovesnosti, sta pa poslala kolektivno čestitki. V Kučanovi brzojavki predsednik med drugim piše: "Vaš kolektiv je med prvimi v naši državi, ki mu mednarodna skupnost po svojih najzahtevnejših kriterijih priznava in potrjuje vrhunsko kakovost. To je nedvomno prvorazredna legitimacija za vaš nadaljnji uspešni razvoj in prodor tudi na najzahtevnejša tuja tržišča. Priznanje, ki sta ga prejeli za svoje organiziranost, načrtnost in sistematično delo za dviganje kakovosti, je dobilo doslej le malo slovenskih podjetij. Vendar prav podjetja - prejemniki teh priznanj potrjujejo, da zmoremo izpolnjevati tudi najzahtevnejše pogoje uspešnega uveljavljanja v mednarodni konkurenci, in so spodbuda vsem tistim, ki se zdaj bolj ali manj uspešno ukvarjajo s svojimi razvojnimi zadevami in se pri tem zavedajo, da je ta kakovost eden ključev za uspeh".

PREDSEDNIK KUČAN NA MULJAVI - Sobotnih prireditev na Jurčičevi domačiji se je udeležil tudi predsednik Milan Kučan. Na sliki: predsednik si je z zanimanjem ogledal slikanje na svilo pred Kulturnim domom na Muljavi. (Foto: MiM)

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

TOMBOLA

v Šentjerneju na hipodromu
v nedeljo, 27. junija, ob 15. uri!

Dobitki:
BMW 316 i
R 5 campus
garaža Strešnik
in še 120 manjših dobitkov.

Igra ansambel AGROPOP.

Pesem je kot narodova izpoved

V nedeljo je bil v Šetvidu pri Stični 24. Tabor pevskih zborov - Minister Sergij Pelhan: "Pesem je sestavni del slovenske kulture in narodove samobitnosti"

ŠENTVID PRI STIČNI - Šentvid pri Stični je bil v nedeljo spet prizorišče velikega dogodka. Gostil je pevce 201 zborov in poleg teh še veliko obiskovalcev, ki jih je privabil v ta majhen, a prijeten kraj 24. Tabor pevskih zborov.

Tako so organizatorji napravili še eno stopničko do jubilejnega 25. Tabora, ki bo, če bo šlo vse po sreči, prihodnje leto. S tem so pravzaprav

PEVCI SEBI IN DRUGIM - Šentvid pri Stični je bil v nedeljo pisan in razposajen. K temu so največ prispevali pevci, ki so okrog poldneva zapeli skupaj. Zanosna pesem iz tisočih grl je bila zgovorna napoved, da bo pevski tabor v Šentvidu pri Stični tudi prihodnje leto. Glasovom je pomagala kvišku tudi dirigentova roka. (Foto: M. Luzar)

zavrnili vsa dosedanja ugibanja, ali bi bilo pametno prenehati s to prireditvijo. Pod geslom "Pojo naj ljudje", v znamenju katerega potekajo pevski tabori, so prireditelji tudi tokrat pripeljali do tako srečnega konca, kot si ga bolj ali manj izurjeni nastopajoči pevci iz Slovenije in zamejstva samo želijo.

Svoje čase so se pojavljali posamezni kritiki, ki so videli v taboru samo

nekakšno romanje ljudi s posluhom ali le z veseljem do petja. K sreči je bilo in je še več tistih, ki na pevška srečanja v Šentvidu gledajo drugače. Tako je tudi minister za kulturo Sergij Pelhan, slavnostni govornik na letošnjem 24. Taboru, zatrdil, da "šentviški pevski tabor pomeni za Slovence svojevrsten praznik pevske kulture". Po mnenju ministra je petje za Slovence "vedno bilo in bo izraz želje po umetniškem izražanju tegob in radosti vsakodnevnega življenja posameznika. Slovenska pesem je ob besedi, gib in zvoku sestavni del slovenske kulture in narodove samobitnosti". In po tem spoznanju bi se po Pelhanovih besedah morali ravnati, ko danes oblikujemo novo Slovenijo.

Na 24. Taboru so poleg slovenskih nastopili tudi zbori iz zamejstva, med drugim tudi iz Zagreba in Reke. V okviru letošnjega tabora so nastopili tudi folkloristi in godba slovenske policije. Zborom, v katerih je bilo najbrž več kot 5.000 pevcev, so dirigirali Marijan Žula iz Gornje Radgone, Tanja Kuštrin iz Nove Gorice in Damijan Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem.

Ob prireditvi je glavno sponzorstvo prevzela Zavarovalnica Triglav, sicer pa je večji del stroškov plačalo grosupeljsko gospodarstvo, pri čemer posebej omenjajo prispevek zasebnih podjetnikov in obrtnikov.

M. LUZAR

Veliko novega v črnomaljski vladi

Delegati občinske skupščine bodo odločili, ali bodo dobili novo, sicer manjšo, a profesionalno občinsko vladno - Od sedanjih ostala le Horvat in Stjepanovičeva

ČRNOMELJ - Tukajšnji izvršni svet ima poleg profesionalnega predsednika še deset članov, a le dva od njih sta zaposlena v občinski upravi. Prav številčna občinska vlada ter velika angažiranost njenih članov na odgovornih delovnih mestih, kjer so redno zaposleni, je bila, kot je na nedavni seji izvršnega sveta povedal njegov predsednik Anton Horvat, razlog za reorganizacijo vlade. To je kljub temu, da so v prihodnjem letu predvidene občinske volitve, predlagala koalicija strank, ki so v črnomaljski občini še vedno združene v Demos, pridružila pa se jim je še Socialistična stranka Slovenije.

Čeprav je Horvat pohvalil prizadevnost sedanjih članov vlade, je hkrati tudi priznal, da je bilo zaradi njihove prezahtevnosti zlasti v zadnjem času težko zagotoviti že samo sklepčnost, kar pa še ni dovolj za uspešno delo izvršnega sveta. Zato je Horvat kot mandat pri spremembah upošteval manj področij, s katerimi bi se v bodoče ukvarjal izvršni svet, saj meni, da hitrejšega razvoja ni moč graditi in pričakovati na vseh področjih. Misli pa, da je zajel tista, ki imajo v občini možnosti za razvoj. Člani IS, pristojni za ta področja, naj bi bili po novem profesionalci, kar pomeni, da se bodo - če niso že sedaj - zaposlili v občinski upravi

Program "Srečanja v moji deželi"

Prva prireditev že jutri v cerkvi sv. Ane

DOLENJSKE TOPLICE - Že v tem tednu se prične prve prireditve "Srečanje v moji deželi". Tako bo v petek, 25. junija, ob 21. uri v cerkvi sv. Ane gledališka skupina Beseda uprizorila odsko lepljenko "Božji vitez na slovenski zemlji".

Dan kasneje ob v zdraviliškem domu otvoritev razstave del izseljenških umetnikov slikarske kolonije. "Srečanju" bo posvečen tudi Baragov dan v Trebnjem z nedejsko slovesnostjo v Mali vasi. V torek, 29. junija, ob 19. uri bo v Cankarjevem domu v Ljubljani okrogla miza Mladi in izseljence.

Osrednja prireditev "Srečanja v moji deželi" bo v soboto, 3. julija, in se bo pričela ob 10.30 uri z mašo slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja v cerkvi sv. Ane. Izseljence iz vsega sveta bodo pozdravile godba na pihala Novoles iz Straže, folkorni skupini Semiška oheet in Adlešiči, v kulturno-umetniškem programu se bodo predstavili: oktet Deseti brat iz Ljubljane, folklorna skupina Nagelj iz Toronta, oktet slovenske župnije iz Berlina, nonet Rog iz Kočevja, Big Ben Hit kvartet iz Nove Gorice in folklorna skupina Kres iz Novega mesta.

KOČA PRI SVETI ANI JE KONČANA

RIBNICA - Planinsko društvo Ribnica bo v soboto ob 11. uri svečano odprlo planinsko kočjo pri Sv. Ani in tako na svoj način proslavilo dan državnosti. Temelje za kočjo so ribniški planinci postavili že leta 1990 in od takrat do otvoritve opravili 6.000 prostovoljnih delovnih ur, z denarjem pa so jim pomagala tudi nekatere podjetja in posamezniki s prostovoljnimi prispevki. Sv. Ana je z 920 m nadmorske višine najvišji vrh Beke stene, ki je priljubljen cilj izletov ribniških planincev.

A. B.

Obliž na rano slovenskega turizma

Predstavitve promocijsko-prodajnega kataloga Dolenjske in Bele krajine

METLIKA - Zagotovo drži, da je rakava rana slovenskega turizma njegova promocija. Zato sta Dolenjska in Bela krajina želeli prispevati svoj delež k promociji naše države z izdajo prodajnega kataloga, ki so ga ob izidu pretekli teden predstavili v kleti metliškega gradu.

Kot je na predstavitvi dejal Vladimir Petrovič, predsednik komisije za gostinstvo in turizem pri območni gospodarski zbornici ter direktor Krških Zdravilišč, sicer poverjen za izvedbo projekta, so katalog povzeli po avstrijskem, čeprav je manj kvaliteten. A kljub temu upa, da bo v pomoč tako turistom kot tudi turističnim ponudnikom pri njihovi prodaji. Katalog, ki bo izšel v 50.000 izvodih, bo namreč predstavljen na vseh pomembnih turističnih sejnih v Evropi ter poslan vsem slovenskim turističnim agencijam. Pohvalil je tudi enotnost vseh štirih občin - črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske - pri nastajanju kataloga, ki je veljal okrog 50.000 DEM.

Alenka Babič, vodja marketinga v Krških Zdraviliščih, je predstavila

● V prvem, nekomercialnem delu kataloga je prijazno povabilo šestih znanih Slovencev na Dolenjsko in v Belo krajino, predstavitev pokrajine, kulture, ljudi, mest, dediščine, verskega turizma, prireditve, športne in rekreativne dejavnosti. V drugem delu je komercialna ponudba. To je bila prva priložnost, da so v katalogu predstavili tudi zasebne gostince.

namen kataloga, s pomočjo katerega želijo na Dolenjsko in v Belo krajino pripeljati čim več gostov. Zato so v katalogu predstavili za turista najbolj privlačno ponudbo. Pri tem so se trudili, da so vse štiri občine enakovredno zastopane. Pričakujejo, da bo promocijsko prodajni katalog, ki naj bi znatno pripomogel k "prodaji" znamenitosti Dolenjske in Bele krajine, pošel v enem letu, potem pa naj bi natisnili novega, že izpopolnjenega.

M.B.-J.

DANES TOTALNO ODŠTEKAN DAN

NOVO MESTO - Zveza prijateljev mladine občine Novo mesto danes med 16. in 24. uro na igriščih Loke pripravlja tradicionalno prireditev Totalno odštekan dan. Bogat atraktivni program se bo pričel s sejmom rabljenih šolskih knjig in nadaljeval z nastopom skupine Baracuda in priznane rockovske skupine Chateau iz Velenja. Loka bo to popoldne in noč zanimiva za vse generacije: najmlajši se bodo lahko vozili z vrtljivkom Miki miška, skakali na velikem napihljenem slonu, uživali ob ponudbi vseh vrst sladoleada, slaščic in pijač. Osnovnošolci in srednješolci bodo lahko uživali v atraktivnih nastopih motoristov, avtomobilistov, konjev, padalcev, lokostrelcev ter spremljali nastop prostih plezalcev dvojčkov Erpič. Videti bo še marsikaj, zato na Loka v četrtek ne kaže manjkati.

Kmetje so za park, če...

... bodo h kmetijam dobili še gozd, gozdarji pa gozdov ne bi radi delili - Oboji so za park, če bodo imeli ljudje korist od tega

KOČEVJE, GOTENICA - Z okroglimi mizama v Kočevju in Gotenici minuli teden je bila v strokovnih krogih zaključena razprava o načrtu za ustanovitev Kočevskega naravnega parka, danes ob 18. uri pa bo v dvorani Ljubljanske banke v Kočevju še javna razprava, na katero so vabljene vsi občani. Okroglo mizo v Kočevju je vodila novinarka Mojca Skender, bisto pa se da strniti tako: vsi so za naravni park, če bo to Kočevski in kočevskim ljudem (ne samo rastlinstvu in živalstvu) koristil.

Tako imenovani družbeni kmetjici so bili za to, da se ohrani sedanje družbene farme (oz. kar je dobrega v njih) in da se izpopolnjujejo v tej smeri, da ne bodo le proizvajale mleko in meso, ampak oboje tudi predelovali in prodajale. Mlečne farme na Kočevskem je treba posodobiti. Predstavnik zasebnih kmetov je se zavzel, da ti kmetje dobijo zemljo v last in ne le v najem, kot jo imajo zdaj. Oboji, družbeni in zasebni kmetje, pa so trdili, da h kmetiji sodi tudi gozd in da je treba farmam ozi. kmetom dodeliti tudi gozdne parcele. Gozdarji pa so bili bolj zato, da gozd ostane v rokah čim manj lastnikov oz. gospodarjev, kar bi bila prednost za narodni park.

V razpravi je bilo izrečenih še več

drugih (celo nasprotujočih si) mnenj in vprašanj, npr., da mora Slovenija prispevati tudi denarno k uresničitvi zamisli o parku (saj je to pravzaprav državni program), o urejanju družinskih kmetij, o izdelavi con v naravnem parku (razdelitev na kmetijska, lovna, turistična itd. območja), o kočevski blagovni znamki, saj tu pridelujejo najbolj ekološko čisto hrano, o vključevanju starih programov (revitalizacija Kočevske itd.) v program naravnega parka, o skladu kmetijskih zemljišč, zbiranju denarja v njem in razporejanju tega denarja itd., itd.

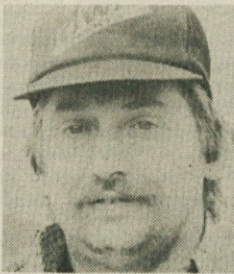
Na okrogli mizi v Gotenici pa so bila izražena podobna mnenja. Nekateri strani so bile kar odločno za naravni park, a nekoliko očitno zaradi želje, da bi bilo to območje še naprej bolj ali manj zaprto; spet drugi pa so opozarjali, kako je to območje gospodarsko zastalo v razvoju zaradi zaprtega prostora (kar pa je imelo tudi to dobro stran, da se je ohranila neokrnjena narava), hkrati pa je bil zaviran gospodarski razvoj okoliških območij (Poljanske doline, Kostelskega, Osilniškega itd.). Ob tem so izrazili bojazen, da se ne bi usoda nekdanjega območja Kočevske Reke zdaj ponovila v obliki naravnega parka.

JOŽE PRIMC

naša anketa

Ali na hrvaško obalo?

Pred vrati so dopusti in na dnevnem redu vprašanja, kje preživeti poletne počitnice. Če je bila izbira kraja dopusta včasih bolj vprašanje okusa, prestiža in domišljavosti, je danes celotna zadeva dobila še pomembno novost. Gre za vprašanje, kam na dopust, da bo bivanje varno. Vprašanje se lepi zlasti na pogovore o hrvaški obali, kamor so Slovenci od nekdaj radi zahajali. O zavezanosti Istri in podobnim predelom bi lahko sklepali po razglednicah, ki so nam jih poleti nekdanji dostavljali poštarji iz letovišč, in po nalepkah, ki na avtomobilih še zdaj služijo kot izkaz, kako daleč na jugu se je kdo namakal. Zgovorna je tudi uradna statistika. Slovenski turisti so na poreški rivieri ustvarili - gledano v celoti - kar 12 odstotkov nočitev. Samo v letu 1992 so v Poreču našli 750.000 turističnih nočitev in pri tem jih je kar 40 odst. odpadlo na slovenske turiste. Zdajšnje šumenje v balkanskem osirju tako stistik postavlja v ozadje in zdi se, da se "zlata leta" najbrž ne bodo kmalu ponovila. Kaže, da vojna na Hrvaškem, ki jo naša soseda sicer zanika, sili morebitne slovenske obiskovalce hrvaške obale v tehten premislek, ali se kljub obljubljenim hrvaškim turističnim tujskim popustom res izplača letos poleti nadaljevati soncu na sicer lepi in prostorni hrvaški obali, nekajkrat večji od slovenske.

VINKO DRAGOŠ, kmet s Cerkevš pri Črnomlju: "Zaradi dela na kmetiji najbrž letos ne bomo šli na dopust, saj ne bi imel kdo skrbeti za živino. Če pa bi se že odpravili na počitnice, bi si upali tudi na Hrvaško, a le v Istro. Tja smo nekdanj že hodili in bili smo zadovoljni, saj so bili zelo pozorni do turistov. Nikakor pa se ne bi odpravili v Dalmacijo, saj kljub zagotovitvam, da je mir, v teh kriznih časih človek nikoli ne ve, kdaj bo počilo."

FRANC VUKŠINIČ, kmet iz Križevske vasi pri Metliki: "Na dopust ne bom šel, tako zaradi nujnega dela na kmetiji kot tudi zaradi pomanjkanja denarja. Če bo vroče, bom skočil v bližnjo Kolpo. Če bi imel čas in denar, bi se odločil za gore ali toplice, za Hrvaško ne. Živim le streljaj od hrvaške meje in spoznavam, da odnosi med Slovenci in Hrvati niso nič več tako pristrani kot nekdanj. Sosedje s prevlekim ljubosunjem gledajo na nas."

STANE OGOREVC, poslovodja blagovnice Brežičanka iz Brežic: "Če bi že šel letovat na Hrvaško, bi se odločil kvečkemu za Istro, kam nižje, proti Dalmaciji, se ne bi podajal. Kolikor vem, so cene v hrvaškem primorju letos precej visoke in to ne samo za njihove, ampak tudi za naše razmere. Po mojih informacijah pri nas dopustovanje ni dosti dražje, zato menim, da je bolj pametno, če denar, ki smo ga privarčevali za dopust, potrošimo doma."

SLAVKO ROŽMAN, strojnik v krškem Videm papirju: "Sploh ne, na Hrvaško pa res ne bi šel na dopust. Če se že odločim za dopust, grem pač tja, kjer sem na varnem. Zame je na Hrvaškem še vedno vojna. Včasih smo potovali na morje v Crikvenico. Če se zdaj spomnim, skozi kakšne puste in samotne kraje smo se vozili, me spreleti srh, ko pomislim, da bi moral tam mimo v teh časih. Ne, na Hrvaško zdaj ne bi šel na dopust!"

MIRAN PAJNIČ, zastopnik zavarovalnice Triglav v Ribnici: "Zaradi osebnih varnosti bom šel na dopust na slovensko obalo. Ugotavljam, da smo Slovenci na Hrvaškem neprijazni in da nas črtijo. Dupust na Hrvaškem bi bil res cenejši, a je blizu vojna in se ne bi počutil preveč varnega. Tam je norija. Pred tremi leti sem bil na jugu pri vojaki in sem sklenil, da nikoli več ne prestopim naše južne meje."

NADA RIJAVEC, uslužbenka SDK v Kočevju: "Lani smo bili na dopustu na Hrvaškem. Na trajektu za Cres smo doživeli neprijetno sceno, ko je nekdo preklinjal vse Slovence in o nas, Slovincih, grdo govoril. Šli smo naprej in se na dopustu imeli lepo, saj se taka neprijetnost ni več ponovila. Kljub temu mi je v podzavesti ostal strah in neprijeten spomin in se ne morem več odločiti za Hrvaško. Jim ne zaupam. Zato bomo letos na dopustu na Čatežu."

JOŽE LENČIČ, obrtnik iz Šentjerneje: "Na Hrvaško ne bi odšel enostavno zato, ker tam Slovenci nismo zaželeni. Reklama dol, reklama gor, dejstvo je, da Hrvatje razbijajo stekla na naših avtomobilih, da nas gostinci polivajo z juho in tako dalje. Raje dam domačemu gostincu nekaj več denarja in dopust preživim brez strahu pred takšnimi dejanji. Ko se bodo stvari uredile, bom verjetno tudi jaz razmišljal drugače."

ROMANA STARINA, poštna uslužbenka iz Krmelja: "Ne bi imela nikakršnih pomislekov glede odhoda na dopust na hrvaško morje. Toda težava je v tem, ker sem sprejeta v delovno razmerje za določen čas in nimam nobenega dneva letnega oddiha. Zdaj je le pomembneje, da imam delo in kruh, če bo tega tudi poslej dovolj, si bom z močim verjetno lahko privoščila tudi oddih ob Jadranskem morju kje v Istri."

MERI HRASTAR, učenka iz Dola pri Trebnjem: "Zakaj nekateri povsod radi vtikajo svoj nos?! Tudi v to se že spuša politika, kam bi smeli oditi na oddih. No, morda tega neposredno niti ne občutim, slišim pa, da se nekateri pri odločitvi o tem, kje bodo letos preživljali oddih, precej ravna po medsebojnih odnosih Slovenije in Hrvaške. V zadnjem času se pojavljajo konflikti, in iz tega sklepajo, da letovanje tam ne bi bilo varno."

KMETIJSTVO

HRIBSKI PIKNIK

HRIBI - Vinogradniki te vinske gorice se lahko pohvalijo tudi s prijateljstvom, ki jih ne drži le pri delu, temveč tudi pri poskusih vinskih pridelkov. V specialitet domače kuhinje. V spomin na čase, ko so se pred leti ročno lotili asfaltiranja svoje "vinske ceste", tudi letos pripravljajo že 7. tradicionalni "Hribski piknik". Tokrat bo v soboto, 3. julija, ob 17. uri. Vabijo vse, tudi Boža Gajiča. Slednjega, ki mu namesto trtja v vinogradu raste koruza, pa prosijo, da od tega datuma ostanke proti nebu štrlečega koruznega šavja pospravi.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Tudi ta tržni ponedeljek je bilo kar veliko stojnic zasadenih z borovnicami. Branjevke so tarmale, da jih je težko nabirati, še težje pa pretopiti v tolarje. Kljub temu da so znižale ceno na 200 tolarjev, je bilo kaj malo upanja, da bodo našle kupca. Ostale cene: goriške breskve 260, hruške 300, jaja 13, krompir 100, maline 200, jurčki 700, domače žganje 400, solata 150, jabolčni kis 75, smetana 400, sirček 300, višnje 220, jabolka 70, češnje 280, jagode 300 in kole-raba 160 tolarjev. Cene pri Sadju in zelenjavi: breskve 152, limone 139, pomaranče 69, cvetača 235, zelje 89, krompir 102, čebula 91, kumare 152, orehi 945 tolarjev. Deladini je prodajal češnje po 300, papriko po 250, paradižnik je veljal 180, kumare 150, krompir 80, lubenice 130, banane 110, borovnice 310, ringlo 300, čebula 90, breskve 200, hruške 200, suhe slive 250, fižol 160, pomaranče 90, marelice po 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli rejci naprodaj 184 prašičev, starih do 3 mesece, in 75 starih. Majše živali, ki so jih lastniki prodali 127, so bile po 290 do 300 tolarjev kilogram žive teže, starejše, od katerih jih je zamenjalo lastnika 34, pa po 180 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Končno tudi kamena moka

Iz Vrčičarske univerze, Ljubljana p.p. 223, nam z neskritim zadovoljstvom sporočajo, da je končno pri nas vendarle mogoče kupiti naravno mineralno gnojilo KPMG - kameno moko, ki so jo na predavanjih priporočali že najmanj deset let. Sedaj je končno tu in s tem tudi priložnost, da na tem mestu kaj več povemo o njej.

Kameno moko, ki je naprodaj na slovenskem tržišču, izdeluje podjetje Samoborka v Samoboru na Hrvaškem. Tam primerne naravne kamenine zmeljejo v največ 1 mm debele drobce, ki so uporabni za gnojenje pa tudi za zaščito pred rastlinskimi škodljivci. Po kemični sestavi je ta kamena moka zmes vseh tistih elementov, ki jih rastline potrebujejo za rast. Ne manjkajo niti sledovni elementi, kot so bor, baker, molibden, mangan, kobalt in drugi.

Kamena moka velja predvsem kot dober pripomoček za uravnavanje kislosti tal. Sama je nekoliko alkalna (pH 8,3), to pa pomeni, da je primerna zlasti za kislila in zakalčevalna tla, ki jim izboljša rodovitnost, saj so primerno kislila oz. nevtralna tla tudi bolj dovzetna za vsa rastlinska hranila. Po svetu veliko kamene moke porabijo vrtnikarji, dodajajo jo kompostu in humusu ter ju tako obogatijo z minerali.

Kot že rečeno, je kamena moka uporabna tudi kot zaščita pred škodljivci. Z njo zaprašimo ogrožene rastline. Učinkuje proti ušem, mravljam ter ličinkam različnih škodljivih žuželk, med njimi proti ličinkam koloradskega hrošča, kapusove muhe, bolhača idr.

Samoborka pakira kameno moko v vreče po 10 in 50 kg, rok trajanja izdelka pa je neomejen. Priporočajo uporabo 500 do 1000 kg na hektar, ki jih je najbolje pol zaorati jeseni, ko se pripravlja praha, pol pa zadelati v zemljo spomladi ob saditvi ali sejanju. In še to: ta čas je mogoče kameno moko kupiti na Dolenjskem v trgovini Tika v Trebnjem, Agrosejalcu v Novem mestu in trgovini Ino v Krškem.

Inž. M. L.

Krasinčani prvi namakajo polja

S premičnim namakalnim sistemom, ki je prvi v Beli krajini, namakajo 5 hektarov njiv - Na republiki odobrili denar za zalivanje 15 hektarov

METLIKA - Kmetijska zadruga Metlika je od leta 1975 investitorica različnih agrarnih operacij, ki so načrtovane v občinskih planih, ti pa usklajeni z republiškimi srednjeročnimi plani. Tako so bile v občinskih planih načrtovane agromelioracije na 3.000 hektarih, komasacije na 500 hektarih, hidromelioracije na 200 hektarih ter namakanje na 1.000 hektarih. Vendar plane uresničujejo počasneje, kot je bilo načrtovano, ker denar, ki je namensko zagotovljen iz republiškega proračuna in je v večini nepovraten, priteka bolj počasi, kot so pričakovali.

Kljub temu pa jim je so uspelo opraviti agromelioracije na 80 odst. zemljišč, komasacije na 450 hektarih, hidromelioracije na polovici načrtovanih površin, prav te dni pa so začeli tudi z namakanjem. Ko bo končan tudi ta projekt, naj bi namakali vse agromeliorirane in komasirane površine ob Kolpi kakor tudi zemljišča v višjem predelu občine,

sicer načrtovano že dlje časa, zelo aktualno pa je postalo ob lanski suši, ki je pospešila priprave. Veliko je k temu pripomogla tudi odločenost kmetov, da intenzivno izkoristijo polja. Kdaj bo moč namakati prej omenjenih 135 hektarov, je precej odvisno

od Krasinčanov, ki morajo za gradnjo sistema sami zagotoviti polovico denarja. Če bodo pokazali velik interes, bo gotovo tudi država hitreje priskočila na pomoč, saj vse bolj spoznava, kako pomembno je za slovensko kmetijstvo prav namakanje. V metliški občini načrtujejo tudi namakanje manjših površin, na primer sadovnjakov pa tudi zelenjave, v višjih predelih. Vendar bodo morali prej narediti študije o zajetih izvirov, potokov ter manjših akumulacij deževnice.

M. BEZEK-JAKŠE

Ječmen že v vrečah, kmalu še pšenica

24 tolarjev za kilogram za ves letošnji pridelek?

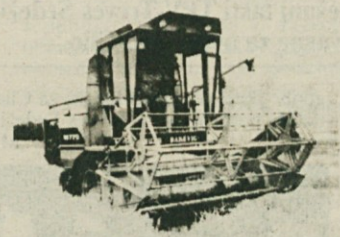
KRŠKO, LJUBLJANA - Pretekli teden se je na Krškem polju začela žetev ječmena. Zaradi izsušenih tal od lanske in letošnje zimske suše je žito slabše vzkliko kot ponavadi. Spomladanska suša je povzročila predčasno zorenje, precej bolj prazno klasje in tudi slabšo kakovost zrnja. Podobno škodo kmetijski napovedujejo tudi pri pšenici.

Da bo zaradi prisiljenega zorenja zmanjšan pridelek pšenice in tudi bistveno poslabšana njegova kakovost, sta ob nedavnih kmečkih stavki ugotavljali tudi vodstvi Slovenske kmečke zveze in Zadrugne zveze Slovenije. To ugotovitev sta skupaj z drugimi sklepi posredovali predstavnikom slovenske vlade ob podpisu sporazuma za prekinitev stavke. Zahtevali sta, da bi letos zaradi škode ob suši odkupovali vso pšenico po dogovorjeni ceni za pšenico prvega kakovostnega razreda (24 sit/kg).

V zgoraj omenjenih sklepih sta zahtevali od vlade, naj z ustreznimi ukrepi prepreči rast drobnoprodajnih cen osnovnih živil. Po njihovem mnenju bi se te lahko dvignile za potrošnike le za toliko, kolikor so se povečale odkupne cene za kmete. S tem bi preprečili, da bi predelovalci in preprodajalci spet dodatno zaslužili.

Vodstvi kmečke in zadrugne zveze sta tudi vztrajali, naj se takoj nadaljujejo pogovori o na pogajanjih še nedorečenih vprašanjih, predvsem o uvedbi in višini prelevmanov za uvoz vina, sadja in zelenjave.

B. D.-G.

ZABRNELI SO KOMBAJNI - Večina ječmenovih zm bo konec tega tedna, vsaj na Krškem polju, kjer suša žitu ni prizanesla, že v vrečah. V krški občini imajo z ječmenom in pšenico posejanih le nekaj manj kot 2000 ha kmetijskih površin. Po končanih opravilih na njivah z ječmenom bo kmalu na vrsti še pšenica. Bo kmetom uspelo doseči enotno odkupno ceno za ves pridelek? (Foto: B. D.-G.)

2. državna razstava in sejem koz

V Sevnici od petka do nedelje ocenjevanje živali, mlečnih izdelkov, prodaja koz in kozje dirke

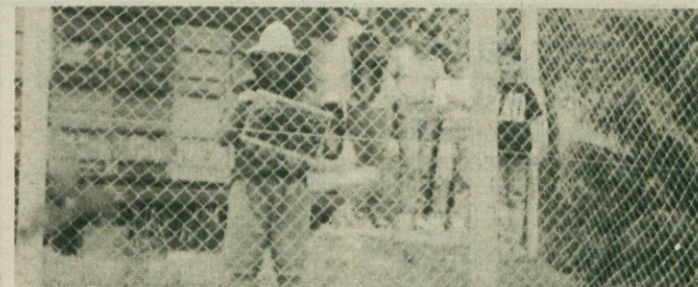
SEVNICA - Zveza kozjerejev Slovenije priredi od 25. do 27. junija pri taborniškem domu v Sevnici 2. državno razstavo in sejem koz. Če bi Steli še prireditev, ki so bile v Sevnici za območje bivše Jugoslavije, bi bila letošnja že 8. po vrsti. Organizirana kozjereja v Sloveniji se pričinja leta 1985, ko so v Sevnici ustanovili podružnico za kozjerejo pri Zvezi društev gojiteljev malih pasemskih živali Slovenije. Po osamosvojitvi Slovenije so kozjereji kmalu izstopili iz te zveze in pričeli ustanavljati kozjerejska društva v Kamniku, na Ptuj in v Sevnici. Prvi društvi vključujeta le rejce v svoji občini, sevnško društvo Slovenija, ki ga podobno kot Zvezo kozjerejev vodi Sevnčan Silvo Osovnikar, pa združuje kozjereje iz ostalih regij.

Uradna otvoritev razstave, katere pokrovitelj je slovensko ministrstvo za kmetijstvo, bo v petek ob 20. uri, ko bodo najboljše koze obdarili s priznanji prvakov Slovenije, Sevnice in razstave. Licitacijska prodaja bo v soboto, od 10. do 18. ure, in sicer vsaki dve uri. Vedno privlačne kozje dirke bodo v nedeljo ob 10. uri dopoldne. Opoldne bodo razglasili rezultate mlečne kontrole in podelili rekorde mlečnosti za leto 1993

prehodni pokal Zelene doline. Naposled bodo razdelili plemenjake za sezono 1993 - 1994. Slovenski rejci koz bodo med razstavo obiskoval-

cem ponudili razne izdelke iz kozjega in ovčjega mleka, ocvrte in na račnu pečene kozličke ter ostale kozje dobrote.

P. P.

ČEBELARIJI - V osnovni šoli v Trebnjem imajo čebelarji krožek, ki se ga udeležuje do devet učencev. Njihov mentor je Ludvik Vidmar. Na republiškem tekmovanju v Radovljici sta dva učenca dosegla dober rezultat. Solarjem ni žal časa, ki ga namenijo delu v krožku, saj vedo, da jim bo pridobljeno znanje o čebelah prišlo prav pozneje pri čebelarjenju. (Foto: Rezka Majer)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Sladki in pikantni zavitki

Vlečeno testo za pečene zavitke delamo brez jaje, za kuhane pa so nujno potrebne. Najbolj znana kuhana jed iz vlečenega testa so kuhani štrukliji. V testo damo le prav malo masla, da se pri kuhanju ne razlezejo. Iz istega vzroka testo tudi manj na tanko razvalčemo kot za pečene zavitke. Testo za kuhane štruklje namažemo z nadevom po vršci površini, za pečene pa le dve tretjini testa. Preostali del le premažemo z oljem ali raztopljenim surovim maslom.

Zvijati začnemo pri namazanem delu, prek njega pa zavijemo še le pomaščeno testo. Tako pripravljen zvitek se lista kot masleno testo. Zvito testo za štruklje pred kuhanjem večkrat prebodemo, da lahko odide zrak, nato ga zavijemo v vlažno krpo (primerna je gaza), ki jo potresemo z drobtinami. Najboljši so štrukliji, kuhani v sopari. Namesto sladkih mlečnih nadevov pa lahko napravimo tudi zelenjavne štruklje, ki jih kuhamo in pečemo.

Za pripravo zelenjavnega zavit-

ka potrebujemo 300 g moke, ščepec soli, 1 jajce, 1 rumenjaki, 60 g masla ali margarine in 50 g kisle smetane. Za nadev pa pripravimo 100 g bučk, 100 g korenja, 100 g kolera-be, 500 g skute, 4 jajca, 2 žlice sesekljane špinacije ali blitve, poper in muštinski orešek. Za pre-maz uporabimo 2 rumenjaka, 4 žlice sladke smetane in žlico olja. Iz danih sestavin zamesimo testo, ga premažemo z oljem in zavijemo v folijo. Vso zelenjavo na tanko zrežemo in blanširamo ter dobro ocedimo. Zelenjavo in ostale sestavine dobro zmešamo, solimo po okusu in začini. Spočito testo razvaljamo v pravokotnik in še primerno razvalčemo. Premažemo ga z oljem in nato z nadevom. Zvitek položimo v pomaščen pekač, ga premažemo z rumenjaki in smetano. Pečemo ga pri 200 stopin-jah 25 do 30 minut.

Na enak način lahko pripravimo tudi čebulni zavitek s sirom ali porov zavitek, ki se dobro ujema-ta z vsemi vrstami svežih solat.

DOLENJSKI ROMI
VKUP

NOVO MESTO - V petek so šmihelski Romi pripravili 1. srečanje Romov Dolenjske. Že dopoldne so se pomerili v nogometu. Zmagali so gostitelji, drugo mesto so si priborili Romi iz Dobruške vasi in tretje Leskovečani. V kulturnem programu, ki sta si ga ogledala tudi novomeški župan Franci Koncilija in občinski sekretar za šolstvo in šport Danijel Brezovar, so se predstavili romski otroci iz Krškega Šmihela in Zabajke. Organizacija prireditve - postala naj bi tradicionalna - je vodil Bojan Tudiša.

OB SOBOTAH MALO
OTROK

NOVO MESTO - Vzgojno-varstvena organizacija Novo mesto bo prešla s 1. julijem na 40-urni delovni teden, s čimer soglašajo tudi novomeški izvršni svet. Novost pomeni nekaj drugačno notranjo organizacijo dela v vrsticah, medtem ko se za starše in varovance ne bo nič spremenilo.

TPV v družbi s priznanimi Francozi

V Novem mestu podpisali pogodbo o ustanovitvi podjetja v mešani lasti TPV-Treves Sedeži - Brez tujega denarja ne bi šlo - Sedeži iz novomeške tovarne za avtomobil Clio

NOVO MESTO - Tovarna posebnih vozil Novo mesto (TPV) je 16. junija v prostorih Dolenjskega muzeja podpisala s francosko firmo Treves pogodbo o ustanovitvi mešanega podjetja TPV-Treves Sedeži. Podpisu je prisostvovala Jožica Puhar, ministrica za delo, družino in socialne zadeve.

Sklenitev pogodbe s francoskim partnerjem pomeni, da bo TPV, povezana v novo francosko-slovensko firmo, obratovala še naprej in tudi v bodoče proizvajala avtomobilsko

PODJETJE V MEŠANI LASTI - V TPV Novo mesto menijo, da je povezava z bogatejšo firmo Treves zanje odločilnega pomena. Na sliki: Bernard Treves, prvi človek firme Treves (levo), in Vladimir Bahč, generalni direktor TPV Novo mesto podpisujeta pogodbo. (Foto: L. M.)

Vrtec na gori

Prvi planinski tabor novomeških malčkov

NOVO MESTO - Enaintrideset varovancev novomeške vzgoj-

Majda Nemanič

no-varstvene organizacije, starih 5 do 7 let, se je 11. junija vrnilo s tridnevne planinske tabora na Mirni gori. Vzgojiteljsko osebje, ki je planinarilo z malčki, meni, da je bilo bivanje v naravi prijetno in koristno. "Imamo občutek, da je Mirna gora primeren kraj za take taborne, in smo zadovoljni skupaj z otroki. Tabor je bil zato radi organizirali tudi v prihodnosti," sta po vrnitvi v Novo mesto dejali Marjanca Jazbec in Majda Nemanič, ki sta organizirali in vodili vso zadevo.

"Iz baze", tj. planinskega doma na Mirni gori, ki ga oskrbuje Sonja Horvat, so udeleženci tabora v omenjenih dneh pešali v zapuščeno vas Ponikve, dosegli Gače in hodili na Mirno goro preko Planine. Pri tem je bilo zanimivo srečanje z gozdarjem, ki je razkazal gozdno učno pot. Tudi bivanje v planinskem domu so organizatorji skušali narediti otrokom čim bolj prijetno, zato so prikazali film o planinstvu, dali

Liberalna misija dobre volje

Sestanek mladih hrvatskih liberalov in mladih liberalnih demokratov in demokrat - Poskus utiranja poti za boljše sodelovanje med državama

NOVO MESTO - "Mladi hrvaški liberali in mladi liberalni demokrati in demokratke iz Slovenije se kot iskreni prijatelji zavedamo, kaj pomeni dober sosed. Pozivamo oba predsednika in obe vladi naših držav k najvišji možni stopnji kooperativnosti in razumevanja pri reševanju obstoječih nesoglasij glede državne meje med Hrvaško in Slovenijo."

Za take dobrososedske stike med Slovenijo in Hrvaško so se zavzeli mladi hrvaški liberali (MHL) in mladi liberalni demokrati in demokratke (MLD) v daljši skupni izjavi, ki so jo predstavili v soboto na konferenci za novinarje v Novem mestu.

Tega dne dopoldne se je v Novem mestu sestal kolegij obeh strankarskih skupin in med drugim iskalo možnosti za boljše medsebojno sodelovanje. Kot so še povedali na tiskovni konferenci, se bodo v naslednjih dneh okrepili stiki med hrvaškimi liberali in slovenskimi liberalnimi demokrati in vrhunec vsega bo sestanek predsednikov obeh strank. Srečanje na strankarski ravni naj bi utrla poti za boljše sporazumevanje

vlad obeh držav.

Sodelovanje strankarskega podmladka, predstavljeno v soboto, naj bi liberalom med drugim dalo napotke za boljše delo hrvaške študentske organizacije in sveta mladih. Pričel naj bi tudi do tega, da bi v bodoče sodelovali tudi lokalni odbori obeh omenjenih strank, potem ko se za zdaj obiskujejo bolj ko ne samo najvišji vodilni ljudje iz ene in druge stranke. Sodelovanje naj bi preraslo iz omenjenega dvostranskega v večstransko in dosežek teh prizadevanj naj bi bil v soboto napovedani skorajšnji skupni seminar slovenskih mladih liberalnih demokratov, hrvaških mladih liberalov in sorodne strankarske skupine iz Nem-

čije. Hrvaški udeleženci naj bi se na ta način seznanili z metodami političnega dela, s katerim imajo sedaj menda še premalo izkušenj.

Kot sta obe strani poudarili na sobotni tiskovni konferenci, je bil namen sestanka "pokazati dobro voljo in prijateljstvo obeh narodov, posebno mladim ljudem, ki težijo k prostovoljni obliki skupnega življenja v okviru Evropske skupnosti". Ugotovili sta, da je do njunega medsebojnega srečanja prišlo "v času, ko odnosi obeh držav niso takšni, kakršne bi želeli". Ne nameravata se vpletati v

• Omenjeno skupno izjavo so poslali predsednikoma Slovenije in Hrvaške in vladama obeh držav.

reševanje odprtih vprašanj, ampak prepustata iskanje pravih odgovorov strokovnjakom.

Mladi liberali pod vodstvom Maria Šarića in mladi liberalni demokrati pod vodstvom Romana Jakića so pozvali medije, naj v svoji obravnavi odprtih vprašanj "ne podležijo atmosferi dnevne politike, oziroma naj ne služijo njenim kratkoročnim ciljem". Množični mediji naj bi omogočili nadaljnji razvoj prijateljstva in dobrososedskih odnosov med državama in ustvarili ugodne razmere za čimprejšnje in uspešne pogovore o meji na najvišji ravni.

L. M.

godbe potrjuje, da bo sedeže za Clio delalo podjetje TPV-Treves Sedeži.

L. M.

DOLENJSKE MEDICINSKE SESTRE V ŠPANIJO - Šest medicinskih sester iz Novega mesta se je pridružilo slovenski delegaciji, ki je v soboto, 19. junija, odpotovala v Madrid na mednarodni kongres medicinskih sester. Tu bo naša delegacija, ki je doslej nastopala na takšnih srečanjih v sklopu jugoslovanske, privratar nastopila kot slovenska, Društvo medicinskih sester Slovenije pa bodo sprejeli v mednarodno stanovsko organizacijo. Na sliki: dolenske medicinske sestre pred odhodom iz Novega mesta. (Foto: MiM)

Konji izgubljajo tla pod nogami?

V šentjernej 28. avgusta na predvečer konjeniškega praznika Šentjernejski večer z avstrijskimi godbeniki - Hipodromu manjka stavba - Zahtevki za vračilo zemlje

ŠENTJERNEJ - Tukajšnji konjeniški klub bo organiziral 29. avgusta konjske dirke za pokal Alpe Jadrana. Ker bo tisto nedeljo v Šentjernej ravnajo žegnanje, bo dan posebno slovesen. K temu bo pripomogel tudi Šentjernejski večer, ki ga bodo pripravili na predvečer velike konjeniške prireditve. Šentjernejski organizatorji pričakujejo na tem večeru goste iz Avstrije, in sicer godbenike in športne delavce iz Wildona, tj. mesta, kate-rega konjeniški klub in Konjeniški klub Šentjernej tesno sodelujeta že več let.

Vsakič, ko v Šentjernej pripravijo kaj na hipodromu, organizatorji pogrešajo ob tekmovališču urejen večnamenski prostor. Potem ko so ga spravili pod streho in zaprli, ga nikakor ne morejo dokončati. Zaključnih del se nameravajo kmalu lotiti, in ker bo to končno lepšanje kar nekaj stalo, so se odločili za zbiranje denarja tudi s pomočjo tombole, ki bo v Šentjernej na hipodromu 27. junija. Večnamenskem objektu, ki ima že nekaj zgodovine, bodo s tem pomagali v njegovo lepšo prihodnost. Slavko Novak, predsednik Konjeniškega kluba Šentjernej, pravi o tem naslednje: "Klub je iskal različne

ponudnike za gradnjo tega objekta. No, zdaj se je odločil, da ga bo do določene faze zgradil sam. Potem ga bo dal v najem zainteresiranemu domačinu. Leta 1995 bo naš klub kot tretji najstarejši konjeniški klub v Sloveniji praznoval 110-letnico. In radi bi, da bi bil večnamenski objekt do takrat dokončan."

Iz zgodovine konjeniških prireditev v Šentjernej je tudi to, da je hipodrom dobil sedanjo podobo po dobri italijanski zamisli v letih 1978 in 1979. Na sedanjem mestu je sicer že od 1938. leta. "Hipodrom je dober. Progo smo speljali po mednarodnih pravilih in izkušnjah. Nekateri drugi slovenski klubi se hočejo pri gradnji zgledovati po našem hipodromu. Verjetno je šentjernejski hipodrom zdaj edini v Sloveniji, na katerem so lahko dirke ob vsakem vremenu, saj ima drenažo in kanalizacijo," je

prepričan Novak.

Hipodrom in njegov tekmovalni živčav, ki je v resnici narekoval omenjeni šentjernejski večer in ki je razlog številnim podobnim družabnim dogodkom, je za Šentjernej dosti velika reč, ki utegne postati tudi velika zadrega. "Hipodrom obsega skupno 6 hektarov. Klubskega zemljišča je 60 arov, vse drugo ima klub v trajni uporabi in je stavbno zemljišče. Prav zaradi lastništva se v zadnjem času stvari malo obračajo. Kažejo se različni interesi. So že zahtevki za vračilo zemlje, na kateri je hipodrom in ki je bila včasih gmajna. Konjske dirke so v Šentjernej velika stvar, ta dejavnost ima tradicijo, to se je že pokazalo. Dobro bi bilo, če bi se vsi zavzeli, da vse to obdržimo in da tudi hipodrom v Šentjernej ostane," pravi Slavko Novak.

M. LUZAR

SREČANJE DIABETIKOV - Na regijskem srečanju diabetikov, ki ga je pred nedavnim organiziralo v Novem mestu tukajšnje društvo za boj proti sladkorni bolezni, so poudarili, da število ljudi s to boleznijo raste. V društvo se je doslej vključilo komaj nekaj več kot deset odstotkov vseh bolnikov, zato jih bo društvo skušalo pritegniti več. Srečanja so se poleg članov društva udeležili ugledni zdravniki, predstavniki občinske vlade in predstavniki slovenske zveze društev za boj proti sladkorni bolezni. Na srečanju so nekatere firme, kot so Bayer Pharma, Top Trade, Salus, Pliva Ljubljana, Novo Nordisk, predstavile izdelke za diabetike. (Foto: L. M.)

Zasebna lekarna
v Novem mestu

Podeljena koncesija za prvo zasebno lekarno v Novem mestu - Vloga Andrijaničevega družinskega podjetja zavrnjena

NOVO MESTO - Mateja Novak, diplomirana farmacevtka, bo v poslovno trgovskem centru lahko odprla prvo zasebno lekarno v Novem mestu po letu 1946, ko je lekarna družine Andrijanič prešla v družbeno last.

Andrijaničevi, ki so lastniki prostorov na Cesti komandanta Staneta, kjer je bila novomeška lekarna vse do leta 1990, so sicer tudi zaprosili za podelitev koncesije za lekarniško dejavnost, vendar je novomeški Sekretariat za družbene dejavnosti vlogo njihovega družinskega podjetja SAMM, d.o.o., zavrnil, ker po zakonu o lekarniški dejavnosti lahko koncesijo pridobi le fizična oseba in ne zasebno podjetje, oz. družba. Tako Andrijaničevi zaenkrat še ne bodo mogli uresničiti svoje želje, da bi po skoraj 50 letih ponovno odprli lekarno, ki so jo po vojni izgubili. Lekarno podjetja SAMM naj bi vodila Marija Mojca Galeša, ki je za pridobitev koncesije dobila pozitivno mnenje Lekarniške zbornice Slovenije. Stvar se je zapletla, ker Galeševa lekarniške dejavnosti ne bi opravljala kot zasebnica, ampak le v imenu podjetja SAMM, česar pa zakon ne dovoljuje.

Sekretariat za družbene dejavnosti občine Novo mesto je pred dodelitvijo koncesije zaprosil za mnenje Lekarniško zbornico in Službo za zakonodajo pri vladi Republike Slovenije, ki je v svojem odgovoru predlagala, naj Mojca Galeša dopolni svojo prošnjo in za koncesijo za lekarniško dejavnost zaprosi kot zasebnica ter vzame Andrijaničevo lekarno v zakup, kar bi bilo v skladu z zakonom.

I. V.

PRVA TRGOVINA Z
GLASBILI

NOVO MESTO - Danes, 24. junija, ob 12. uri Milan Popović odpira prvo specializirano trgovino z glasbili in glasbeno opremo na Dolenjskem, kjer boste ob ugodnem nakupu deležni tudi strokovnega nasveta in imeli zagotovljene servisne storitve. Trgovina "I-plus" je na Šmihelski cesti.

Ena gospa je rekla, da se Novomeščani nadvse lepo vedejo do svoje oblasti. Medtem ko ljudstvo ponekod celo meče bombe na svojo občino, so Novomeščani v ponedeljek ponoči "samo" spustili gume na županovem službenem avtomobilu.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dolenjka, Nakupovalni center Drska
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragsvka 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba

V nedeljo, 27. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-Standard, Pogača, Glavni trg 22
- od 11. ure: trgovina Gros, Ragsvka 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

PRIZNANJE - Člani izvršnega sveta so se na zadnji seji znašli v precejšnji dilemi, ker jim je Slovenska ljudska stranka, ki je organizirala ocenjevanje vasi v občini predlagala, da bi najlepše imele prednost pri polaganju asfalta, napeljavi vodovoda, telefona. Dobičice, ki so letos postale miss črnomaljskih vasi, namreč vse to že imajo. Če se počutijo Dobičičani prikrajšani, ker ne bodo mogli izkoristiti nobene od predlaganih prednosti, naj jim bo v zadoščenje vsaj to, da so bili doslej le najpametnejši, sedaj pa so tudi najlepši.

GOBE - Člani črnomaljske vlade so zelo zaposleni, kar je moč ugotoviti že iz tega, da si težko odtrgajo čas za seje. Očitno zaradi pomanjkanja časa na višku gobarske sezone nimajo časa iti niti v gozd, zato so se gobe odločile, da se jim pokazejo kar v posodi z rožo, ki stoji sredi sejne sobe izvršnega sveta. Zlobneži pa pripominjajo, da je v teh gobah precej simbolike: nekdo je micelij podtaknil v posodo zato, ker je hotel članom IS povedati, da bodo šli kmalu vsi "po gobe".

FESTA - In če je kdo to zares storil, se je močno uštel, če je mislil, da se bodo člani vlade od žalosti metali po tleh. Nasprotno. Kot je bilo na seji pretekli teden čutili v zraku, bodo v olajšanem odšli s častnih položajev v občinskem svetu. In če ne bi bilo plačila, želijo pobrati vsaj obresti. Tako se je prvo vprašanje potem, ko je mandatar želel slišati, kaj sedanjí člani mislijo o novem izvršnem svetu, glasilo: "Zaključne fešte pa ne bomo imeli?"

DANES SLOVESNOST V KULTURNEM DOMU

ČRNomeLJ - V tukajšnji kulturnem domu bo danes, 24. junija, ob 20. uri slovesnost ob dnevu državnosti. Slavnostni govornik bo predsednik občinske skupščine Martin Jančevič. V kulturnem programu bodo nastopili pevski zbor Zveze lovskih družin Beče krajine, dekliški sekstet glasbene šole Črnomelj in črnomaljska godba na pihala. Vabljeni!

Sprehod po Metliki

NA TRAVNIKU PRED GASILSKIM DOMOM na Jugorju je bila fantovščina Franca Povšeta, policijskega inšpektorja, ki bo osrečil deklet iz Gradca. Blizu dvesto udeležencev fešte so zabavali štirje harmonikarji, Sandi Pirš, šef podgurske radijske postaje Studio D, Janez Vrančič - Luigi, Matjaž Rus, belokranjski humorist številka 2, vaški pav, največ aplavza pa so poželi štirje jancji, ko jih je mojster pečenar staknil z raznja. Stanovski kolegi so Francetu podarili motorno kosilnico, drugi povabljeni veseljaki pa so zbrali denar za barvni televizor.

RAZJARJENI KMETJE so za nekaj ur s traktorji zaprli mejni prehod v Metliki, zato so bila križišča in ceste polne policistov. Ljudje so se spravevali, če so modro oblečeni fantje na soncu zato, da bi varovali krajane, ali zato, da bi kazali kmetom pot domov. Najbolj prodorni so šli še dlje, javno so vpraševali, kdo bo na križišču takrat, ko bodo staknili gospodje policisti. Kmetje, šolniki in šolska mladež gotovo ne.

PA SE TRETJIC O POLICISTIH. 3. in 4. julija se bodo s čolni spustili iz Prelesja do Metlike. Med njimi bodo tudi metliški fantje, če slučajno takrat ne bodo zaposleni za izselitvami tistih krajanov, ki so na silo vdrlí v socialna stanovanja. Takšnih je v metliški občini pet in ravno te dni dobivajo odločbe o izselitvi.

Trebanjske iveri

VEŽICA - V Mokronogu premorejo takšno mrliško vežico, da jim jo zavidajo v mnogo večjih krajih. Mokronožani razmišljajo, da bi storitve ponudili tudi drugim zlasti Mirenčanom, ki imajo tako grdo mrliško vežico, da se še brtvin gravža, kot je dejal cigan Bratimir na mokronški Kresni noči.

PODJETNIKI - Odbornika Vinca Tomažina iz Šentruperta zelo zanima, kje neki tiči tistih 37 podjetnikov, ki so prijavljeni v Šentrupertu, ko pa tamkaj potrebujejo kakšnega obrtnika, ga ne morejo najti niti z lučjo o belem dnevu.

ANALIZA - Nace Škoda je prepričan vinogradnik in tudi prepričan, da vinogradniki niso tisti, ki bi povzročali zavoljo popivanja največ nesreč na cestah.

SUS - Kresniček Slavc je vprašal Krjavlja, kako bi obudili mokronško Iskro, da bi spet svetila. Krjavlj je odvrnil, da že ve, zažgal bi jo. Brajdimir pa je Krjavlju očital, da je malo neumen, in bi mu dal "italijenskus", ker čevlje delajo, en šus pa tja v rit, da bi v Iskri začeli delati čevlje.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Vljudnostna pisma črnograditeljem

Z izvršnega sveta poslali vljudnostna obvestila tistim, ki so gradili brez dovoljenj - Do 9. julija še čas za prijavo in odložitev rušenja

METLIKA - V Uradnem listu Republike Slovenije je bil 9. aprila letos objavljen zakon o Spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, ki je začel veljati naslednji dan po objavi. V zakonu je med drugim zapisano, da na investitorjeve stroške ali na stroške upravljalca zemljišča odstranijo objekt ali del objekta in vzpostavijo prejšnje stanje ali drugače sanirajo prostor v primerih, ko investitor nima dovoljenja ali odločbe o prigrisatvi del.

Po podatkih upravnega organa, ki je pristojen za urbanistične in gradbene zadeve ter pooblaščen gradbene inšpekcije, je v metliški občini kar nekaj investitorjev, ki si pred

nameravajo gradnjo niso pridobili ustreznega dovoljenja. Vsem tem je urbanistična inšpekcija v zvezi z nedovoljeno gradnjo izdala tudi ustrezno odločbo o ustavitvi del in odstranitvi objekta. Vendar pa prej omenjeni zakon investitorjem omogoča, da se izognejo izvršitvi takšne odločbe. Pogoji je, da najpozneje do 9. julija posredujejo pristojnemu občinskemu upravnemu organu vlogo z vsemi potrebnimi prilogami za odložitev izvršbe oz. odstranitve objekta, ki je bil zgrajen brez dovoljenja, ter seveda poravnajo vse finančne obveznosti, ki jih je potrebno plačati v skladu z navedenim zakonom.

Z metliškega izvršnega sveta so

vsem tem investitorjem pretekli teden poslali še vljudnostno obvestilo, s katerim so jih želeli spomniti na bližajoči se datum, ki je zadnji rok za ureditev zadev v zvezi z nedovoljenimi gradnjami. Hkrati opozarjajo, da po 9. juliju odložitev odločbe o odstranitvi objekta ne bo več mogoča in bo lahko sledila samo še odstranitev oz. rušitev. Hkrati izvršni svet prosi tudi tiste investitorje nedovoljenih gradenj, ki niso evidentirani in ki niso dobili odločbe gradbene inšpekcije, da nedovoljen poseg v prostor prijavijo do 9. julija na oddelku za urbanistične in gradbene zadeve.

M.B.-J.

Bo kje denar za adlešiško šolo?

V občini nimajo denarja za dokončanje obnove podružnične šole, z republike ga tudi ni - IS zaprosil ministrstvo za finance za soglasje za najem posojila

ADLEŠIČI - Podružnična šola v Adlešičih je bila že v tako borem stanju, da so jo morali lani preprosto zapreti, učence pa preseliti v dom zveze taborniških organizacij Kranj v nekaj kilometrov oddaljeni Marindolu. Če se za takšen korak ne bi odločili v šoli, bi to zagotovo storili inšpektorji, saj so gradbeni, požarni, sanitarni in elektro inšpektor dali negativno mnenje za bivanje in delo v šolskem poslopju.

Tudi v lanskem črnomaljskem proračunu so predvideli adaptacijo adlešiške šole, ki naj bi veljala dobrih 43 milijonov tolarjev. Od tega so 20 milijonov tolarjev zagotovili iz občinskega proračuna. Na republiko pa so predsedniku in podpredsedniku občinskega izvršnega sveta zagotovili, da bodo sofinancirali naložbo. Zato so začeli z nujno potrebno adaptacijo šole, ki pa se

ko stavbo v Adlešičih adaptirajo. A ta rešitev je lahko le začasna, za največ eno leto. "V domu so imeli učenci pouk celo na hodniku, kar je bilo moč urediti, ker je učencev malo. Toda njihovo število narašča in že prihodnje šolsko leto bo vpisanih šest otrok več, kot jih je v iztekajočem. Tudi sicer ugotavljamo, da bo v naši šoli vse več otrok," pravi Starešičeva, ki je letos še s tremi učiteljicami

republike polna usta o razvoju obmejnih in demografsko ogroženih območij, ko pa bi bilo potrebno odvezati mošnjo, se potuhnejo.

M. BEZEK-JAKŠE

KONCERT OB DNEVU DRŽAVNOSTI

METLIKA - V četrtek, 24. junija, na predvečer dneva državnosti, bo ob 20. uri pripravila glasbena šola v kulturnem domu večerni koncert ob zaključku šolskega leta. Pozdravni nagovor bo imel predsednik skupščine občine Metlika Branko Matkovič. Vstopnine ni. Vljudno vabljeni!

Po vodi Mirna že v Evropi

Namestili so dezinfekcijsko napravo s klordioksidom in obnovili del vodovodnega omrežja - Za oporečno pitno vodo kriva požarna voda

MIRNA - Mirenčani bodo poslednji najbolj neoporečno pitno vodo. Odkar so namreč namestili dezinfekcijsko napravo pitne vode, ki je te dni na Mirni še v poskusnem obratovanju, se lahko v Sloveniji le še v ljubljanski pivovarni Union pohvalijo s podobno napravo. Tudi na Mirni je bil predvsem podjetniški interes Danc tisti, ki je že pred tremi leti pognal kolesje raziskav, zakaj kakovost vode tako niha.

Vodja investicij v Dani dipl. inž. Janez Kovačič odkritosrčno priznava, da so bile naposled tudi inšpekcijske službe tiste, ki so pospešile končno uspešno rešitev. Ta je tičala v mrtvih krakih vodovoda, kjer so nameščeni hidranti za požarno vodo. Pri vsej stvari je bilo zlasti nerodno to, da se je oporečna voda pojavljala ravno na osnovni šoli, kjer si zaradi otrok niso smeli privoščiti tveganja, zato so bili na šoli v zadnjem času kar nekajkrat brez vode. Da bi preganili mikroorganizme iz oporečne vode s pretiranim kloriranjem za Dano in odjemalce njenih izdelkov, nikakor ni bilo sprejemljivo, saj bi to vplivalo na barvo in okus pijače.

Zato so pri avstrijski firmi LA-TOP za 360.000 šilingov nabavili opremo za popolnoma samodejno napravo, ki torej ne potrebuje nobenega zaposlenega. Namestili so jo v novo poslopje na glavno vodovodno cev, naprava s klordioksidom, ki pomeni desetkrat manjšo vsebnost kemikalije v vodi, pa samodejno uravnava pretok, doziranje in opravlja analize. Celotna naložba, tudi v novo zgradbo in delno obnovo vodovodnega omrežja, je veljala 7,2 milijona tolarjev. Glavni investitor trebanjska občina je primaknila polovico predračunske vrednosti. Ta je bila v začetku februarja letos še 5,2 milijona. "Ko smo v Dani že pred tremi leti začeli iskati najboljše rešitve, sem v neki nemški reviji opazil ta sistem kondicioniranja pitne vode. V avstrijski firmi sem iskal reference. Podobno napravo ima na primer vodovod za oskrbo celotnega Frankfurta. Torej smo s to dezinfekcijsko napravo na Mirni vsaj po tej plati že v Evropi," zadovoljno ugotavlja Kovačič. Upa,

DNEVI AVSTRIJSKEGA PIVA

ČRNomeLJ - Tukajšnja windsurfing klub in gasilsko društvo pripravljata v jurjevanjski dragi dneve avstrijskega piva. Prireditve bo v petek, 25. junija, popoldne ter v soboto ves dan. Na prireditvi bodo sodelovali: ansambla Abadoni in Belokranjci, črnomaljska godba na pihala, Sašo Hribar in morda še kdo.

LE ENA NALOŽBA

METLIKA - Tukajšnji izvršni svet je sklenil, da bo letos na natečaj za pomoč demografsko ogroženim območjem prijavil le eno naložbo, v upanju, da bodo na republiko zagotovili denar vsaj za to investicijo. Gre za tlačni vod od Veselice do Bojanjega hriba, ki je edina dolgoročna rešitev, da bi del višinskega dela občine dobil pitno vodo. Vrednost te naložbe je 112 milijonov tolarjev.

BO OB KOLPI LETOS RED?

RADENCI - Turistično društvo Poljanska dolina ob Kolpi je dalo pobudo, da po zgledu kočevskega izvršnega sveta tudi metliška in črnomaljska vlada določita prostore ob Kolpi, kjer bi turisti lahko kempirali in plačali turistično takso. Doslej so namreč kempirali, kjer se jim je zazdelo, ob tem pa so uničevali naravo, kradli prideleke, nenadzorovano prehajali preko državne meje. Po novem naj bi imela mesta za kampiranje zagotovljene najnujnejše pogoje za bivanje in bi bila označena s tablamí. Na neoznačenih mestih kampiranje ne bi smelo biti dovoljeno, kršitelji pa bi morali plačati kazni. Z denarjem od taks bi po mnenju turističnega društva lahko še bolje uredili prostore za kampiranje, iz katerih bi v nekaj letih lahko nastali manjši kampi z vso potrebno infrastrukturo. Turistično društvo zato predlaga obema belokranjskima izvršnim svetoma, naj omilitve režima kampiranja čim prej proučita z inšpekcijskimi službami in policijo.

M.B.-J.

SREČANJE SLOVENSКИH FANTOV IN DEKLET

DRAGATUŠ - Aktiv kmečkih žena iz Dragatuša in belokranjska podružnica Slovenske ljudske stranke vabita na srečanje slovenskih kmečkih fantov in deklet "Ivanje 93", ki bo v nedeljo, 27. junija, v Dragatušu. Srečanje se bo pričelo ob 9. uri s športnimi igrami. Do 14. ure, ko bo slavnostna žegnanska maša s škofom Lojzcom Uranom, si bo moč ogledati krajski park Lahinjo, Zupančičevo spominsko sobo, razstavo ročnih del, vezenin, gobelinov in kulinarike ter lovsko razstavo. Ob 15. uri bodo kmečke igre, pozdravni nagovor pa bo imel predsednik SLS Marjan Podobnik. Uro pozneje se bo pričel kulturni program, sledilo pa bo veselo rajanje s Fanti iz Oplotnice.

P. PERC

Glasovali kot papagaji

Ostra polemika zaradi izkoriščanja peskokopa pod Žalostno goro tudi na trebanjski občinski skupščini

TREBNJE - Kamnolom pod Žalostno goro vse bolj buri duhove. Potem, ko je odbornik Marjan Dolenshek na Prelogah pri Mokronogu legel pod tovarnjak Betonala, da bi opozoril na nedopustno ponovno izkoriščanje peskokopa in so se prizadevali na naglo sklicani seji trebanjske vlade vendarle uspešni dogovoriti da mora Betonala, vsaj dokler ne pridobi ustreznih papirov in soglasij, takoj ustaviti črpanje peskov "na črno", je do zapleta prišlo spet na 21. zasedanju vseh zborov trebanjske občinske skupščine. Šele po enurni polemiki, ostri razpravi, so odborniki vendarle sprejeli predlagani dnevni red.

Odborniki družbenopolitičnega zbora Marjan Dolenshek je namreč predlagal umik 12. točke dnevnega reda, to je predloga odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskega dela dolgoročnega in družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986-90-2000 (dopolnitev 1993). Dolenshek je opozoril, da je sporen 6. člen družbenega plana, ki je predvidel, da bodo nadaljnje eksploatacije peskokopov in kamnolomov potekale skladno z rezultati raziskovalne naloge "Vrednotenje nahajališč gradbenega kamna v občini Trebnje", češ, da je ta študija Geološkega zavoda Ljubljana zavajajoča in hudo površna. Zbor krajevnih skupnosti je z 10 glasovi izglasoval umik te točke, medtem ko tega nista storila zbor združenega dela in družbenopolitični zbor. Odbornik Božo Kravcar, sicer pravak trebanjske kmečke zveze, je ob tem vprašal, ali so odborniki teh dveh zborov seznanjeni s položajem ali pa so "dvigovali roko kot papagaji". Zupan Ciril Pungartnik in predsednik vlade Jože Rebolj sta spomnila, da so bili ti dokumenti več mesecev

v javni razpravi in na amandama k spornemu členu glede peskokopov, ki so ga predlagali na seji izvršnega sveta, ko je obravnaval problematiko peskokopa pod Žalostno goro. V bistvu gre za to, da naj bi kamnolome in peskokope (teh naj bi bilo po besedah podpredsednice vlade Majde Ivanov v občini kar 56!) izkoriščali, dokončno zaprli in sanirali v skladu z veljavno zakonodajo. V tem nič več ne omenjajo sporne raziskovalne naloge, o kateri so na predlog Marka Kapusa ki je v tej nalogi Geološkega zavoda tudi našel kup napak sklenili naj gre na strokovno recenzijo. Jože Hočevcar je odborniku Nacetu Škodi, zaradi česa kolega Dolenshek in drugi krajani trepetajo, odvrnil, da so ljudje 30 let trpeli in so se počutili ogrožene, ko je kamnolom izkoriščal KPD Dob in je frčalo kamenje na njive v sosesčini tudi do 300 m proč, pri Hočevcarjevih pa se je nekoč ob miniranju v kamnolomu celo zrušil opaž v kuhinji.

P. PERC

OBUPNA TELEFONIJA NA MIRNI

MIRNA - Mirenška podjetja so zaradi prezasedene domače telefonske centrale za boljše povezave s svetom s faksi raje poiskala zasilno rešitev v navezavi na novejšo avtomatsko telefonsko centralo v Mokronogu. Zavoljo obupnih razmer mirenške telefonije bodo na pobudo mirenških gospodarstvenikov oz. podjetnikov na trebanjski občini pripravili pogovor z novomeškim PTT podjetjem, da bi morda le našli boljše rešitve.

V PRIČAKOVANJU OBNOVLJENE ŠOLE - Vodja podružnične šole Adlešiči Tončka Starešič s svojimi učenci v začasni šoli v Marindolu, kjer se sicer dobro počutijo, a pravijo, da več kot leto dni tam ni moč vzdržati. Se bodo jeseni le preselili? (Foto: M.B.-J.)

je tik pred koncem tako rekoč ustavila, ker ni denarja iz republike, v občini pa ga tudi ne morejo več zagotoviti. Šola naj bi bila nared za pouk do letošnjega septembra, a se v črnomaljskem izvršnem svetu boje, da to zaradi pomanjkanja denarja ne bo mogoče. Zato je občinska vlada zaprosila ministrstvo za finance za soglasje k najemu posojila za adlešiško šolo, in sicer v višini 15 milijonov tolarjev.

Po besedah vodje adlešiške podružnične šole Tončke Starešič so v taborniškem domu v Marindolu našli idealno rešitev za pouk, medtem

poučevala 52 učencev od 1. do 4. razreda. "Prav zato si nadaljnje časovnosti v Marindolu ne moremo več privoščiti. Pa tudi sicer je precej čudno, da se stiskamo v majhnih učilnicah, medtem ko bo v obnovljeni šoli v Adlešičih prostora kar za celo osemletko. In zelo žalostno bi bilo, če septembra naši učenci ne bi mogli okusiti, kaj pomeni biti pri pouku v sodobni šoli, samo zato, ker republika ni izpolnila obljube, ki nam jo je dala," potoži Starešičeva. Prav ta šola pa je lahko tudi dokaz več, kako so politiki z

IZ TEH KORENIN SMO - Razstavo s tem naslovom so odprli v trebanjski osnovni šoli; v sliki in besedi govori o že preminulih in še živčih Trebanjcih, katerih dosežki bodisi v gospodarstvu, zdravstvu, kulturi ali športu itd. so zapustili vidnejše sledove v trebanjskem in tudi slovenskem prostoru. Razstava, ki si jo učenci in njihovi mentorji popostrili še z zanimivim etnografskim gradivom, privablja številne obiskovalce (na posnetku), predvsem iz domačih lovov. Dogodek, predstavljajo hvalavreden spudek k ohranjanju vedenja o ustvarjalnem delu in življenju Trebanjcev, a tudi k večji samozavesti o sposobnostih domačinov. (Foto: P. P.)

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Kočevsko gospodarstvo že navzgor

Ribniško gospodarstvo pa še vedno hitro tone in je pred zlomom - Povprečni znesek blokacije žiro računov v kočevski občini 54 milijonov, v ribniški pa 453 milijonov tolarjev

KOČEVJE, RIBNICA - O obveznih pobotih in blokiranih žiro računih je bil govor na tiskovni konferenci, ki jo je sklical minulí četrtek podružnica SDK v Kočevju, ki deluje za območje občin Kočevje in Ribnica. Osnovna ugotovitev je bila, da je gospodarstvo na tem območju po nelikvidnosti v Sloveniji na tretjem mestu, saj sta bolj nelikvidni le še gospodarstvi na območju Maribora in Ptuja. Glavno zaslugu za tako slabo stanje pa ima gospodarstvo občine Ribnica.

Na območju podružnice je največ pravnih oseb sodelovalo v majskega pobotu, in sicer 74 (70 gospodarskih in 4 negospodarskih), ki so prijavile 754 milijonov tolarjev obveznosti. Najuspešnejša pobota sta bila opravljena v januarju in februarju. Število pobotov iz meseca v mesec narašča, število uspešnih pobotov pa ostaja enako.

V obdobju januar-maj je imelo v kočevski občini nad 5 dni blokiranje žiro račune 25 pravnih oseb (od tega 23 gospodarskih) za povprečni mesečni znesek blokacije 54 milijonov tolarjev, zaposlovala pa so v povprečju 888 delavcev, od tega v gospodarskih 765 delavcev (slaba petina vseh zaposlenih v gospodarstvu). Med blo-

kiranimi je bilo 16 zasebnih pravnih oseb s povprečnim mesečnim zneskom blokacije 28 milijonov tolarjev in povprečno 80 zaposlenimi. V prvih petih mesecih je SDK vložil 3 prijave za začetek stečajnega postopka (vse so zasebne pravne osebe brez zaposlenih), ena pravna oseba je sama začela postopek likvidacije (tudi zasebna), zabeleženi pa so še trije primeri nevolženih prijav za začetek stečajnega postopka (moratorij).

V ribniški občini pa je stanje občutno slabše. Blokiranih je bilo 27 pravnih oseb za povprečni mesečni znesek 453 milijonov tolarjev (9-krat več kot v kočevski občini), v teh pravnih osebah pa je bilo zaposlenih povprečno 2.727 delavcev, od tega v gospodarstvu 2.585 delavcev (ali kar tri četrtine vseh zaposlenih v ribniškem gospodarstvu).

V letu dni, se pravi v primerjavi z lanskim letom, se je vrednost blokacij žiro računov v obeh občinah podvo-

V VRTCIH ZAKLJUČUJEJO

RIBNICA - Tudi v ribniškem vrtcu, ki praznuje letos 40-letnico, zaključujejo šolsko leto. Mali šolarji so pripravili zaključno prireditev in se v svojih lepih oblačilih pokazali tudi po Ribnici. Ob zaključku je bilo tudi veliko prireditev za otroke in njihove starše. Mali šolarji so šli na izlet po gradovih, 5- do 6-letni varanci v Prirodoslovni muzej v Ljubljani, ostali pa peš v bližnje okolice. Prireditve ob 40-letnici vrtca pa se bodo začele oktobra in bodo trajale do konca leta. Več o njih bomo še poročali.

Društvo je obglavljeno

Predsednica odstopila - Prospekt pošel - Čistili Ribnico in urejali grad - Potrebne so mlajše sile

RIBNICA - Turistično društvo Ribnica je tako rekoč obglavljeno, turistična sezona pa je tu. Dosedanja predsednica Vesna Lavrič je nepreklicno odstopila, ker je preobremenjena z delom v drugih društvih in organizacijah. Na zadnji seji vodstva društva je bilo zato predlagano, naj bi predsedniško mesto prevzel sedanji podpredsednik Andrej Klemenc, ki je že prej več let uspešno vodil to društvo.

Andrej Klemenc je o delu in načrtih društva povedal:

Pred kratkim je komisija Turistične zveze Slovenije, ki ocenjuje urejenost krajev, obiskala tudi Ribnico, ponovno pa bo komisija prišla na ogled septembra. Pred ogledom smo opravili očiščevalno akcijo in lepo pospravili Ribnico, komisija pa je kljub temu našla nekaj neurejenosti predvsem za Ribnico, pa tudi Bistrica ni bila najbolj bistra.

Prospekt, ki je bil izdan za letošnji sejem Alpe Adria v 2000 izdihli, je

pošel. Potrebno bo pripraviti novega.

Turistično društvo je poskrbelo tudi za delno obnovo strehe na ribniškem gradu, čeprav bi bila to naloga drugih. Na območju gradu, za grajskim obzidjem, je namreč Turistično društvo dolžno skrbeti le za urejanje parka, se pravi hortikulturo, pa še za Park kulturnikov.

S firmo Henkel-Zlatorog je dogovorjeno, da bodo postavili turistično-reklamne panoje, in sicer po enega na območju Zlebiča in Dolenje vasi, tri pa v Ribnici. Izbrati je treba le še prostor za panoje in slikovno gradivo, ki bo na njih.

Posebno pozornost pa bomo posvetili pridobivanju novih, predvsem mlajših članov v vrste turističnih delavcev. Sveže in strokovno usposobljene moči bi gotovo poživile delo na turističnem področju, ki je zadnjih nekaj let nekoliko opešalo.

J. PRIMC

SEVNIŠKO POLETJE 93' - Letošnja osrednja prireditev ob Sevnškem poletju - sobotno, že 14. srečanje gasilskih pihalnih orkestrrov Slovenije na Glavnem trgu v Sevnici (na posnetku) - je zaradi številnih odpovedi godbenikov in nastopa zgolj treh godb, iz Loč, Spodnje Polskave in Delavske pihalne godbe pri GD Sevnica, izvenela precej klavno. Godbenikom in učencem plesne šole Bolero iz Ljubljane pa je treba čestitati, ker so zdržali v poletni sparni in vročini, za nameček pa so še zabavali občinstvo. To je uspelo tudi gasilskim veteranom s staro brizgalno iz leta 1906, prejšnji večer pa mariborskim Čudežnim poljem, čeprav je ansambel ob malce razvečeni modni reviji bolj počeval kot igral. Oba dneva so sevnški gasilci z gostinskimi storitvami, kmetice s Šmarčne in iz Zabukovja s prodajo domačih dobrot in Društvo za pomoč duševno prizadetim s prostovoljnimi prispevki nabrali od okrog 1500 obiskovalcev precej tolarjev. (Foto: P. P.)

jila, in to v občini Kočevje na okrog od 25 na 50 milijonov tolarjev, v ribniški pa od 200 na 400 milijonov tolarjev. Vsi ti in drugi podatki kažejo, da je ribniško gospodarstvo pred zlomom, saj gre z njim še vedno navzdol, medtem ko je kočevsko že prišlo do najnižje točke in se mu stanje počasi izboljšuje.

J. PRIMC

Politiki zahtevali županov odstop

Predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič pa zahtevi ni ugodil - Očitajo mu nezdržljivost funkcij župana in direktorja zdravstvenega doma ter župana in predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev Kočevskega naravnega parka

KOČEVJE - Nezdržljivi sta funkciji predsednika občinske skupščine in direktorja zdravstvenega doma, zato naj dr. Mihael Petrovič z ene od obeh funkcij odstopi. Taka je bila zahteva petih strank kočevske koalicije, izražena na ponedeljkovi seji družbenega političnega zbora občinske skupščine Kočevje že med razpravo o dnevnem redu, ki naj bi imel po prvotnem predlogu 12 točk, med njimi tudi sprejem proračuna za letos.

Predlagatelji odstopa so na seji utemeljevali svoj predlog predvsem z dejstvom, da je mnenje o nezdržljivosti teh dveh funkcij podal tudi minister brez listnice in znani pravni strokovnjak Lojze Janko. Med razpravljalci - predlagatelji so poudarjali razen tega predvsem, da ne gre za vprašanje zaupnice ali nezaupnice županu, ampak za moralno in načelno vprašanje ter da bi župan moral prvi v občini pokazati načelnost,

Iz Kočevske Reke

KOPLJEJO ZA VODOVOD - Vojaki enote Moris iz Kočevske Reke kopljejo jarke za napeljavo vodovoda za naselja Primoži, Mlaka in Koče. To je eden izmed prispevkov enote tem krajem in krajevni skupnosti, ki si prizadeva, da bi do vseh svojih naselij (nekatera so vse brez prebivalcev) pripeljala cesto, elektriko in vodo ter tako omogočila ponovno poselitev nekdanjih vasi. Po tej akciji Morisa pričakujejo podobno pomoč še od policistov, ki imajo vadbeno-oskrbni center v Gotenici.

NOVA GOSTILNA - V Štalcerjih so Ožaničevci pred kratkim odprli gostilno "Janja", za katero vedo gostje povedati, da postreže z dobro hrano in tudi picami.

RAZISKOVALNI TABOR - Dvajset kočevskih gimnazijcev pod vodstvom štirih profesorjev je bilo od 14. do 18. junija na raziskovalnem taboru v Kočevski Reki. Raziskovali so jezero in njegovo okolico. Pokrovitelj tabora je bilo javno podjetje Snežnik iz Kočevske Reke.

Vabimo vas na javno tribuno:

KOČEVSKI NARAVNI PARK - NOVA PODOBA KOČEVSKKE

ki bo v četrtek, 24. junija, ob 18. uri v prostorih Ljubljanske banke Kočevje.

Moderator javne tribune bo Borut Mencinger.

Odbor Kočevskega naravnega parka

več sklepna. Takoj nato je kočevska koalicija petih strank (LDS, demokracija, socialno narodni demokrati in SLS, manjkala pa je predstavnik SKD) sklicala tiskovno konferenco. Na njej so poleg omenjenega očitka o nezdržljivosti obeh omenjenih funkcij dodali še, da gre tudi za nezdržljivost funkcij predsednika občinske skupščine in predsednika iniciativnega odbora Kočevskega naravnega parka in da kot predsednik tega odbora bolj zagovarja svoje interese ali interese drugih kot občine. Čeprav je bil na razširjeni seji predsedstva junija opozorjen, naj v skupščini izvede razpravo o projektu naravnega parka, tega ni storil. Ostaja torej bojazen, da bi bila vsiljena rešitev, ki ljudem na Kočevskem ne bi ustrezala. Zaradi tega predsedniku občinske skupščine Mihaelu Petroviču do njegovega odstopa "odrekaajo pravico kakršnegakoli nastopanja v medijih kot predsednika občinske skupščine in zagovornika naravnega parka, saj gre za zavajanje slovenske javnosti, ko predstavlja svoje lastno mnenje kot stališče občine."

Na tiskovni konferenci je bilo izraženo še več kritičnih pripomb, povedano je bilo, da se bo zastopstvo teh strank udeležilo današnje javne tribune o Kočevskem naravnem parku (24. junij ob 18. uri v dvorani LB), kar pomeni, da bo na tribuni precej vroče.

JOŽE PRIMC

KLOPI NISO NEDOLŽNI

STRUKE PRI KOČEVJU - V teh poletnih dnevih zahaja v obširne gozdove in pašnike vedno več ljubiteljev narave, ki nabirajo gobe in druge gozdne sadeže. Izkušnje zadnjih let kažejo, da se obiskovalci narave premalo zavedajo nevarnosti, ki jih prinašajo klopi. Zato je prav, da se pred zajedalci zaščitimo, ko gremo v naravo.

Vstopnica za mednarodno tržišče

Sevniški Inplet pridobil certifikat kakovosti po standardu ISO 9001 - V Sloveniji ga premorejo le še trije tekstilci, s skupno 20 certifikati pa smo pred vzhodno Evropo

DOLNJE BREZOVJE - "Inplet je v svojem desetletnem poslovanju bil bitko za vedno večjo kakovost, saj so največji kupci Lisca, Jutranjca in Komet zahtevali izredno kvaliteto za izdelke za svetovni trg. Da bi lažje konkurirali drugim dobaviteljem z Zahoda v teh podjetjih in drugod po svetu, smo se odločili, da si pridobimo certifikat ISO 9001," je povedala direktorica Inpleta Marija Jazbec ob podelitvi te listine.

"Pri iskanju novih kupcev na svetovnem trgu zelo veliko pomeni, da se predstavi, da je podjetje organizirano in da zagotavlja kakovost po sistemu ISO 9001," je poudarila direktorica Jazbecova in dodala, da je vse to treba dokazati kupcu v praksi s točnimi roki, kvaliteto in ustreznimi cenami. V prehodu od socialističnega sistema v tržno gospodarstvo je to še težje doseči, zato so v Inpletu toliko bolj zadovoljni, da so po poldrugem letu trdega dela dokazali, da se to da s pomočjo zagotavljanja kakovosti po sistemu ISO 9001.

Jazbecova je povedala, da rek "navadna je železna srajca" še kako drži in je ravno to bil največji sovražnik uvajanja reda po novem sistemu. Navedla je primer, da so dosegli denimo peto stopnjo odnosa do kakovosti, do šeste stopnje pa bo treba še veliko truda in vztrajnosti. Pomembno je namreč, da postane odnos do kakovosti dela način dela in razmišljanja, da lahko vsak resen korak za izboljšanje kakovosti izdelka ali storitve tudi dolgoročno pomeni večjo socialno varnost. "Kakovost mora biti vera zaposlenih! Vzgojiti moramo samozavest, da se tudi naši izdelki lahko kosajo z drugimi na svetovnem trgu," je poudaril tehnični direktor Inpleta Božidar Ignjatovič. Za zdaj bodo zadovoljni če bodo izmet v proiz-

vodnji od okrog 5 odst. zmanjšali na 2 odst., pozneje pa prešli na stodstotno kakovost. Kot je povedal Ignjatovič, kupcu ne prodajo blaga zato, da bi se ga čimprej rešili, ampak kupce, predvsem številne obrtnike, tudi učijo, kako pravilno in najbolj smotno uporabiti resda nekoliko dražje, a kakovostne izdelke, s katerimi se uvožen cen cen tekstil ne more primerjati. To po izjavah vodilnih delavcev Inpleta že odkrito priznavajo celo njihovi kupci.

V Inpletu so si za osnovni cilj

Jožica Blatnik

zastavili, da bi obdržali dosedanje in pridobili nove dobre kupce, zmanjšali stroške in povečali dobiček. Kolektiv 115 delavcev, od tega jih ima 9

● **Vodja službe za zagotavljanje kakovosti v Inpletu, Jožica Blatnik, pravi, da so z uvajanjem kakovosti začeli konec leta 1991 z uvodnim izobraževanjem celotne vodilne in vodstvene ekipe, potem ko so sklenili pogodbo z Birojem Q iz Ljubljane. Določili in predstavili so politiko kakovosti, odgovornosti za kakovost na ravni podjetja. Med drugim so izdelali 85 navodil za delo, konkretno za vsako delovno mesto, operacijo oz. izdelek, in poslovnik kakovosti, ki pomeni najvišji dokument pri zagotavljanju kakovosti v podjetju. Vodilni presojevalec londonske BVQI Zoran Lekić je s kolegi tudi na glavnem 3-dnevnem certificiranju aprila letos ugotovil, da sistem v celoti ustreza standardom ISO 9001 in da zelo dobro deluje. Blatnikova pa se zaveda, da ne smejo počivati na lovoriških pridobljenem certifikatu, kajti to je še prvi večji korak k celovitemu obvladovanju kakovosti, že je vstopnica za mednarodno tržišče, za zmagao pa je potrebno še kaj več.**

visoko, 6 višjo in 31 srednjo izobrazbo, računa, da bo zadržal proizvodnjo 2 milijona tekočih metrov pletiv in ustvaril 15 milijonov mark realizacije.

P. P.

Drobne iz Kočevja

ZAKRPALI LUKNJO - Pred kratkim se je v Kidričevi ulici v Kočevju udrl asfalt pod viličarjem, ki je last Melamina. Večje škode ni bilo. Luknja, ki je nastala, so minuli teden delavci temeljito zasuli. Povedali so, da pod cesto poteka kanal, ki ni več v uporabi, in da so morali nasipati vanj kar okoli 80 cm na debelo materiala. Vprašanje je, kje in kdaj se bo pod kakšnim težkim vozilom spet udrla, saj je opuščenih kanalov še več.

POHOD H KRALJU MATJAŽU - Planinsko društvo Kočevje vabi na pohod na Peco (2.114 m) h kralju Matjažu, in sicer 3. julija, trajal pa bo dva dni. Obiskali bodo tudi Kremljarjev vrh. Prijave sprejemajo na telefon 857-163 (Subic) in 852-393 (Debeljak), kjer lahko zveste tudi ostale informacije.

JUTRI K JELENOVEMU STUDENCU - Jutri, 25. junija, na praznik slovenske državnosti, organizirajo kočevski planinci pohod do svoje koč pri Jelenovem studencu za Mestnim vrhom. Odhod bo ob 9. uri izpred avtobusne postaje v Kočevju. Posebne prijave niso potrebne, le na zbirališče je treba priti do določene ure.

KDO BO IGRAL PRVO VIOLINO? - V minulem šolskem letu je kočevsko glasbeno šolo obiskovalo skupno 170 učencev, od tega je bilo vpisanih na instrumentih 142, v mali glasbeni šoli 23, 5 pa le za nauk o glasbi. Med učenci jih je bilo vpisanih največ za klavir (53), harmoniko (21) in klavirnet (19), najmanj pa na violino, in sicer samo trije.

Ribniški zobotrebc

ROMKA NI RES KRADLA - 10. junija je ribniški občan prijavil na policijski postaji tatvino denarja. Povedal je, da je bila pri njem na obisku mlajša Romka, ki naj bi mu ukradla 6.000 tolarjev. Policisti so zadevo raziskali, ugotovili, da gre za krivo ovadbo, in zato prijavitelja ovadili tožilstvu v Kočevju.

OČISTILI RIBNICO - V nedavni splošni očiščevalni akciji so sodelovali člani turističnega društva, občinske komisije, ki ima na skrbi tudi urejenost in okolje (vodi jo Breda Oražem), Komunalna, šolarji in morda še kdo, saj so trgovci (družbeni in zasebni) očistili okolico lokalov in uredili izločbe, krajani so poskrbeli za lep videz hiš in njihove okolice itd. V Bistrici in ob njej pa je kljub temu še ostalo nekaj nesnage in vse kaže, da tudi temeljito čiščenje struge Bistrice pred okoli tremi leti ni dolgo zaleglo.

VLOM NA UGARJU - Vlom v hišo ob cesti na Ugar št. 4 je prijavila ribniška občanka. Storilec, ki so mu policisti na sledi, naj bi odnesel star šivalni stroj, dva starejša gugalnika in še nekatere druge predmete ter tako občanko oškodoval za okoli 35.000 tolarjev.

KOMPASOVCI V RIBNICI - Upokojenci turističnega podjetja Kompas so minuli teden obiskali ribniško občino, kjer so si ogledali najprej Novo Štifo (romarsko cerkev jim je razkazal pater Vili), nato pa še ribniški muzej suhe robe in lončarstva. Pot so nadaljevali na Kočevsko. Zanimivo pa je, da so doslej le redki izmed njih že bili na tem območju.

Sevniški paberki

DIREKTORJI - Direktor sevniškega gostinskega podjetja Kristijan Janc je glavni selektor ekipe posavskih direktorjev, ki se bodo 3. julija pomerili na Lisci z ekipo posavskih politikov. Tudi selektor politikov, predsednik sevniške vlade Marjan Kumik, podobno kot Janc obeta, da bodo v ekipi vsi najboljši možje, zato oba upata na zmago. Zanimanje za tekmo je tolikšno, da je gostinsko podjetje Sevnica za obisk tekme že napolnilo avtobus s Studenca, brezplačen prevoz pa ponujajo gostinci 3. julija ob 15. uri izpred hotela Ajdovec Sevnčanom. Le prijavitelj se morajo poprej v recepciji Ajdovec.

IZGNANCI - Tisti, ki se včlanjujejo v Društvo izgnancev Slovenije, se ne ozirajo na strankarske barve. Pravijo, da to nima nobene zveze s tem, ker so izgnanci ostali brez šol, ogulufani za nacionalnost itd., ampak da gre predvsem za občutno odgovornost, da bi vsem ustvarili enake pogoje in bi sleherni pridobil poleg moralnega vsaj kanček gmotnega zadoščenja za trpljenje.

BREZJE - Zajetje Brezje, ki so ga zgradili leta 1932, naj bi po besedah sevniškega ministra za okolje Jožeta Kolarja dajalo 6 litrov vode na sekundo. Sevnški komunalci pa prisegajo, da jim curlja kvečjemu liter na sekundo. Zato je Brezje dolgoročnejša in ničla rešitev pomanjkanja vode v delu Družanske ceste, ki jo minister Kolar še kar po starem imenuje Klavniška.

Pri Krškem bodo kmalu namakali

V 50 ha nasadov Agrokombinata bodo čez mesec dni poskusno zagnali nov namakalno-oroševalni sistem - Vsako leto bi radi na novo odžejali 20 do 30 ha polj

KRŠKO - Na Krškem polju se zdaj gradi verjetno največji namakalni sistem v Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini. Stal bo v Agrokombinativnih nasadih v Stari vasi, natančneje med Vidmom in hladilnico. Gradi in financira se po programu ministrstva za kmetijstvo. Udeležba republiških sredstev je odvisna od faze izgradnje, vendar v povprečju presega 50 odstotkov sredstev.

Sistem bo omogočil namakanje 50 ha kmetijskih površin. Na 35 hektarjih jabolčnih nasadov bodo uredili namakalno oroševalni sistem,

Ivan Kozole, direktor krškega Agrokombinata: "Namakanje je v intenzivnem kmetijstvu nujno!"

medtem ko bodo preostalih 15 ha hruškovih dreves zaenkrat samo namakali. Morda bodo pozneje, ko

bo ta, sicer starejši nasad prišel na vrsto za obnovo, tudi v njem uvedli oroševanje.

Projekt za namakanje v Stari vasi je nastal že pred nekaj leti, vendar jim je uspelo spraviti v življenje šele to pomlad. Izvajalec del je žalski Hmezd nizke gradnje. Do zdaj so že položili sekundarne vode in skopali vodnjake, medtem ko jih spajanje sistema in montaža Litostrojevih črpalk še čakata. V Agrokombinatu računajo, da bodo čez mesec dni že poskusno zagnali sistem.

Vodo za namakanje bodo črpali iz podtalnice s pomočjo lastnih vodnjakov. Ugotavljajo, da je kljub suši v vodnjakih še dovolj vode, tako da bi, če bi sistem bil že postavljen, v minulem sušnem obdobju že lahko namakali. Vprašanje za posebno študijo pa je, kaj bi bilo s podtalnico in nivojem bližnjih rek Save in Krke, če bi bilo na tukajšnjih poljih veliko podobnih namakalnih naprav.

Na Krškem polju je vse več intenzivnega in usmerjenega kmetijstva, zato suša povzroča še toliko večji izpad proizvodnje in je nakanje še toliko bolj nujno. Zaenkrat na ravninskem delu namakajo samo

vrtnine na manjših površinah, vendar pa v krškem Agrokombinatu načrtujejo, da bi v bodočnosti ves ravninski del namakali in po potrebi tudi oroševali.

Že od leta 1985 imajo izdelan projekt gnojilno-namakalnega sistema pri prašičji fermi na Pristavi, po

• Tudi lanska in letošnja suša je vodstvo Agrokombinata prepričala, da je namakanje nujno. Veliko dreves v njihovih 300 ha nasadov se je posušilo že po lansk suši, a komaj so posadili nova, jih je že spet uničila letošnja suša. Menijo, da je naložba v namakalni sistem ekonomsko upravičena, saj je njegova cena enaka ali celo nižja stroškom za novi nasad.

katerem naj bi dvakrat letno gnojili, sicer pa namakali 1000 ha Krškega polja. Načrt v okolju ni bil dobro sprejet, zato še vedno leži v predalu. Zdaj pripravljajo načrte za namakalno napravo, ki naj bi se je lotili prihodnje leto, sicer pa naj bi vsako leto z namakalnim sistemom rešili pred sušo 20 do 30 ha kmetijskih površin. B. DUŠIČ-GORNIK

Še boji za nova naročila

Delajo vsi stroji, a PS1 in PS2 večkrat brez dela

KRŠKO - V prvi desetih dneh junija so v krškem Videm papirju prodali tretjino predvidenih količin papirja za ta mesec. Glede na predvidene odpreme računajo, da bodo plan prodaje za junij, t.j. 5400 ton papirja uresničili v celoti.

V prvi polovici junija so proizvedli 3100 ton papirja. Papirni stroj 1 je glede na dosedanja naročila obratoval od 24. maja do srede junija in v tem času proizvedel 830 ton recikliranih in brezlesnih papirjev. Proizvedli so tudi več vrst novih papirjev iz programa Friendi. Težave v proizvodnji izvirajo predvsem iz pomanjkanja naročil, ki so v majhnih količinah, zato pa zelo različna po vrstah papirjev. Taka proizvodnja in pogosto menjavanje programov sta povečala stroške, saj sta terjala večjo izgubo vlaken kot običajno.

ZAPELI SO BREŽIŠKI PEVSKI ZBORI

BREŽICE - Minulo soboto so pevski zbori Kulturno umetniškega društva iz Brežic pripravili svoj letni koncert, s katerim so zaključili sezono. Peveci so zapeli v slavnostni dvorani brežiškega gradu, kjer se jim je pridružil še tamburaški orkester KUD "Oton Župančič" iz Arlič, s katerim že več let tesno sodelujejo. Na koncertu so zapeli kar štiri zbori: moški in mešani pevski zbor, ki ju vodi prof. Dragutin Križanič, ženski pevski zbor pod vodstvom prof. Elizabete Križanič in nedavno nastali mladi mešani pevski zbor "Viva", ki mu dirigira prof. Simona Rožman. Vsi nastopajoči so za konec ubrali še dve skupni skladbi.

B. D.-G.

POROČILO IZ NEK ZA APRIL IN MAJ

KRŠKO - Potem ko je v aprilu nuklearna elektrarna dosegla stoodstotno razpoložljivost in izkoriščenost, je v mesecu maju zaradi zastojev dosegla le približno tretjino razpoložljivosti in izkoriščenosti. Aprila je proizvedla 440 tisoč MWh in v maju 143 tisoč MWh. Segrevanje Save je bilo v dovoljenih mejah, radioaktivnost pred izpustom v Savo pa v mejah za pitno vodo. Vsebnost tritija v tekočih izpustih je v aprilu prispevala 3 odstotke k dopustni skupni letni radioaktivnosti v tekočih izpustih, vsebnost ostalih elementov pa 0,06 odst. V maju je radioaktivnost zaradi tritija v tekočinskih izpustih dosegla 11,8 odstotka skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih izpustih, zaradi ostalih radionuklidov pa 0,1 odstotka. Koncentracija radioaktivnosti v plinskih izpustih je bila v obeh mesecih na razdalji 500 m od NEK v mejah za zrak.

ODLIKOVANJA ZA DOLENJSKE TERIOTRIALCE

CERKLJE OB KRKI - Svečanost ob državnem prazniku so za danes ob 8. uri pripravili tudi v cerkljanski vojašnici. V kulturnem programu bodo sodelovali vojniki in častniki iz učenega centra in iz vojašnice v Novem mestu, učenci OŠ Cerklje ob Krki in pihalni orkester Videm oziroma mladi glasbeniki iz Glasbene šole Krško.

V podjetju napovedujejo, da bo postala proizvodnja na papirnem stroju 1 bolj optimalna, ko bodo pridobili več naročil, kar jim bo omogočilo njihovo selekcijo. Do tega jih vodi še dolga pot in predvsem trdo delo na tržišču, kjer si bodo morali povrniti ali na novo pridobiti zaupanje kupcev.

Papirni stroj 2 obratuje, vendar z občasnimi nekajdnevnimi ustavitvami, ki jih ravno tako še vedno zahteva pomanjkanje naročil. Papirni stroj 3 je v prvi polovici tega meseca proizvedel 1400 ton časopisnega papirja za domače tiskarne in za izvoz. Papirni stroj 4 obratuje brez prekinitev in

• Sredi preteklega tedna je bil na temeljnem sodišču v Novem mestu prvi narok za podjetje Videm. Stečajni senat s predsednikom Antonom Panjanom je preverjal 444 terjatev različnih upnikov, katerih vrednost je blizu 18 milijard tolarjev. Imenovali so sedemčlanski odbor upnikov, ki ga vodi predstavnik največjega upnika - Ljubljanske banke d. d. Ljubljana. Ta ima do bivšega Vidma kar 60 odst. vseh prijavljenih terjatev. V upniškem odboru so še predstavniki Haga iz Celove (tretji največji upnik, drugi je LB Posavska banka), Triglava, delavcev, krške občine ter za dobavitelje predstavnik GG Novo mesto in Rudnika lignita iz Velenja.

je v tem času proizvedel 400 ton ovojnih papirjev.

Ko bo spet vas, ne bo dajala skladi

BREŽICE - Krajevna skupnost Dobova in Terme Čatež so dale pobudo, da bi jih oprostile plačevanja prispevkov v Sklad stavbnih zemljišč. Tisti, ki se na pravo spoznajo, so ugotovili, da zakon ne dovoljuje, da bi se pravne osebe oprostile takega plačevanja, zato pobudnika nimata veliko možnosti za uresničitev zahteve.

Terme Čatež bodo tako še naprej morale na račun sklada nakazovati prispevke, iz katerih imajo, resnici na ljubo povedano, tudi same koristi. Navsezadnje so mnogi že pozabili, da so ravno iz tega denarja zgradili pločnike proti Čatežu in napeljali zgledno razsvetljavo ulic. Verjetno bi pogled v stara poročila razkril še kako koristno delo, ki je bilo opravljeno s pomočjo denarja iz sklada. Res pa je, da nihče ne more zanesljivo reči, da ne bi mogle Terme tega denarja koristneje obrniti, ga tudi same porabiti v podobne namene ali pa tudi ne. Kakorkoli že, zakon je zaenkrat tak in kaže, da ga ne bo moč kršiti.

Tudi krajinj Dobove bodo morali prispevati v Sklad stavbnih zemljišč, vse dokler imajo svoj kraj za strnjeno naselje mestnega značaja. Takšen značaj je dobil, kakor pravijo na občini, na lastno željo krajanov. Ker naseljem vaškega značaja takega prispevka ni potrebno plačevati, obstaja seveda tudi možnost, da skupščina Dobovo spet razglasi za vaško naselje.

Preden se bodo Dobovčani ogreli za takšno pot, bodo morali temeljito premisliti, kaj jim prinaša. Tega, da so strnjeno naselje, ne bodo mogli spremeniti in tudi tega ne, da bodo na nek način vedno morali zbirati sredstva za skupne naloge. Tisti, ki živijo po okoliških vaseh, dobro vedo, kako gre to pri njih. Kadar na vaškem vodovodu počev, mora največji aktivist v nedeljo pred kosilom na pot od hiše do hiše in pobirati denar. Ko pregorijo žarnice na vaški razsvetljavi ali se zgodi kaj podobnega, se zgodba ponovi.

Kaj takega se v urejenem strnjem naselju, kakršno je Dobova, ne bi smelo dogajati. Sklad stavbnih zemljišč naj bi bil zato, da se z njegovo pomočjo financirajo skupne naloge. Če to ni, je treba njega ali vsaj njegovo delo korenito spremeniti. Zgodbo o tem, da Dobovčani prispevajo preveč v sklad in od njega prenašo dobič, pa je nesmiselno ponavljati. Ni je namreč tako težko preveriti. Za začetek bi morda zaleglo, če bi na mizo položili račune. Plačali toliko, pridobili toliko. BREDA DUŠIČ-GORNIK

SREČANJE HARMONIKARJEV NA STUDENCU

STUDENEC - Gasilsko društvo in Prosvetno društvo Studenec prireditelja sodelovanju s sevniško zvezo kulturnih organizacij v nedeljo, 27. junija, ob 15. uri na Studencu tradicionalno srečanje harmonikarjev. To bo hkrati izbirno tekmovanje za zlato harmoniko Ljubčane.

JUTRI SE VRNEJO KRŠKI KOLESARJI

KRŠKO - Konec tega tedna bo še kar nekaj prireditev ob prazniku KS Krško. Potem ko so včeraj pripravili zaključni koncert krške glasbene šole, bodo danes odprli pivnico "Apolon" v Dalmatinovi ulici. Jutri ob 17. uri bo pred gasilskim domom v Krškem zaključek kolesarskega maratona. V Krško se bo anmrčevala skupina 7 domačih kolesarjev in njihovih spremljevalcev, ki so v desetih dneh prekolirali Hrvaško, Madžarsko, Slovaško, Avstrijo in Slovenijo ter glavna mesta teh držav. V soboto ob 20. uri bo v spodnjem predverju krškega kulturnega doma večerni cocktail ob glasbi, istočasno pa bo pri lovski koči na Libni Kresna noč.

Novo v Brežicah

ŠIBKOST - Navkljub vsem uradnim in neuradnim trditvam, da so bili kmetje na barikadah trdosrčni, če ne kar živalski, moramo povedati, da smo mi na Obrežju doživeli vse kar drugega. Do barikade se je pripeljal Avstrijec in prosil kmete, naj ga spustijo skož. Seveda o tem niso hoteli slišati. Avstrijec je odšel od avtomobila in se nato vrnil z desetletnim poboljšanim. Tudi to kmeta ni kaj dosti omehčalo. Tujec se ni dal, spet je odkorakal od avtomobila in tokrat prinesel še dojenčka. Kmečko stankovno trdoglavost je malo dete skoraj povsem omajalo. Belili so si glave in omahovali. Ni jim bilo dano, da bi tuhtali predolgo. Iz avtomobila je ravno takrat pristopila mlada, lična, brhka in oh in sploh - mamica Avstrijka. Posavski traktorji so se takoj premaknili. Če bi za to šibko točko kmetov vedel Drnovšek, bi se stavka končala že mnogo prej.

PORAST - V minulnem tednu se je močno povečala umrljivost na Hrvaškem, čeprav voditelji te države vztrajno trdijo, da niso v vojni. Proti barikadam na meji so se v četrtek valile kolone hrvaških državljanov. Vsi so vztrajno trdili, da hitijo na pogreb svojih najdražjih.

POREDNO - Na barikadah se je dogajalo še marsikaj. Stavkajoče je o najnovejših poročilih na radijskih valovih obveščal bližnji domačin. Enkrat je pritekel iz hiše in stavkajoče zasopisan obvestil, da je Drnovšek podpisal. Kmetje so že začeli računati, kaj vse bodo še lahko postorili ta dan, ker jim ne bo več treba ždeti ob meji. Kljub vsemu so nazadnje le vprašali, kaj je podpisal. "Sebi večjo plačo!" jim je zabrusil poročilec. Kot smo izvedeli iz zaupnih virov, je kričal iz varnostne razdalje.

ZAPLETENO - Sladkorni bolnik F. L. se še danes sprašuje, kaj neki pomenijo kratice in okrajšave pred imenom predavatelja, ki ga je verno poslušal na sobotnem srečanju posavskih diabetikov v Termah Čatež. Prebral je naslednje: prim. prof. dr. sc. dr. med. Vse, ki se ne veste, obveščamo, da je primarij in profesor Anton Franović doktoriral iz medicinskih znanosti.

VURBERŠKI FESTIVAL DOMAČE GLASBE

VURBERK - Jutri, 25. junija, se bo ob 20. uri na tukajšnjem grajskem dvorišču začel 2. festival vokalno-instrumentalnih skupin slovenske domače glasbe z diatonično harmoniko in večglasnim petjem. Od prijavljenih 22 ansamblov jih je žirija za nastop izbrala 15. Vsak ansambel se bo predstavil z dvema skladbama in se potegoval za tri denarne nagrade strokovne žirije ter za prav tako denarno okrepljenega zlatega, srebrnega in bronastega zmajka kot nagrade občinstva. Nastopili bodo: Brajce iz Oplotnice, Jože Skubic in Šlapovi, Ansambel Simona Legarja, Dan in noč, Podkrajski fantje, Primorski fantje, Fantje izpod Roglje, Bistriški odmev, Fantje izpod Vurberka, Blegoš, Ansambel Francija Ocvirka in Rubin. Po festivalu bo festival-ska noč s plesom do jutranjih ur.

BREŽICE: SREČANJE PARLAMENTARCEV

BREŽICE - Skupščina občine Brežice bo v ponedeljek v počastitev dneva državnosti pripravila 2. srečanje slovenskih parlamentarcev. Začelo se bo že dopoldan, ko si bodo nekateri parlamentarci ogledali občino s turističnim avtobusom ali se udeležili rekreacije v Termah Čatež. Organizatorji pripravljajo tudi teniški turnir z visoko funkcionalno udeležbo ter turnir v malom nogometu, na katerem se bodo pomerile ekipe državnega zbora, državnega sveta, slovenske vlade, Dolenjske, Paxa, Društva pravnikov Posavja in občine Brežice. Oba turnirja bosta okrog 10. ure v Brežicah, prvi na teniških igriščih pri stadionu in drugi na nogometnem igrišču na stadionu. Osrednje srečanje slovenskih parlamentarcev bo ob 14. uri na grajskem dvorišču v Brežicah, kjer bo kosilo in kulturno-zabavni program. Brežičani so se organiziranja srečanja lotili predvsem zato, da bi svojo občino približali funkcionarjem in poskrbeli za primerne promocije njenih znamenitosti.

PROSLAVE OB DNEVU DRŽAVNOSTI

BREŽICE, KRŠKO - V krški občini bo na predvečer in ob samem dnevu državnosti več slovesnosti po posameznih krajevnih skupnostih. Osrednja prireditev bo ob 20. uri na Trgu Matije Gubca, t.j. na ploščadi pred kulturnim domom, kjer so ob lanskoletnem prazniku zasadili lipo. Ob tej priložnosti bodo pripravili krajši kulturni program in nagovor ter poskrbeli še za gostinsko ponudbo. V Brežicah bo delegacija skupščine ob prazniku položila vence na grob padlega Jerneja Molana, obiskala njegovo družino in ji nesla dogovorjeno pomoč. Osrednja prireditev na predvečer praznika bo ob 20. uri v Posavskem muzeju, kjer bodo odprli pregledno razstavo Gojmirja Antona Kosa. Na slovesnosti ob otvoritvi bo Polde Bibič izvedel monodramo "Živelj življenje Luka de..." V ponedeljek se bodo v Brežicah srečali slovenski parlamentarci.

Srečanje ob dnevu sladkornih bolnikov

Posavsko društvo v boju proti sladkorni bolezni

ČATEŽ OB SAVI - 27. junij je mednarodni dan boja proti sladkorni bolezni. V tem boju aktivno sodeluje tudi okrog 400 bolnikov s to boleznijo iz Posavja; ki se združujejo v posebno društvo. Preteklo soboto so v Čatežkih Termah organizirali Dan diabetikov Posavja, svojevrstno in pestro srečanje, na katerem so poslušali več strokovnih predavanj, sodelovali v športnem tekmovanju in prisluhnili še kulturnemu programu.

Posavskim sladkornim bolnikom je najprej dr. Anton Franović predstavil zdravstvene programe Term Čatež, nakar je o zdravljenju sladkorne bolezni predavala dr. Vanda Kostevc-Zorko. O sladilih in o sladkorni bolezni je spregovorila dipl. farmaceutka Marija Vidic in o telesni aktivnosti diabetikov še dr. Mira Semen. Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavja je aktivno vse leto, ko pripravlja strokovna predavanja, vabi svoje člane na strokovne izlete, jih seznaja s ponudbo zdravilišč, zdravlilnih zelišč in dietne prehrane. Sladkorni bolniki tako s pomočjo društva spoznavajo nove možnosti za zdravljenje bolezni, najnoveše merilne aparate, dobivajo strokovno literaturo in časopis za sladkorne bolnike, skratka, se učijo, kako lažje živeti s to boleznijo.

Društvo seznaja bolnike o priporočljivi telesni aktivnosti zanje, organizira obiske pri težjih bolnikih na domu in se zadnje čase vse bolj trudi tudi pri reševanju socialnih težav bolnikov. Ti s padcem standarda postajajo vse bolj očitne in onemogočajo bolnikom, da bi si privoščili ustrezno dietno prehrano, pripomočke in tudi zdravljenje. Tudi zato se društvo še posebej zahvaljuje pokrovitelju srečanja Termam Čatež in vsem ostalim sponzorjem.

B. D.-G.

Gostinci ne bodo več država zase

Obratovalni čas bodo podaljšali, če bodo gostinci držali sedanjega - Stroga kontrola in najostrejša kazni za kršitelje - Ukrepajo naj tudi sami gostinci

BREŽICE - "V naši občini smo se odločili, da ne bomo več popuščali in da bomo zagotovili spoštovanje predpisov na področju gostinske dejavnosti. Kam pa pridemo, če lahko vsak gostinec sam odprla odpiralni čas, red in mir in izsiljuje, samo da po čim krajši poti pride do zaslužka?" se je na posebnem sestanku o poslovnem času gostinskih lokalov vpraševal predsednik brežiškega IS Ciril Kolečnik.

Menil je, da ravno gostinci najbolj kršijo predpise, obratujejo brez uporabljenih dovoljenj, širijo dejavnost, uporabljajo pločnike, zaposlujejo na črno, podaljšujejo obratovalni čas v pozne nočne ure, točijo alkoholne pijače tudi mladoletnim in pijanim osebam - vse to z izgovorom, da na ta način veliko prispevajo družbi.

Za nered na področju gostinstva sta v veliki meri kriva slaba in neučinkovita inšpekcijska in policijska kontrola. Kolečnik je pozval oba pristojna organa, naj dosledno ukrepata po predpisih, preprečita anarhijo in zagotovita javni red in mir. Sam je napovedal, da bodo v občini pripravili posebno akcijo kontrole po lokalih, s katero bodo kontrolirali

točenje alkoholnih pijač pijanim ali mladoletnim osebam. V Brežicah zahtevajo uporabo najostrejših kazni za kršitelje. Razmišljajo tudi o tem, da bi, če bo medobčinski inšpektorat še naprej neučinkovit, uvedli občinskega. Ljudje, ki nimajo nočnega reda in miru, se namreč že samoorganizirajo, zato obstaja bojazen, da bodo ob neučinkovitosti uradnih ustanov sami poskrbeli za red.

Tisti, ki imajo prijavljeno obrt in delavce, plačujejo višje prispevke in davke tudi na račun kršiteljev. Poleg tega teh nekaj gostincev meče slabo luč na vse ostale in škodi tudi uglednim lokalom. Za zdaj je obrtna zbornica organizirana tako, da so

njeni člani avtomatično vsi obrtniki, čeprav niso aktivni. Zato kršiteljem predpisov sami ne morejo do živnega. Za vse gostince, ki dejavnost opravljajo na črno ali so jo razširili brez dovoljenja, bi morali poskrbeti inšpektorji in ves aparat, ki bi moral ob kršenju predpisov ukrepati hitreje in tudi ostreje kaznovati.

Obrtna zbornica Brežice je v imenu svoje gostinske sekcije občini poslala predlog, da bi vsaj v poletnem času podaljšali obratovalni čas do 23. ure. Menijo namreč, da bi le tako gostom, predvsem turistom, omogočili, da spodobno užijejo večerjo in preživijo večer v Brežicah. Zaradi zgoraj navedenih razlogov je reakcija občinskih oblasti zaenkrat negativna. Zahtevajo namreč, da se gostinci organizirajo in tudi sami naredijo red v svojih vrstah. Pozvali so sekcijo gostincev, naj pripravi spiske zaposlenih v lokalih, da se bo videlo, koliko kdo prispeva družbi.

B. DUŠIČ-GORNIK

kultura in izobra- ževanje

KRESOVANJE NA TRŠKI GORI

OTOČEC - Kulturno društvo Otočec vabi dancs, v četrtek, 24. junija, ob 20. uri na kresni večer pri cerkvi na Trški gori. Poleg kulturnega programa bo poskrbljeno tudi za jedajo in pijačo.

JANI KOVAČIČ V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - V soboto, 26. junija, ob 22. uri bo v Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju koncert slovenskega kantavtorja Janija Kovačiča.

KONCERT OKTETA JURIJ DALMATIN

SEVNICA - V četrtek, 24. junija, na predvečer praznika slovenske državnosti, bo ob 20. uri v Lutrovi kleti na sevniskem gradu letni koncert okteta Jurij Dalmatin. Ob tej priliki bodo zbirali tudi prostovoljne prispevke za Mitjo Hočevarja, ki mora na operacijo srca v London.

V Metliki zopet kulturno poletje

Pridi zvečer na grad - Na grajskem dvorišču naj bi se poleti zvrstilo najmanj šest prireditev - 13. julija bodo sezono odprli nizozemski glasbeniki

METLIKA - Pred leti so se v Metliki dobro uveljavile in so bile med občinstvom lepo sprejete poletne prireditve, ki jih je najprej pripravljala tedanja ZKO, pozneje občinska konferenca ZSMS ter nazadnje folklorna skupina "Ivan Navratil". Zadnjič so bile tovrstne prireditve pred tremi leti. Leta 1991 je bilo sicer vse pripravljeno za izvedbo, a so bile zaradi vojne odpovedane. Lani pa ni bilo nikogar, ki bi bil pripravljen prevzeti njihovo organizacijo.

Vendar so v Metliki prepričani, da so bile poletne kulturne prireditve na dvorišču tukajšnjega gradu ena najuspešnejših oblik kulturne dejavnosti v občini. Menijo, da bi bilo škoda, če bi se eno poletje minilo brez njih. Zato je Ljudska knjižnica kot organizatorica v sodelovanju z Matjažem Rusom in Martinom Skolbrom, ki bosta skrbela za vsebinsko in organizacijsko plat, pripravila program letošnjih poletnih kulturnih prireditev pod naslovom "Pridi zvečer na grad". Metliško kulturno poletje naj bi se pričelo 13. julija z nastopom nizozemskega mladinskega simfoničnega orkestra. 24. julija bo nastop jazz pevke Mic Znidarič in njenega ansambla, teden pozneje pa folklorne

skupine "Soča" iz kanadskega Hamiltona. 14. avgusta se bo predstavil študent glasbene akademije, sicer pa domačin Anton Črnogelj s svojo kitaro, z njim pa tudi drugi belokranjski glasbeniki. 21. avgusta bo pogovor z znanim novinarjem in prav tako belokranjskim rojakom Marjanom Jermanom, teden pozneje pa še koncert etno skupine Trinajsto prase.

Sicer pa s tem program še ni povsem zaključen in prav lahko se zgodi, da bo moč prisluhniti še komu. Seveda bodo organizatorji lahko pripravili dodatni program le v okviru denarnih možnosti. Dolej našete prireditve naj bi veljale okrog 450 tisoč tolar-

jev. Občinski izvršni svet je sklenil zagotoviti tretjino denarja, ostalo naj bi se nateklo od vstopnine in sponzorjev. Organizatorji upajo, da jim bo vreme naklonjeno in da bodo lahko pripravili vse prireditve na grajskem dvorišču. Drugače pa se bodo morali preseliti v kulturni dom.

M. BEZEK-JAKŠE

“Pesniki” spet v Pop delavnici

Društvo mrtvih pesnikov v soboto nastopa v Pop delavnici v Sežani

NOVO MESTO - Kmalu zatem, ko so fantje novomeške skupine Društvo mrtvih pesnikov pri Zložbi kaset in plošč RTV Slovenija izdali svojo prvo kaseto z naslovom "Iskanje", so dosegli še en lep uspeh in priznanje za svoje delo: s skladbo "Ko prižgeš nov dan", posneto v studiu Luca v Novem mestu, so se uvrstili na letošnji Pop delavnico, ki bo v soboto, 26. junija v Sežani. Neposreden prenos prireditve bo tudi po radiu in televiziji.

Besedilo in glasbo je za omenjeno skladbo prispeval Alan Vitezić, ki se je tako prvič predstavil kot ustvarjalni avtor v skupini (na kaseti "Iskanje" so vse skladbe izpod peresa Boruta Tirana). Bralce Dolenjskega lista naj spomnimo, da so se fantje iz Društva mrtvih pesnikov uspešno predstavili že na lanskim pop delavnici v Idriji, kjer so zasedli 5. mesto in si s skladbo "Ko te ni" prislužili nagrado Studia Tivoli iz Ljubljane za najbolj obetavno mlado skupino.

Skladba "Ko te ni" je bila tudi pesem prejšnjega tedna na Valu 202, skladba "Robin Hood", prav tako z njihovega repertoarja, se je deset tednov zadrževala v zgornjem delu letvice STOP POPS 20, z njo pa so fantje sodelovali tudi na letošnji Rock delavnici v Mariboru. Tako je Društvo

KONCERT OB DNEVU DRŽAVNOSTI

NOVO MESTO - Novomeški simfonični orkester bo dancs, v četrtek, 24. junija, počastil slovenski dan državnosti s samostojnim koncertom. Koncert bo ob 21. uri v atriju kapiteljske proštije in sodi v okvir Novomeških poletnih večerov '93, ki jih prireja ZKO. V prvem delu koncerta bodo igrali dela Schuberta, Ipavca in Händla, v drugem pa Straussa, Mendelsohna, Talleya in Webra. Sponzor večera je novomeški IS.

V primeru slabega vremena bo koncert odpadel. Smola je spremljala tudi začetek prireditev, saj je najavljeni koncert zagrebške sopranistke Ljiljane Molnar-Talajić zaradi bolezni odpadel in bo verjetno prestavljen na julij, prav tako pa je že sedaj znano, da koncert za dva igralca "Piaf" ne bo v petek, 9. julija, ampak v četrtek, 8. julija, ob 21. uri.

Gostilna je lahko kulturna hiša

Prijeten večer s slikarjem, pisateljem in glasbenikom v gostilni Na hribu - Kramljanja z ustvarjalci so na Jugorju in na Škrjančah postala tradicija

ŠKRJANČE PRI NOVEM MESTU - V petek zvečer so imeli obiskovalci gostilne Na hribu kaj občudovati. Prostor so zasijali v novi luči, kajti v njih je dolenjski krajinar Miran Hočevar razstavil več kot dvajset svojih platen, naokrog so se razlivali nežni zvoki, ki jih je iz svojih citer izvajal Darko Duh, pri mizi za pečo pa je sedel tenkočutni pisatelj dolenjske pokrajine Jože Dular in pripovedoval o svojem življenju in ustvarjanju.

S slikarjem Miranom Hočevarjem se je pogovarjal Rudi Škof. Hočevar je pripovedoval o svojih slikarskih začetkih v Novem mestu, kjer se je rodil, o študiju in delu na Češkem, kjer se je kot tekstilec strokovno poglobljal v svet barv in v umetnost njihovega mešanja ter prelivanja. Spominjal se je stikov s slikarji v Novem mestu - zlasti z Vladimirjem Lamutom, s katerim sta bila dobra znanca - ob katerih je kot slikar samouk rasel in se izpopolnjeval.

Na mnogih platnih Mirana Hočevarja se pojavlja kraljica zelene Dolenjske, njena žila življenja - Krka. Ob Krki v Vavti vasi se je rodil tudi pisatelj Jože Dular. Njegovo življenjsko pot, ki ga je iz rodne vasi vodila na študij v Ljubljano, po drugi svetovni vojni pa službeno v Belo krajino, kjer živi še dancs, je orisal Andrej Bartelj, v razgovoru z njim pa se je Jože Dular spomnil marsikatero zanimive podrobnosti iz svojega pisateljevanja, ki ni le nizanje lepih besed, kot bi si kdo lahkomišelnost predstavljaj, ampak resno delo, ki zahteva veliko mero poznavanja, študija in odgovornega dela.

Naj si bo pisateljevanje še tako resna stvar, pa je resnost ob slikovitem in humorja polnem Dularjevem pripovedovanju hitro splahnela. Pisa-

● **Petkovo kramljanje za krušno pečo v gostilni Na hribu na Škrjančah pri Novem mestu je zaključilo zimsko in pomladansko serijo gostilniških pogovorov z našimi novimi in že priznanimi besednimi, likovnimi in glasbenimi ustvarjalci, ki so se bolj ali manj redno vsaj enkrat mesečno odvijali v že omenjeni gostilni in v Badovinčevem lokalu na Jugorju. Večeri z umetniki so pomenili prijetno kulturno osvežitev. Gostilničarka Jožica Zalar Na hribu in Peter Badovinac na Jugorju si s tem zagotovo nista pridobila gmotnih koristi, sta pa svojima gostilnoma pridobila sloves, da se v njih ne toči le vino, ampak tudi kultura.**

telj o Krki in ljudeh ob njej, kot ga najbolj poznamo, se zadnje čase namreč ukvarja tudi z zbiranjem anekdot o pokojnih in še živčih

znamenitežih, posebnežih in čisto navadnih ljudeh z obeh strani Gornjancev. Prigraje teh anekdot je stresel med poslušalce in izzval salve smeha. Kaže, da bodo, ko jih bo dal natisniti, postale priljubljeno branje.

Zdaj osemindesetletni Jože Dular je svojo literarno pot pričel kot pesnik z zbirko Zveste menjave, ki jo je izdal leta 1941, se najbolj uveljavil kot pisatelj opusa o Krki in ljudeh ob njej, leta 1987 pa je spet izdal pesniško zbirko Dobra je ta zemlja. Iz te pesniške zbirke je Jožica Dornič prebrala nekaj pesmi, pretresljiv odlomek o umiranu rakov v Krki iz knjige Krka umira pa je prebral Andrej Bartelj.

T. JAKŠE

Čar in lepota otroštva v knjigi

Predstavitve najnovejše Tršarjeve knjige Otroštvo, ki je te dni izšla pri Dolenjski založbi - Izid knjige so omogočili številni tamkajšnji podporniki

DOLENJSKE TOPLICE - Dolenjska založba je v četrtek, 17. junija, zvečer v restavraciji Zdravilišče predstavila zbirko črtic prof. Marijana Tršarja, ki so izšle pri Dolenjski založbi v knjižni zbirki Utva pod skupnim naslovom Otroštvo. V njih je Tršar izpisal spomine na svoja otroška leta, ki so mu tekla v rodni Dolenjskih Toplicah. Predstavitve so se poleg avtorja udeležili še urednik založbe Franci Šali, ilustrator knjige, nekdanji Tršarjev učenec slikar Jože Kumer, in njen oblikovalec Lucijan Reščič. V kulturnem programu so nastopili učenci tamkajšnje osnovne šole.

“Čeprav sem v Dolenjskih Toplicah preživel le devet let svojega življenja, vsa ostala pa v Ljubljani, se je prav v tem kraju ob Sušici na nek način zastavilo vse, kar sem kasneje počel,” je na predstavitvi povedal avtor. Otroštvo se vsakomur globoko vreže v spomin in srce, če pa je človek ustvarjalnega duha, še toliko bolj. Tršar, ki mu enako večje kot čopič teče tudi pisateljsko pero (napisal je dve dvojici knjig za otroke), je v knjigi obudil svoja otroška doživljanja. Med radostnimi in z blago svetlobo brezskrbnosti obsijanimi spomini so tudi taki, v katerih je zaslediti nekaj trpkosti; kot taki se kažejo s sedanjega pisateljevega zrenja

na davno minule stvari, ko kot duhovno zrela in moralno občutljiva osebnost motri početja iz daljnih let otroštva. V tem pogledu so prav pretresljive črtice Žabe, Stara mama, Pogreb, Krivična kazen. Četudi avtorja poznamo kot pisatelja otroških knjig in gre tudi v njegovi najnovejši knjigi za otroške spomine ter mestoma za dikcijo, ki nagovarja mlajše bralce, pa je knjiga v svoji globlji sporočilnosti namenjena starejšim in zrelim bralcem, ki jo bodo zanesljivo z užitkom prebrali. In to ne samo Topličani, ki bodo v knjigi prepoznali svoj kraj in morda še živeče osebe, opisane v nji, ali vsaj njihove potomce, otroštvo je tista prva pisava življenja, ki jo nosimo podobno vsi v svojih sreih, zato bo Tršarjeva knjiga živo spregovorila vsakomur. Lepo in bogato dopolnilo besedilu so ilustracije slikarja Jožeta Kumerja.

PRIFARSKI MUZIKANTI V “DALLASU”

KOČEVJE - Danes zvečer bodo v počastitev dneva slovenske državnosti igrali in prepevali člani tamburaške skupine Prifarski muzikanti iz vasi Fara pri Kostelu. Izbor pesmi z naslovom "V sedanjem času" bodo izvajali v četrtek, 24. junija, ob 21. uri v gostišču Dallas. Program bo povezovala Saša Einsiedler. Po končani prireditvi bo igrala skupina Obzorje.

Dijaški dom je vsekakor prednost

Vse preveč novomeških srednješolcev zapravlja čas in denar na potovanjih od doma do šole - Dijaški dom nudi oskrbo, strokovno pomoč in razvedrilo

NOVO MESTO - Kljub temu da vpis v srednje šole ni nazadoval, se večina slovenskih dijaških domov ubada s hudimi težavami. Tako tudi novomeški, kjer vpis iz leta v leto upada. Od maja letos je v njem prevzel mesto ravnatelja Marjan Grahut, ki se z nastalo situacijo nikakor ne misli sprijazniti. Res je, da ima dijaški dom eno od stavn še stalno zasedeno, saj v njej živijo begunci iz BiH, vendar mu je veliko do tega, da bi bila polno zasedena tudi tista, ki je še namenjena dijakom.

“Naš dom ima bivanjski standard novozgrajenih domov v Sloveniji in poleg dnevne oskrbe nudi tudi pedagoško pomoč pri učenju in organizaciji dela v zvezi s šolo in vključevanjem v interesne dejavnosti. Dijaki uporabljajo knjižnico s čitalnico, sodelujejo v vokalno-instrumentalni skupini, modelarskem krožku, v pripravi pa je tudi računalniška učilnica. Intenzivno gojimo šest športnih panog, naj si bo v notranjih trim kabinetih ali na zunanjih igriščih, in nastopamo na republiških tekmovanjih,” pravi novi ravnatelj, ki poleg še šestih vzgojiteljev skrbi za strokovno raven oskrbe.

Prednosti, ki jih nudi dijaški dom v primerjavi z dnevnim vozarjenjem, so za bolj oddaljene učence vsakakor velike. Zakaj se jih torej tako malo odloča za bivanje v dijaškem domu? Morda je to cena: v prihod-

KONCERT V METLIKI

METLIKA - Danes, 24. junija, ob 20. uri priredijo učenci in učitelji Glasbene šole Metlika koncert v Kulturnem domu v Metliki. S koncertom bodo proslavili zaključek šolskega leta in počastili drugo obletnico razglasbe slovenske neodvisnosti.

KRAMLJANJE OB PEČI - O slikarju Miranu Hočevarju in pesniku ter pisatelju Jožetu Dularju je tekla beseda v gostilni Na hribu. Od leve proti desni: Miran Hočevar, Rudi Škof, Jožica Dornič, Andrej Bartelj, Jože Dular in Darko Duh s citrami. (Foto: T. Jakše)

Izid knjige so gmotno podprli GG Podturn, KS Dolenjske Toplice, Novoles - Žaga, Tovarna čevljev Bor in Zdravilišče Dolenjske Tolice.

M. MARKELJ

V objektiv ujeta lepota

Razstava pri frančiškanih

NOVO MESTO - Predstavitve prve barvne monografije o znani romarski božji poti in samostanu na Sv. Gori pri Gorici ter razstava umetniških fotografij Rafaela Podobnika v soboto zvečer je bila svojevrstna zanimivost. Knjigo je solastnik založbe Jutro najprej predstavil v cerkvi, nakar so v samostanski knjižnici pokazali vrsto velikih umetniških fotografij, ki krasijo novo delo. Rafael Podobnik, doktor stomatologije iz Nove Gorice, ki je pred leti že izdal fotomonografijo Osojna Primorska, je s svojim ustvarjanjem in z opremo knjig Skrivnost in svetost kamna ter Sv. Gore dosegel enega izmed vrhov tovrstne umetnosti.

Razkošno opremljeno knjigo, ki je izšla na posebnem umetniškem papirju v slovenskem, furlanskem in italijanskem jeziku hkrati, natisnila pa jo je Tiskarna Delo, je mogoče kupiti v samostanski knjižnici. Razstava je odprta vsak dan od 18.30 do 20. ure, sicer pa tudi vsako nedeljo dopoldan. Zanimivo knjižno delo in umetniške fotografije bodo na ogled do konca julija.

T. GOŠNIK

Lotosovo prebujanje

Zbirka mladih pesnikov iz OŠ Šmihel

NOVO MESTO - Literarno srečanje z mladima pesnikoma Katjo Plut in Mitjo Bukovcem v telovadnici osnovne šole Šmihel pretekli četrtek je bilo dobro obiskano. Kako tudi ne, saj je bilo posvečeno njuni skupni pesniški zbirki "Lotosovo prebujanje", ki je ob izidu zbudila precej pozornosti!

Knjižica je po opremi in obsegu na videz sicer skromna, a je njena vsebina presenetljiva, saj oboja mlada pesnika, Matjaž Bukovec, učenec osmega razreda, sicer doma z Uršnih sel, in Katja Plut, učenka 7. razreda, doma iz Novega mesta, vsak po svoje odpirata vrata v svet mlade poezije, ki je že precej več kot mladostniška. Kot da bi skozi razgiban površino razposajenega gorsklega potočka pronikala v pravadno reko življenja, kjer slutita odgovore na vprašanja, ki ju

zanimajo: ljubezen, bivanje in smrt. Toliko je teh vprašanj, da se človek še sam vpraša, v kakšnem svetu pravzaprav živimo, da mladim ostane tako malo prostora za mladostno igrivost in optimizem. Pa se ozre okoli sebe in si pravi: "Saj res! Saj ne more biti drugače. Dobro, da so vsaj taki, ki razglabljujejo."

Oba pravita, da se s pesnikovanjem ukvarjata že "od mladih nog", se pravi od nižjih razredov osnovne šole, in bosta s tem še nadaljevala, če ju bo "tiščalo". "Zaznala sem, da je njuno pesniško delo predragoceno, da bi ga kar tako pustili ležati, pa sem jima pomagala pri izdaji knjižice," pravi mentorica Nevenka Kulovec, ki hkrati pripravlja za izdajo tudi šolsko glasilo Prvi poganjki.

T. JAKŠE

MLADA PESNIKA - Mitja Bukovec in Katja Plut, avtorja pesniške zbirke "Lotosovo prebujanje", z mentorico Nevenko Kulovec.

Marjan Grahut

PESEM ŽIVI

DOLENJA VAS - Ribni pevskih zborov, pet iz dveh, dva iz kočevske občine in dva iz občine Vič-Rudnik, je 5. junija nastopilo na 18. pevskem srečanju v Dolenji vasi pri Ribnici. Srečanje sta organizirala domači KUD France Zbašnik, domači pevski zbor Lončar in Miklova hiša iz Ribnice. Na prvem srečanju leta 1975 je nastopilo sedem zborov, na petnajstem, ki je bilo najuspešnejše, pa kar štirinajst. Upadanje števila pevskih zborov je pripisati pomanjkanju zborovodij v domačem kraju pa tudi institucije, ki bi usmerjala amatersko delo ter zborom in ostalim pomagala pri nastopanju in organizaciji prireditev. Prav zato gre posebna pohvala tistim, ki vztrajajo in prispevajo k temu, da pesem še vedno živi.

T. PETEK

Zaradi orožja ustrahovali družino

Trije Romi z Male Loke so s pretepanjem prisilili Edvarda Kovačiča, da jih je odvedel k Iztoku Kovačiču - Iztoku so grozili in od njega zahtevali pištolo

NOVO MESTO - Pred kratkim je Temeljno sodišče v Novem mestu sodilo trem Romom: Vinku Janezu Hočevarju, Zvonetu Tonkiju Hočevarju in Antonu Zvonetu Hočevarju z Male Loke, ker so pred dvema letoma in pol v romskem naselju na Otočcu ob Krki s pretepanjem prisilili Edvarda Kovačiča, da jih je odvedel k baraki Iztoka Jadrana Kovačiča, prebudili njegovo družino in oboroženi z nožem in pištolo vdrli v Kovačičevo barako ter od njega zahtevali pištolo.

Vsi trije obtoženci so se zagovarjali različno, enotni so si bili le v trditvi, da kaznivega dejanja niso storili. Zagovorom obtožencev sodišče ni verjelo. Tistega večera 14. decembra 1990 se je omenjena trojka pripeljala z Male Loke do romskega naselja na Otočcu. Z njimi sta bila še Igor Hočevar mlajši in Vasjan Malovac. Okrog 23. ure je iz barake na Otočcu stopil ven na malo potrebo Edvard Kovačič, ko se je vrnil v hišo in prižgal luč, se je za njim pojavil Vinko Hočevar, ki je luč ugasnil. Poleg sta bila še Anton Hočevar in Zvonko Tonki Hočevar. Vinko Hočevar je nato Edvarda Kovačiča sunil v rebra ter ga spraševal po pištoli. Udaril ga je tudi Zvonko Tonki Hočevar s pištolo. V pretepu je Kovačič povedal, da nima pištole, da pa jo ima Iztok

MOST VZDIHLJAJEV? - Mirna premore toliko mostov kot le malokateri podobno velik kraj. Za krajevno skupnost je precejšnje breme vzdrževanje mostov, kar priča tudi tale most čez reko Mirno. Nekateri so ga že kar poimenovali "most vzdihljajev". Nekateri zatrjujejo, da je takšno ime primerno zato, ker toliko časa ni nobenega denarja za njegovo popravilo in da je bilo pač najbolje postaviti znak, da je dovoljen prehod le še za pešce. Naredili so še delno zaporo, da se ne bi kakšen preveč razgret lastnik jeklenege konjička spozabil. KS Mirna naj bi betonski most vendarle popravila z denarjem, zbranim s samoprispevkom. (Foto: P. P.)

OTVORITEV VARNOSTNEGA CENTRA V TREBNJEM

TREBNJE - Policijska postaja Trebnje je v torek, 22. junija, postala bogatejša za najsodobnejši varnostni center v Sloveniji, ki ga je vgradilo podjetje Janecz iz Ljubljane. S sodobnim tehničnim sistemom varovanja premoženja bodo policisti lahko hitrejši in učinkovitejši pri morebitnih akcijah. Na otvoritvi centra je načelnik novomeške Uprave za notranje zadeve Borut Likar poudaril, da se moramo v današnjem času toliko bolj zavestati pomena varovanja sleherne firme, še posebej pa ustanov, ki imajo opravka z denarjem in vrednostnimi papirji. Za gradnjo trebanjskega nadzornega centra so denar prispevali: LB Dolenjska banka Novo mesto - ekspozitura Trebnje, Mirna in Mokronog, SKB-ekspozitura Trebnje, trebanjski SDK, PTT, Kreditno-hranilna služba trebanjske Kmetijske zadruge in Skupščina občine Trebnje. Trebanjski varnostni center je plod domačega znanja, pri izdelavi varnostnega sistema so sodelovali strokovnjaki Inštituta Jožef Stefan in Elektrotehniške fakultete.

ZGORELA FIČKO IN AVTOBUS

POKLEK - 19. junija ob 22. uri se je na lokalni cesti Poklek - Gorenji Leskovec v kraju Poklek zgodila prometna nezgoda, ki na srečo ni terjala človeških življenj, končala pa se je z veliko materialno škodo. Tisti večer se je iz smeri Pokleka proti Gorenjemu Leskovcu s fičkom peljal 31-letni Jože Žibert. Pri stanovanjski hiši št. 29 je zaradi nepazljivosti zapeljal približno desne roba ceste in podrsal v parkirani avtobus celjskega Izletnika, ki je bil z zadnjim levim delom 50 cm na cesti. Po trčenju se je fičko vnel, požar pa se je hitro razširil še na avtobus, in kljub takojšnji intervenciji gasilcev iz Pokleka uničil obe vozili. Na osebnem avtomobilu je nastalo za okrog 70.000 tolarjev škode, na avtobusu za okrog 1.300.000 tolarjev. Voznik Žibert je neposredno pred trčenjem opazil dim izpod armaturne plošče in je zaradi tega spregledal parkiran avtobus. Trčenje vozil ni bilo vzrok za požar. Policisti so opravili tudi elektronski alko-test, ki je pri Žibertu pokazal nedovoljeno količino alkohola.

KRONIKA NESREČ

PREHITEVAL OB UPRAVEM TRENUTKU - 15. junija ob 19.30 se je 26-letni Marko Lujo iz Dubrovnika peljal z mercedesom od Otočca proti Trebnjemu. Pri vasi Sela pri Karteljevem je začel prehitevati tovornjak, v tistem trenutku pa mu je nasproti pripeljal voznik BMW-ja, 62-letni Vladimir Havič iz Novigrada. Ko je Lujo opazil avtomobil, je začel zavirati in se umikati, vendar je med vozili vseeno prišlo do trčenja. Po trčenju je Lujev avtomobil odbilo na travnik, kjer se je prevrnil. V nezgodi je Lujo dobil lažje poškodbe, prav tako sopotnica Rikarda Huljev, hude poškodbe pa sopotnica Katica Huljev. Hudo se je poškodovala tudi sopotnica v Havičevem vozilu Dragija Dragolja iz Hrvaške. Odpeljani so bili v novomeško bolnišnico.

ZAČELO GA JE ZANAŠATI - 17. junija ob 21.40 je 27-letni Jože Križan z Otoka vozil osebni avto Saab od Gradca proti Metliki. Ko je pripeljal

v naselje Grm, je zaradi neprimerne hitrosti in moke in spolzke ceste izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na desno neutrjeno bankino, nato pa v občestni jarek, globok 50 cm. V nezgodi se je hudo poškodoval sopotnik 50-letni Jože Križan z Otoka in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode na vozilu je za okrog 150.000 tolarjev. ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI NA LEVO STRAN - 19. junija ob 6.20 se je 32-letni Marjan Štubler iz Dolenjskih Toplic peljal z golfom od Metlike proti Novemu mestu. Izven naselja Metlika je v nepreglednem desnem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na levi prometni pas, v tem trenutku pa je iz nasprotne smeri pripeljal voznik zastave 101 21-letni Ignac Vučko iz Mostja in med voziloma je prišlo do trčenja. V nezgodi se je hudo poškodoval Ignac Vučko, ki se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode je za okrog 300.000 tolarjev.

Edvardu Kovačiču pa so ponovno potegnili prek glave jopico in ga vrgli po tleh, od Iztoka Kovačiča pa so zahtevali pištolo. Ta je sprva trdil, da pištole nima. Takrat ga je Zvonko Tonki prijel za vrat, ga začel daviti in mu v usta nastavil cev svoje pištole ter grozil, da ga bo ubil, Vinko Janez pa mu je na vrat nastavil nož. S tem početjem so ustrahovali celo družino. Kovačičeva 6-letna hči je celo skušala pobegniti iz barake, pa so ji to preprečili. Vinko Hočevar je nato začel po stanovanju iskati pištolo. Premetal je vse, kar mu je prišlo pod roko, dokler ni pištole, ki jo je imel Iztok Kovačič skrito v omari med perilom, padla na tla. Anton Zvone je pištolo pobral, nakar so vsi zapustili hišo.

Novomeško temeljno sodišče je Vinku Janezu Hočevarju prisodilo dve leti zapora, Zvonku Tonkiju Hočevarju in Antonu Zvonetu Hočevarju pa eno leto in deset mesecev zapora. Sodba še ni pravomočna.

J. D.

Zmagali Mirenčani in Novomeščani

Regijsko tekmovanje "Kaj več o prometu" osnovnih šol s prilagojenim programom Dolenjske in Posavja

SEVNICA - Osnovna šola Ane Gale iz Sevnice je ob sodelovanju občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu vzorno organizirala regijsko tekmovanje "Kaj več o prometu" osnovnih šol s prilagojenim programom Dolenjske in Posavja. Učenci so izpolnjevali testne pole z vprašanji o cestnoprometnih predpisih, opremi kolesa in etiki v prometu, pomerili so se še v ocenjevalni vožnji s pony kolesi po sevnških ulicah in v spretnostni vožnji s kolesom pony na poligonu sevnške osnovne šole Savo Kladičnik.

Prvo mesto v nižji skupini v vseh tekmovalnih disciplinah je dosegel Jože

Z bombo nad krško davkarijo

Bomba, ki je ponoči priletela skozi okno, je povzročila za več kot milijon tolarjev škode

KRŠKO - Uslužbenka Uprave za družbene prihodke, ki je v petek zjutraj prva prišla na delo, je imela kaj videti. Nekdo je namreč okrog pol dveh zjutraj vrgel v njihove prostore ročno bombo. Eksplozija, ki so jo kot zamolkli pok slišali bližnji stanovalci izpostave, je v sprejemnem prostoru povzročila pravo razdejanje. Ročna bomba domače izdelave je uničila pult, omare, računalnik in luči, vendar njihove podatkovne baze ni uničila. Strokovnjaki so ocenili, da škoda presega milijon tolarjev.

"Naša izpostava je delala normalno, tako kot delajo druge izpostave po Sloveniji," pravi vodja krške izpostave Republiške uprave za javne prihodke Božena Venek: "Res pa je, da je šlo v tem času ven veliko izterjav." Dacarji so groženj navajeni, saj jih spremljajo vsak

dan pri njihovem delu, poslej pa bodo morali biti nanje bolj pazljivi. Venekova dodaja, da tudi njihova služba opaža, da se gospodarske razmere zaostrejujejo, da je veliko finančnega nereda in da njihovi zavezanci ne dobijo redno plačanega dela, zato tudi težje odrinejo pripadajoči del državi. "Ta dogodek, ki pa se nam je zgodil v Krškem, po mojem mnenju še zdaleč ni kritika našega dela, ampak kritika sistema kot takega. Kljub temu je dejanje nesprejemljivo, saj je toliko pravnih poti za reševanje problemov, da se ni potrebno posluževati takšnih metod," meni Venekova. Sicer pa bomo o motivih sabotaže lahko kaj več napisali takrat, ko bodo storilca prijeli. Sedaj je preiskava v teku.

J. D.

Minuli teden dve smrtni žrtvi

Traktorist in avtomobilist

NOVO MESTO - Prvo smrtno žrtev je zahtevala vožnja s traktorjem, drugo pa z avtomobilom, za obe pa je bila kriva človeška nepazljivost in neprimerna hitrost.

15. junija ob okoli 20.55 je 41-letni Jože Janežič iz Zavihka pri Škocjanu vozil traktor znamke Zetor po lokalni cesti od Vinjega Vrha proti Dobruški vasi. Na traktorju je imel pripeto škroplilnico, drugo pa z avtomobilom, za obe pa je bila kriva človeška nepazljivost in neprimerna hitrost. 19. junija ob 20.45 je 29-letni Dušan Podržaj iz Rumanje vasi vozil osebni avto R 4 od Prečnice proti Straži. V naselju Podgora je v ostrini desni ovinek pripeljal z neprimerno hitrostjo, zato ga je zaneslo na drugo stran ceste in nato nazaj, nakar se je prevrnil. V nezgodi se je voznik hudo poškodoval in je še istega dne v bolnišnici umrl. Gmotne škode je za okrog 100.000 tolarjev.

19. junija ob 20.45 je 29-letni Dušan Podržaj iz Rumanje vasi vozil osebni avto R 4 od Prečnice proti Straži. V naselju Podgora je v ostrini desni ovinek pripeljal z neprimerno hitrostjo, zato ga je zaneslo na drugo stran ceste in nato nazaj, nakar se je prevrnil. V nezgodi se je voznik hudo poškodoval in je še istega dne v bolnišnici umrl. Gmotne škode je za okrog 100.000 tolarjev.

P. P.

Bo poslej več reda na tržnici?

Novi pravilnik je začel veljati pred kratkim - Visoke kazni za gospodarske prestopke - Za vnaprej plačano kupnino mora prodajalec kupcu priznati obresti

NOVO MESTO - Ena od nalog medobčinske tržne inšpekcije je tudi ta, da se odzove na reklamacije in pripombe potrošnikov in jih s tem varuje pred zlorabami prodajalcev. Sedaj, ko smo začeli stopati po poteh tržne ekonomije, se je pač naenkrat pojavilo veliko trgovcev, zacvetela je trgovina najrazličnejšega blaga na tržnicah, premičnih stojnicah pa tudi prodaja na domu.

Na medobčinski inšpekciji v Novem mestu pravijo, da jih je za to delo malo, kot inšpektorji imajo namreč poleg odkrivanja nepravilnosti v trgovinah in bifejih še kup drugih del. Vendar pa vse pritožbe in reklamacije, ki jih dobijo, preverijo in temu ustrezno ukrepajo. Sicer pa pravijo, da na delovni čas trgovin in bifejev ni toliko pripomb, precej dela pa imajo z nezakonitim opravljanjem dejavnosti, naj si bo trgovin, vinotočev ali bifejev, za katere lastniki nimajo ustreznega dovoljenja.

Kot mlada država še nimamo na vseh področjih ustrezne zakonodaje, čeprav je bilo od osamosvojitve sprejetih že precej zakonov in pravilnikov. Ta teden je začel veljati novi pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih, ki se nanašajo na prodajne objekte za opravljanje trgovinske dejavnosti, in pogojih za prodajo blaga zunaj podjetja. Členi so skorajda enaki prejšnjemu zakonu, le pri obravnavi tržnic in prodaje blaga na premičnih stojnicah ter na domu hoče vpeljati nekoliko več reda.

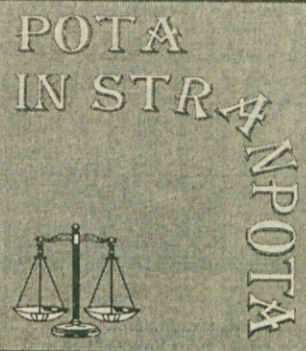
Po novem predpisu je vprašljiva prodaja tekstila na tržnici oz. na premičnih stojnicah, kjer naj bi se prodajalo le blago in usnjeni izdelki za gospodinjstvo. Pomemben je še 34. člen, ki pravi, da morajo imeti kmetovalci in drugi posamezniki za prodajo blaga na trgu potrdilo o lastni proizvodnji. Če se spomnimo, kaj vse se prodaja na naših tržnicah, bo dela za inšpektorje verjetno veliko. Malce več reda zavoljo zaščite potrošnikov pa ne bo škodilo.

Bolj kot so se spremenili predpisi, pa so se povečale kazni za gospodarske prestopke. Najnižje kazni so

od 1 do 3 milijone tolarjev. Npr. kazen za špekulacijo je najmanj 3 milijone tolarjev. Ena takšnih špekulacij je, če proizvajalec kupcu izrecno ali molče postavi kot pogoj za prodajo blaga vnaprejšnje plačilo kupnine, ob dobavi robe pa ne prizna najmanj takih obresti, kot jih daje banka varčevalcem za hranilne vloge na vpogled. Takšen primer so imeli kupci Cimosovih avtomobilov in pred kratkim je sodišče razsodilo v prid kupca: Cimos mora priznati obresti za vplačano vozilo. Ta člen zakona o blagovnem prometu pa ne velja le za prodajalce avtomobilov,

MLADI GASILCI VADIJO - Prostovoljno gasilsko društvo Štaterberk se je te dni pripravljalo na občinsko gasilsko tekmovanje, ki ga bodo Trebanjci imeli 3. julija na Mirni. Najmlajši štaterberški gasilci pionirji so se že lani zelo dobro odrezali na občinskem gasilskem tekmovanju, potem na regijskem v Sentiernju in prišli na republiško tekmovanje. Tudi letos si želijo, da bi lanski uspeh vsaj ponovili, če že ne izboljšali. Na fotografiji so fantje pri vaji z vedrovno. (Foto: J. Dornič)

dežurni poročajo

UKRADEL BRUSILKO - V času od 11. junija do 14. junija je neznan storilec v Črnomlju v podjetju Belt ukradel ročno kotno brusilko. Podjetje je oškodoval za 20.000 tolarjev. ODSEL Z GORIVOM IN KOSO - v času od 12. do 18. junija je neznan storilec na Mirni vzel iz odklenjene garaže 20-litrsko posodo za gorivo, izpred dvornice pa koso. Lastnika M. B. je oškodoval za 6.000 tolarjev.

NA DOBU SPET KRADLI - 15. junija je neznan storilec v KPD Dob v Slovenski vasi iz sobe ukradel 5 kaset, šampon, 5 zavitkov cigaret Marlboro ter s tem obsojenca P. C. oškodoval za več kot 3.500 tolarjev.

UKRADEL ŽENSKO DENARNICO - 16. junija je neznan storilec iz pisarne Sekretariata za občo upravo in družbeno planiranje na občini Trebnje iz ženske torbice ukradel denarnico z dokumenti in denarjem. Lastnico torbice I. Š. iz Trebnjega je oškodoval za okrog 10.000 tolarjev.

ŠE ENA KRAJA ŽENSKO DENARNICE - 16. junija je neznan storilec iz pisarne novomeške Komunalne ukral žensko denarnico z dokumenti in denarjem ter s tem lastnico A. D. iz Novega mesta oškodoval za 6.500 tolarjev.

LOV ZA UKRADENIM MERCEDESOM

BREŽICE - 15. junija ob 19.05 so neznan storilec ukradli tako rekoč izpred lastnikovega nosa mercedesa S. R. iz Tomislav grada, ki je na začasnem delu v ZRN. Storiči so se odpeljali proti Brežicam in naprej proti Dečnim selom. Na Malem Vrhu so se srečali z brežiško prometno policijo, ki je začela vozilo zasledovati. Kmalu zatem so storilec avtomobil zapustili in začeli bežati proti gozdu. Medtem ko so jih policisti zasledovali, jih je čakal kolega z oploj, jih pobral in odpeljal so se proti Kapelam. Tam avto zapustili in pobegnili prek meje. Ukradeni mercedes so vrnili lastniku, opel pa zasegli. Policisti so zbrali že precej informacij o storilcih in menijo, da jih bodo v kratkem dobili v roke.

● Na trgu se lahko trguje na drobno s kmetijskimi pridelki. Poleg kmetijskih pridelkov se trguje še z živili rastlinskega in živalskega izvora, cvetjem, gozdnimi sadeži, zdravilnimi zelišči, gobami, malimi živalmi, izdelki domače obrti, galanterijskim blagom za gospodinjstvo, npr. z usnjeno-tekstilni izdelki, izdelki iz plastičnih mas, drobnimi lesnimi galanterijskimi izdelki, bižuterijo, rabljenim blagom, pravi 29. člen novega pravilnika.

nujejo zaradi špekulacij, vendar kljub temu mora obresti iztožiti stranka sama.

J. DORNIŽ

ŠPORTNA OBVESTILA

TREBNJE - Na 2. teniškem turnirju za pokal mesta Trebnje bodo na igriščih športnega centra Vita nastopili tudi prvi štirje igralci z računalniške lestvice teniške zveze Slovenije: Por, Trupej, Janškovec in Tome. Manjkala ne bosta niti najboljša Dolenjska Bradač in Erak, nastopili pa bodo tudi najboljši trebanjski tenisači.

BREŽICE - Športna zveza Brežice bo v petek, 25. junija, z začetkom ob 16. uri pripravila turnir v malem nogometu za odprto prvenstvo Brežic. Tekmovanje bo v brežiški športni dvorani, prijavna znaša 3.000 tolarjev, prijavitelje pa se lahko neposredno pred začetkom turnirja.

NOVO MESTO - Atletski klub Novo mesto je organizator državnega prvenstva v atletiki za mlajše mladince in mladinke. Tekmovanje bo na stadionu Portoval v soboto in nedeljo, 26. in 27. junija ob 16. uri.

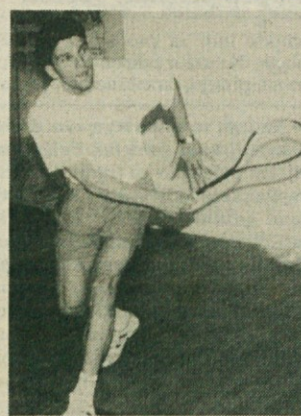
KRŠKO - Kolesarski kolesarskega kluba Krško bodo v petek, 25. junija ob 17. uri pred gasilskim domom v Krškem zaključili desetdnevni kolesarski maraton "Pet evropskih držav".

TREBNJE - V športnem centru Vita v Trebnjem bo v soboto, 26. junija ob 16. uri košarkarski turnir troj za nagrado mesta Trebnje. Prireditelj spada v okvir praznovanja 1. obletnice proglasitve mesta Trebnje. Prijavitelje se lahko na telefon 44 990 ali osebno v centru Vita, najkasneje uro pred pričetkom tekmovanja.

DRAGATUŠ - V okviru srečanja slovenskih fantov in deklet bodo v nedeljo, 27. junija, v Dragatušu pripravili tudi turnirja v malem nogometu in tenisu. Prijave in informacije na telefon 57 347.

POLICISTI PO KOLPI

NOVO MESTO - Dolenjski regionalni klub mednarodnega policijskega združenja (IPA) bo 3. in 4. julija pripravil 2. spust po Kolpi, ki se ga bodo udeležili policisti iz Slovenije, Italije, Avstrije in Hrvaške. Celotno prireditev bodo pripravili pod geslom policijskega združenja IPA "Servo per amiceco" (služiti prijateljstvu). Policisti so si za smotere spusta po Kolpi zadali poglobljanje dobrososedskih odnosov med ljudmi v dveh državah ob bregovih mejne reke, odpiranje doline Kolpe obiskovalcem, saj ima Kolpa status dokaj svobodnega režima za kopanje, čolnarjenje in ribolov, in ohranitev čistosti reke v gornjem zmanjšanje onesnaženosti po vsem njenem toku.

GORAN VUČKOVIČ: "Novomeškega kluba ne bi zapustil, če bi imeli boljše možnosti za trening. Denar me ne zanima, želim le uspeti." (Foto: I. Vidmar)

Prvo leto squasha

Uspešni nastopi Hrasta v prvi sezoni - Kako ob neustreznih pogojih zadržati najboljše doma?

Squash je igra z loparjem in mehko gumijasto žogico, ki jo igralci izmenjaje odbijajo v steno. Čeprav segajo začetki squasha v 19. stoletje in ga danes igrajo v več kot 100 državah po vsem svetu, je ta šport prišel v naše kraje šele pred šestimi leti, ko so v športno rekreacijskem centru na Rogli zgradili dve igrišči, leto kasneje pa je prof. Damjan Pintar v Nemčiji opravil izpit za inštruktorja in s prvo slovensko knjigo o squashu postavil temelje razvoja te privlačne športne panoge pri nas.

Pred dvema letoma je Miha Le-

Šentjernejčani na prestolu

Učenci OŠ Šentjernej najboljši atleti v Sloveniji - Uspešni tudi mladi atleti OŠ Grm in Dolenjske Toplice

LJUBLJANA - Na finalu atletskega šolskega pokala Slovenije na stadionu v Šiški so mladi športniki šentjernejske osnovne šole dosegli izjemen ekipni uspeh. Na tekmovanju je nastopilo prek 400 učencev iz 158 osnovnih šol. V malem atletskega pokalu (5. in 6. razred) so šentjernejčani zmagali pri dečkih in deklicah, v velikem atletskega pokalu (7. in 8. razred) pa so bili pri deklicah drugi, kar jim je prineslo naslov najboljših slovenske šole v kraljici športov. Kar

nekoliko v senci šentjernejčanov pa so ostali mladi atleti OŠ Grm, ki so osvojili ekipno 2. mesto med dečki 7. in 8. razreda ter 5. v skupni razvrstitvi, in OŠ Dolenjske Toplice, ki je v skupni razvrstitvi zasedla 8. mesto, njihove deklice iz 5. in 6. razreda pa so bile ekipno 2.

Tudi med posamezniki ni manjkalo uspehov. Učenci OŠ Šentjernej so kar petkrat zmagali, od tega so dvakrat dosegli dvojno zmago. Zlate medalje

so si priborili: Mateja Tomič v teku na 1000 m, Katarina Koligar v skoku v višino, Kristijan Kralj (vsi šentjernej) v skoku v daljino, Matjaž Snodiš (Grm) v metu krogle in Melita Hohnjec iz Dolenjskih Toplic v skoku v daljino. Srebrne medalje so osvojili: Maja Šuštaršič v skoku v višino, Jožko Vrtačič (oba šentjernej) v skoku v daljino, Marjetka Majde v metu žogice, Bojan Pivašević (oba Trebnje) v skoku v višino, Tomaž Gril iz Dolenjskih Toplic v skoku v višino in Miha Durič iz Smarjete v teku na 60 m. Bron pa so osvojili: Mojca Vaupič (šentjernej) v teku na 60 m, Matjaž Ravbar v teku na 1000 m in David Grabič (oba Grm) v metu krogle.

Ognjeni krst najmlajših

3. mesto Celiča v Gradcu - Sajevec s sposojenim kolesom

NOVO MESTO - Velikega triatlonskega festivala v avstrijskem Gradcu so se udeležili tudi mladinci in pionirji Triatlon kluba Novo mesto. Na tekmovanju, ki je šlo tudi za avstrijsko državno prvenstvo, je nastopilo blizu 300 triatloncev iz Avstrije, Nemčije, Madžarske in Slovenije. Najboljši rezultat med vsemi slovenskimi tekmovalci je dosegel Novomešanec Dejan Celič, ki je v kategoriji do 17 let osvojil odlično 3. mesto: za 500 m plavanja, 26 km kolesarjenja in 5 km teka je potreboval 1 uro 8 minut in 36 sekund ter za absolutnim zmagovalcem avstrijscem Hermannom Griesserjem zaostal le 7 minut in 19 sekund. V isti kategoriji sta se izkazala tudi Jaka Švent s 6. in Peter Sajevec s 7. mestom. Jaka je za Dejanom zaostal le minuto. Peter, ki si je moral tik pred tekmovanjem sposoditi zanj precej preveliko kolo, ker njegovega niso pripeljali pravočasno, je za Dejanom

HITRO DO KOLES - Triatlonci morajo po plavanju v mrzlem jezeru čim prej priteči do koles, kjer se preoblečejo, vročina asfalta pa jim hitro segreje prezeble ude. (Foto: I. Vidmar)

zaostal 2 minuti in pol. Siniša Deljakovič, ki je bil po plavanju med vodilnimi, je med kolesarjenjem grdo padel in zaradi krvavitve iz rane na nogi med tekom odstopil. Novomeški pionirji, ki so prvič nastopili na tekmovanju v tujini, so tekmovali v okviru svojih zmogljivosti. V kategoriji do 11 let se je David Ivanetič uvrstil na 9. in Branko Jankovič na 11. mesto. Med leto starejšimi triatlonci je bil Matija Marin šesti.

I. V.

Iz Italije prišli s pokali

Lep mednarodni uspeh ekipe Karate kluba Brežice

BREŽICE - Brežiški karateisti bodo nastopa v močni mednarodni konkurenci v Italiji zapisali med svoje največje uspehe. Ekipa Karate kluba Brežice, ki se je za to priložnost okrepila še z dvema krškima karateistoma (Salihom in Hadžo Sinančević), je v maju nastopila na mednarodnem turnirju v

Kako priti do denarja?

Šport je vse bolj odvisen od pokroviteljev - Vse manj denarja od države - Zapostavljena množičnost in delo z mladimi

V športu se je v zadnjih letih marsikaj spremenilo. Največ zaslug za temeljite spremembe nosi način financiranja, ki je iz rok državnih uradnikov prešel v roke bolj ali manj spretnih športnih managerjev, v katere so se morali preleviti člani klubskih in društvenih uprav, predsedniki in trenerji. Vse manj je mesta za nekoč tako opevani amaterizem. Na volonterje, ki so v sokolskih in podobnih društvenih delih za lastno zadovoljstvo in še kakšno plaketo za dolgoletno delo vsake toliko časa, pa smo že zdavnaj pozabili.

Ni še dolgo tega, ko so športni kolektivi kar dobro živeli od proračunskega denarja. Občine so jim plačevale najemnine za vadišča in delile honorarje trenerjem. Vedno je ostalo še nekaj denarja za športne dodatke uspešnejšim tekmovalcem, ki pa so se kljub nesporni kakovosti pogosto težko prebili skozi sita republiških in zveznih športnih birokratov do reprezentančnih dresov in nastopov na velikih mednarodnih tekmovanjih.

Danes je državnega denarja veliko manj, strožji pa so tudi kriteriji, po katerih ga delijo. Najprej so močno priprli pipo športnikom, ki ne tekmujejo v navišjih državnih in mednarodnih tekmovanjih, kasneje še pionirskim in mladinskim ekipam, brez katerih bo naš šport čez čas utonil še globlje pod vodo povprečje. Kot da šport v času uveljavljanja mlade države ni pomemben pri njenem predstavljanju v svetu, so ga

novi oblastniki potisnili v roke obuzanim podjetjem, ki naj bi s pokroviteljstvom nad športniki in športnimi prireditvami promovirala svoje ime in izdelke. Tako pač delajo na Zahodu, ki mu želimo biti kar se da podobni. Žal pa tu ne veljajo več isti kriteriji kot prej. Smetano poberejo tisti z boljimi zvezami in poznanstvi, spretnjeji v pogajanjih, vztrajnejši in vsiljivejši. Za druge denarja ni več.

Poleg tega se pokrovitelji oz. po tuje sponzorji še vse premalo zavedajo reklamne moči športnika kot oglašnega panoja. Premalo jih zanima, kako bo vložen denar povrnjen. Sele ko jim za drag denar kupljeni tuji športni asli obrnejo hrbet, spoznajo, da je bil njihov denar vržen proč. V tem času pa so zapostavljeni, doma vzgojeni športniki že spoznali, da v domačem okolju zanje ni kruha, in odšli drugam ali pa športne copate obesili na klin in se lotili dela, od katerega bodo lahko živeli.

Danes športniki bolj kot kdajkoli občutijo centralizacijo države. Nekdaj se je vsaj približno vedelo, koliko kdo, glede na svojo kakovost in množičnost, zaluži. Danes večina denarja odhaja v Ljubljano, ki postaja edini pravi finančni in poslovni center, zato je ljubljanskim klubom veliko lažje dobiti pokrovitelje, društva iz province pa so največkrat obsojena na životarjenje ob drobninah z z tako siromašne mize.

IGOR VIDMAR

Moštveni naslov šel Krki

Krka odlična na moštvenem kronometru - Eržen 4. pri članih - Filip drugi pri mlajših maldincih

KRANJ - Kolesarji Krke: Sandi Papež, Gorazd Stangelj, Boštjan Mervar in Marko Baloh so povsem upravičilo vlogo favoritov na ekipnem kronometru za Veliko nagrado Kranja. Že na prvem obratu (25 km) so prevzeli vodstvo s prednostjo 7 sekund pred švicarsko reprezentanco, pol minute pred Belorusijo in 33 sekund pred najhujšimi domačimi tekmeči, ekipo Roga. Na polovici 100 km dolge proge so prednost pred Švicarji povečali na 12 sekund, kar pa vsceno ni bilo dovolj, saj so jih Švicarji nekje pri 70 km prehiteli in prispeli na cilj s prednostjo minute in 24 sekund pred kolesarji Krke. Tako je Švica osvojila veliko nagrado Kranja, kolesarji Krke pa so postali moštveni državni prvaki pred ljubljanskim Rogom in Celjskim New Conceptom.

Precej drugače kot v petek se je za Krkine kolesarje končala nedeljska krožna dirka po ulicah Kranja. Očitno so Krkaši še nekoliko utrujeni od naporne dirke v Angliji in jim je na koncu 171 km dolge dirke v boju za zmago zmanjkalo moči. Krkinci kolesarji so bili ves čas dirke zelo aktivni in sodelovali pri vseh pobegih. Že v tretjem krogu sta bila med šestimi ubežniki tudi Ravbar in Eržen. V naslednjem krogu se jim je pridružilo še 9 kolesarjev, med njimi kar štirje rogovci. Ubežnike je v 7. krogu ujela glavina, že v 8. pa je deset kolesarjev skupaj s Turkom in Gimpljem spet pobegnolo. V 11. si je peterica, v ka-

teri sta kolesarila tudi Eržen in Puš, nabrala 200 m prednosti pred zasledovalci. V 15 krogu sta jih dohitela in prehitela rogovci Pintarič in Belorus Volčok. Slednji je kasneje omagal in Pintarič je sam z veliko prednostjo pripeljal na cilj zadnjega, 18. kroga. Eržen, ki sta mu že prej ušla Hvastija (Rog) in Pagon (Sava), si je z zmago v sprintu 4 kolesarjev priboril 4. mesto, Fink pa 7. z istim končnim časom.

V soboto so na isti progi vozili mlajši in starejši mladinci. Pri starejših se je med najboljših 10 od Novomešanecov uvrstil le Filip na 5. mesto, pri mlajših pa so kolesarji krke zapustili boljši vtis: Derganc je bil 2., Macele 6. in Čivovič 9.

I. V.

Kolesarski praznik

V soboto mednarodni kriterij Novega mesta - V nedeljo memorial Milana Novaka - Prijavljenih že 12 držav

NOVO MESTO - Udeležba na kolesarski dirki za 16. veliko nagrado Krke, ki so jo letos uvrstili v mednarodni koledar UCI, bo glede na število prijavljenih reprezentanc in klubskih moštven najmočnejša do sedaj, zato se nam konec tedna obeta pravi kolesarski praznik. Ekipi, ki so že najavile svoj prihod, prihajajo iz Italije, Češke, Slovaške, Belorusije, Ukrajine, Avstrije, Belgije in Hrvaške. Nastopila bo še mešana ekipa Commonwealtha, slovenski kolesarji pa bodo pristali za klubskega moštva novomeške Krke, ljubljanske Roga, kranske Save in celjskega New Concepta. V soboto bo ob 14. uri štart mednarodnega kriterija Novega mesta na Glavnem trgu. Na 850 m dolgi krožni progi po Glavnem trgu, Cesti komandanta Staneta, Kidričevem in Prešernovem trgu ter Sokolski ulici se bodo najprej pomerili dečki B, za njimi pa na pol ure dečki A, mlajši in starjši mladinci. Ob 16.30 bo štart 1. predtekmovalne skupine članov, ob petih pa bo štartala še druga skupina. Vrhunec dneva bo finalna dirka 20 najboljših članov 18. uri.

V nedeljo ob 11. uri se bodo kolesarji pomerili za memorial Milana Novaka na 186 km dolgi krožni dirki, ki so jo organizatorji speljali po klasičnem "balkanskem krogu" Novo mesto - Otočec - Rateč - Novo mesto. Nastopajo le člani, prevozniki pa bodo morali 10 krogov. V 2., 5. in 8. krogu bodo na Glavnem trgu letiči cilji, v 3., 4. in 6. krogu pa na Petelinjevi gorski cili, kjer si bodo najboljši sprinterji in gorski kolesarji skušali nabrati čimveč točk in s tem posebne nagrade.

Kolesarji novomeške Krke se bodo pred domačim občinstvom še posebej potrudili, saj bi se jim z zmago radi še enkrat zahvalili za dolgoletno zvestobo. Srečko Glivar je po uspešnem vzponu na Grossglocknerju eden izmed favoritov zmago v gorskih ciljih, Milan Eržen je bil pred kratkim v Angliji zelo uspešen sprinter, za zmago po 186 km asfalta pa se bosta trudila Gorazd Stangelj in Sandi Papež. Ker pa je kolesarjenje včasih tudi precej nepredvidljiv šport, lahko uspe tudi komu drugemu iz Krkine ekipe, v kateri ne manjka dobrih športnikov.

I. V.

KARATEISTI S POKALI - Tekme v mednarodni konkurenci bodo koristile predvsem mlajšim članom ekipe, ki imajo še načrte za tekmovanja v državnem in tudi evropskem merilu. Na sliki ekipa, ki je zastopala KK Brežice. V prvi vrsti čepijo (od desne) Adi Brod, Kristijan Kajtna in Salih Sinančević, stojijo pa: Veljko Jukič, maser italijanske reprezentance Orlando, Blaž Poldan, Hadžo Sinančević, Franc Bajs in tehnični vodja ekipe Safet Smajlovič iz KK Šostanj.

B. D. - G.

Po vsej Evropi širni odmeva Kranjcem slava

22. junija 1593, na dan sv. Ahaca, okrog opoldanske ure je pred trdnjavo v Sisku zrak zadrhtel od pokov arkebuz in topov, od krikov srda in bolečine in zemlja je začela piti toplo človeško kri. Padali so vojščaki, ta z imenom Jezusa na ustnicah, oni z imenom Alaha. Začela se je velika bitka med krščansko in turško vojsko, bitka, ki se je vpisala v zgodovino kot ena najpomembnejših v tem delu sveta. Od tedaj je minilo celih 400 let, dogodek pa je vreden, da ga ohranimo v trajnem spominu.

V začetku 15. stoletja so bile slovenske dežele v veliki nevarnosti. Strašni Turek je začel "stezati svoje roparske in morilske kremplje ter jih zasajati v naše in naših sosedov meje," kot je zapisal naš slavi polihistor Valvasor. Turški imperij se je namreč v tem času dodobra učvrstil na tleh Balkana in s stalnimi vpadi na Hrvaško, Kranjsko in Štajersko z ropanjem in morijo izčrpaval dežele ter si tako pripravljati tla za nova osvajanja. V naše kraje so 200 let neprestano vdirale roparske turške horde, v njih pa so se z ognjem in mečem borili tudi pripadniki podjarmljenih balkanskih narodov. Evropa se je sicer zavedala velike turške nevarnosti, vendar je v glavnem pustila, da so obmejne slovenske in hrvaške dežele v neenakem boju krvavele kot straza krščanstva. Prosile so za pomoč, vendar so bile prošnje le redko uslišane (aluzije na današnje čase so očitne). Tako so bili naši predniki prisiljeni, da so se zanašali predvsem nase, in počasi je dozorela tudi vojaška organizacija ogroženih dežel. Na Hrvaškem, ki je od nekdanje kraljevine postala ostanek ostanka, se je ob podpori Avstrije, pod katere krono je Hrvaška spadala, oblikoval obmejni

dvojni trdnjavski varovalni pas, s katerim so ščitili vse prehode na Štajersko in Kranjsko. Turški vpadi niso bili več tako pogosti in roparske čete so naletele na odpor povsod, kamor so se odpravile ropat in morit.

Osvajalski apetiti bosanskega beglerbega

Konec 16. stol. so se dogodile pomembne spremembe. Kot piše dr. Vasko Simoniti v svoji knjigi Turki so v deželi že (poglaviti vir za to pisanje), je sultan Murat III leta 1590 sklenil mir s Perzijo in že zgodaj spomladi so se začeli novi turški napadi proti Hrvaški. Cesar Rudolf je, da bi preprečil novo vojno s Turki, poslal v Carigrad poslanca, ki so 29. decembra 1590 dosegli podaljšanje premirja še za osem let, vendar le na papirju. Na Muratovem dvoru je namreč imela močan vpliv vojaška struja, ki je silila v vojno s Habsburžani. Na njen pritisk je sultan imenoval v začetku leta 1591 za bosanskega beglerbega (vojaški in upravni ter politični sultanov namestnik v pašaluku) Hasan pašo Predojeviča, ki je bil željan osvajalnih akcij in uspehov. Komaj je bil imenovan za bosan-

skega berglerbega, že je Hasan paša začel zbirati vojsko in vzdolž vse meje pomnožil vpade z manjšimi vojaškimi oddelki. Pozornost je strateško usmeril predvsem proti Bihaču kot najšibkejšemu členu v obrambi in proti Sisku, ki je tistikrat imel izreden strateški pomen za Kranjsko in Zagreb.

31. maja 1591 je hrvaški ban obvestil Andreja Turjaškega (Auersperga), ki je bil tedaj vrhovni poveljnik Hrvaške krajine, da Hasan paša gradi pontonski most čez Savo pri Gradiški. Prve dni avgusta je Turek udaril s precej veliko vojsko proti Sisku in ga pričel oblegati, vendar je čez nekaj dni ukazal umik, ker se je zbirala pomoč. Preusmeril se je proti Bihaču in zavzel majhno trdnjavo Ripač. Bihaški stotnik Krištof Obračan je zaprosil za nujno pomoč iz Štajerske, Kranjske in Koroške, da bi šla na pomoč Bihaču, vendar je Hasan paša odnehal in se vrnil domov. A samo začasno. Svojim načrtom se ni odpovedal.

Naslednje leto je ponovno zbral vojsko in 19. junija po dveh dneh obleganja z zvijačo zavzel Bihač, desetletja glavni branik Hrvaške. Hasan paša je branilcem obljubil, da se ne bo nikomur nič zgodilo, če se predajo, vendar je obljubo po zavzetju prelomil ter pomoril več kot 2000 branilcev. Padeč Bihača je zelo odmeval in sejal obup in strah, hkrati pa tudi začel dvigati pripravljenost na boj. Hasan paša se je že mesec dni po padcu bihaške trdnjave lotil Siska, vendar je ponovno kmalu odnehal, ker je menil, da nima zbrane še dovolj močne vojske za dolgotrajno obleganje.

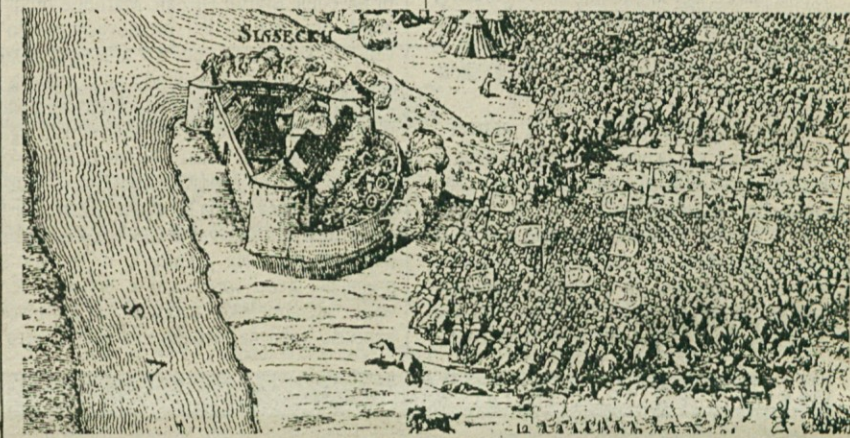
Odločilna vloga kranjskih strelcev

Naslednje leto sredi aprila so se začele zadnje priprave za končni obračun s Siskom. Hasan paša je dal popraviti most preko Kolpe in jasno je bilo, da bo kmalu napadel. 27.

aprila je šel po Kranjski, Štajerski in Koroški razglas, naj se deželne vojske zberejo za boj proti Turku. Kranjski poziv in 300 strelcev iz Koroške se je maja zbral v Novem mestu, konjenica pa pri Zagrebu.

Turška vojska iz vsega bosanskega pašaluka je bila do junija že zbrana in pripravljena za boj. 15. junija se je Hasan paša z 12.000 možmi utaboril na desnem bregu Kolpe ter začel s topovi silovito obstreljevati Sisek.

Krščanska vojska, ki je štela približno 5.000 mož, se je zbrala v Novigradu ob Savi. Sestavljali so jo hrvaški konjeniki in pešci pod vodstvom hrvaškega bana Tomaža Erdödyja in Uskoki pod vodstvom Petra Erdödyja, medtem ko je grof Andrej Turjaški vodil karlovske strelce ter kranjske in koroške brambovce, manjše oddelke strelcev in konjenikov pa so vodili še baron Adam Ravbar, Krištof Obračan, Jurij Paradeiser, Ivan Drašković in Štefan Tahy. Komaj se je vojska zbrala, že je prišlo iz Siska poročilo, da bo trdnjava, ki jo je branilo približno 800 mož,

Del prikaza bitke pri Sisku na bakrorazu iz Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske

Konec turške nevarnosti

Naslednji dan so kranjski vojaki prinesli Andreju Turjaškemu trupli Hasan paše in Memi bega. Krščanski poveljnik je umrli poveljnikoma izkazal vojaške časti in ju dal pokopati blizu siške trdnjave. Ponoči pa so Turki izkopali beglerbegovo truplo in ga prepeljali v Banjaluko. Turjaškemu je ostalo dragoceno paševo ogrinjalo, iz katerega so kasneje naredili dva mašna plašča, enega za ljubljansko stolnico, enega pa so imeli v lasti Turjaški. V zahvalo za zmago so namreč kasneje dali postaviti v bližini turjaškega gradu cerkvico sv. Ahaca in v nji na dan zmage opravili zahvalno mašo, enako tudi v ljubljanski stolnici.

Vest o veliki zmagi krščanske vojske je vzradostila vso Evropo. Papež Klemen VIII., španski kralj Filip II. in nemški cesar Rudolf II. so z odlikovanji in pismi dali priznanje zmagovalnim poveljnikom. Cesar je 5. julija izdal razglas, v katerem je dal "na znanje vsem in vsakemu cerkvenemu in svetnemu podložniku, da je bil pretekli mesec 22. junija premagan s pomočjo Boga Hasan paša iz Bosne, ki je našel smrt skupaj z več svojimi begi v valovih reke, njegova vojska pa je bila popolnoma premagana." Razglas je zaključil z ukazom, "da se vsem takoj oznaniti ta zmaga s prižnice in opravi marljivo molitev in zahvala obenem z zvonjenjem".

Po bitki in velikem porazu turške vojske pri Sisku se je sicer začela nekajletna vojna, toda ustvarjeno je bilo trdno in trajno ravnotežje sil proti otomanskemu cesarstvu. Kranjska, Štajerska in Koroška so si lahko za vselej oddahnile pred neposredno turško nevarnostjo. Slovenske dežele so bile rešene nevarnosti z jugovzhoda in so ohranile nepretrgan stik s civilizacijo in kulturo zahodne Evrope. Zaradi vsega tega ima bitka pri Sisku tako velik pomen za slovensko zgodovino in narod, da je ne smemo prepušiti pozabi. Če smo morali v Jugoslaviji slaviti srbski poraz na Kosovu kot najpomembnejše dejanje boja proti Turkom, je zdaj končno prišel čas, ko lahko praznujemo obletnice tistih zgodovinskih dogodkov, ki so odločali o usodi slovenskega naroda. In ne nazadnje, bitka pri Sisku izpričuje, da imamo Slovenci tudi vojaško zgodovino, kar so nam doslej naši dušebrižniki s severa, zahoda in juga odrekali.

Pripravil: MILAN MARKELJ

samomorilnost

Temna senca samomora nad Slovenci

Vsakemu so kdaj zamajejo tla pod nogami. Ljudje se odzivamo v takšnih primerih zelo različno, nekateri težave prebrodijo, drugi se takrat lahko postavijo zoper sebe, zoper svoje življenje. Slovenija sodi po samomorilnosti v svetovni vrh. Trebanjski projekt kot primer premagovanja tega zla.

Naj bo odgovor še tako krut, strokovnjaki pravijo, da vsakega samomora ni mogoče preprečiti, vsaj tistim ljudem ne, ki imajo za to že izdelan načrt. Pomagamo pa lahko tistim, ki so naredili poskus samomora zato, da bi opozorili na težave, ki jih ne znajo sami rešiti.

Slovenija sodi po številu samomorov na število prebivalcev v svetovni vrh. V sam slovenski vrh pa je zadnja leta po številu samomorov sodila trebanjska občina, točneje: leta 1984 je za sedemkrat preseгла slovensko povprečje. Sicer pa je bilo v trebanjski občini od leta 1980 do 1989 84 samomorov. Po lastnem življenju je seglo 67 moških in 17 žensk. Povprečna starost trebanjskih samomorilcev je bila 44 let. Po podatkih novomeške UNZ je bilo na območju občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje leta 1990 28 samomorov in 16 poskusov, leta 1991 39 samomorov in 11 poskusov, leta 1992 32 samomorov in v letošnjem letu do sedaj že 24 samomorov in 9 poskusov.

Klic na pomoč

Velika večina samomorov pomeni klic na pomoč. Poskus samomora lahko sproži čisto nepomemben povod, vzroki zanj pa vedno ostajajo od prej. Na novomeškem Centru za socialno delo pravijo, da službe, ki bi se

konkretno ukvarjala z ljudmi, nagnjenimi k samomorilnosti, nimajo, se pa skoraj vsakodnevno srečujejo s takšnimi problemi in takšnim ljudem po svojih močeh pomagajo. Pravijo, da bi lahko ljudi razdelili v dve skupini: na tiste, ki v hudi stresni situaciji in zaradi tega zgubijo razsodnost, in na tiste, ki se vztrajno borijo z življenjskimi okoliščinami in, tudi ko je najhujše, ne obupajo. Torej se v vsakdanjem življenju borimo vsi ljudje, vendar različno. Nekomu, ki ima že v sebi nagnjenost k samomoru in si je za to že pripravil načrt, bomo namero zelo težko preprečili.

Na Centru za socialno delo se npr. pri razvezi zakona pogosto srečujejo z besednim samomorom, ko partner drugemu partnerju grozi, da se bo ubil, če ga bo zapustil. Pogosto je to le klic na pomoč: Ne zapusti me, poskusiva rešiti zakon! Takšne grožnje je treba vzeti zelo resno, menijo na centru. Oseba, ki je v stiski, potrebuje takojšnjo pomoč, nekdo ji mora stati ob strani. Sicer pa naj bi se v takih primerih obrnili na šolo, zdravstvo, Center za socialno delo. Tu mu svetujejo, kam naj se obrne, in mu v tistem trenutku nudijo oporo. Kajti človek, ki se znajde v stiski, potrebuje pomoč in mu je ne smemo odreči.

Potrebujemo pozitivno energijo

V današnjih časih, ko stare vrednote

izginjajo, nove pa šele nastajajo, ko se spreminja skoraj v celoti ves sistem ljudje potrebujejo še več pozitivne energije. V tem času so mladi zelo prizadeti, ker so brez služb in ne vidijo pred sabo perspektive, še hujše pa je za ljudi srednjih let, ki so npr. po stečaju ostali brez službe, ki imajo otroke, pa jih ne morejo preživljati. Zanimanje jim ne morejo nuditi tistega, kar lahko nudijo drugi starši. Takšni ljudje se počutijo razvednotene in naenkrat se znajdejo v hudi stiski, da ne vedo, ne kako ne kam. Zato je v tem starostnem obdobju zelo veliko samomorov.

Obstajata dve vrsti kriz pri človeku: razvojna in poklicna oziroma starostna. Najhujše pa so situacijske krize, kajti nihče ne more za nikogar jamčiti, kako bo v določeni situaciji odreagirati. So npr. ljudje, ki se ne dajo streči, pa čeprav je življenje zanje še tako težko, npr. invalidi ali starši prizadetih otrok. Med različne faktorje samomorilne ogroženosti spada spol, se pravi: moški se zlomi prej, je kot hrast; ženska se ob viharju pripogne do tal kot breza, ko se neurje poleže, se zopet vzravna. S starostjo število samomorov narašča. Na povenen samomor vplivajo prejšnji poskusi samomora, zloraba alkohola, izguba racionalnega mišljenja, nezadovoljiva socialna opora, samota ali bolezen. To so najpogostejši vzroki samomora, vendar samomor ni nikoli posledica enega samega vzroka, ni stvar trenutnega dejanja, ampak je to nekakšna življenjska usmerjenost in ni vedno težnja v smrt.

Kako zmanjšati število samomorov?

Dr. Bogomir Humar iz Zdravstvenega doma Trebnje je naredil preglednico in od 1980. do 1989. leta zabeležil 84 samomorov v občini Trebnje; leta 1984 je število za sedemkrat presešlo republiško povprečje. Za začetek pa so lahko zgled Trebanjci, ki so se tega lotili že pred dvema letoma. Kljub težavam, ki jih imamo v tem pogledu, ne bo večno tema, in ko bo spet vzšlo sonce, takrat si napolnimo baterije za temne dni!

JOŽICA DORNJŽ

Lemont - slovenska vrata v Ameriko

Slovenski kulturni center v Lemontu blizu Chicaga ameriški Slovenci gradijo zato, da bi zajezili tok, ki čedalje hitreje odnaša tamkajšnji slovenski živelj, da se utaplja v ogromnem ameriškem talilnem loncu. Hkrati ko bo novi center utrjeval slovensko zavest našim rojakom, bo gospodarstvu mlade slovenske države odpiral vrata na ameriški trg.

Medtem ko se Chicago koplje v nenadni majski vročini, zunaj Lemonta, enega od slikovitih starih mestec v bližini vele mesta, zelenje blaži sončno pripeko. Tu, sredi parkov, je slovenski frančiškanski samostan. V dvajsetih letih tega stoletja so Slovenci s prispevki iz vseh koncev Amerike kupili to zemljo. Pobudo za nakup je dal Janez Jerič, doma iz Šmarjete, ki je že v prvi svetovni vojni služil v ameriški vojski, sicer pa je bil advokat v ZDA. Kupnina za zemljo je znašala 2.500 dolarjev. Danes je seveda vredna neprimerno več. Slovenski frančiškani so na njej zgradili slovensko versko središče v Ameriki, frančiškanski samostan in cerkev v Lemontu, katerih ustanovitelj je bil Kazimir Zakrajšek, frančiškan iz Brezovice pri Ljubljani. Sem zdaj Slovenci poleti hodijo na verska romanja, se udeležujejo maš v parku, prireajo piknike in se sprehajajo v prijetni okolici. Slovenci seveda ne bi bili Slovenci, če sredi jezera v parku ne bi zgradili otočka z maketo blejske cerkve. Okoli jezera vodi božja pot z znamenji in napismi družin in posameznikov, ki so prispevali denar za njihovo izgradnjo. Seveda pa na gričku v bližini ne manjka maketa Marijine cerkve z Brezij, Nižje, za gozdičkom, je pokopališče, kjer so skromni, s travo poraščeni grobovi slovenskih frančiškanov in drugih duhovnikov iz vse Amerike. Le en grob je malo razkošnejši. To je grob slovenskega škofa Rožmana, ki je umrl v ubežništvu.

Po cerkvenem še kulturni center

V bližini samostana je Baragov dom, v katerem je to nedeljsko popoldne še posebno vroče. Poln je čikaških Slovencev, ki razpravljajo o gradnji kulturnega centra. Zanimivo jih je poslušati, saj prihajajo iz različnih slovenskih pokrajin in pripadajo različnim generacijam. Eni govorijo v lepo razpoznavnem dialektu, drugi z močnim ameriškim nagla-

som, tretji, mlajši, kar po angleško. Moški tam zadaj se v pojoči ribniški govorici razburja: "Govorimo o gradnji slovenskega kulturnega centra, pa še slovensko ne znamo. Sramota!" Pa ga drugi mirijo, češ vsakdo ima pravico povedati, kakor najbolje zna. Vazna je predvsem pripravljenost sodelovati in pomagati. Duh slovenstva je važen, zavedanje korenin, poznavanje in spoštovanje kulture, ne pa le jezik, ki je po nekaj generacijah v tujem okolju tako ali tako obsojen na izumrtje. Če bi gledali tako strogo, bi mlade pehali od sebe.

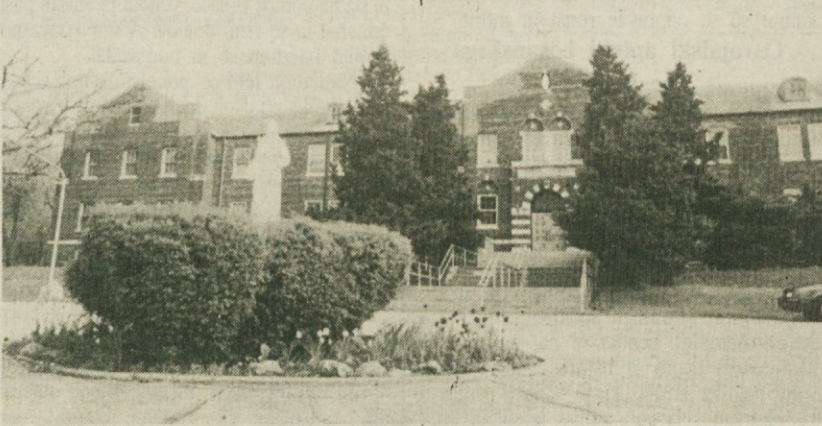
"Zadnjih petnajst, dvajset let v Ameriko skoraj ni več slovenskih priseljencev. Povečini je bila cerkev tista, ki je vzdrževala slovenstvo v cerkvenih obredih, šolstvu, okoli nje se je dogajalo tudi družabno življenje. Ker pa novih priseljencev ni, se slovenske fars čedalje bolj krčijo. Tako smo v Ameriki izgubili že precej slovenskih far, saj ni več veliko ljudi, da bi jih podpirali, pa tudi duhovnikov ni dovolj. Zaskrbelo nas je, kaj se bo zgodilo v naslednjih dvajsetih letih. Ker je Lemont znan med Slovenci v Ameriki in Kanadi kot romarsko mesto, kot tukajšnje Brezje, smo se odločili, da mora ostati slovenski," po sestanku pripoveduje Martin Hozjan. Martin je predsednik pred štirimi leti ustanovljenega Slovenskega kulturnega centra v Chicagu, sedaj pa je tudi predsednik gradbenega odbora.

Slovenci se zavedajo, da bodo Lemont ohranili edinole tako, da bo poleg cerkvenega postal tudi kulturno središče. Načrte za Slovenski kulturni dom je napravila arhitektka Vesna Rebrnjak, sicer doma iz Ptuj, ki zdaj živi v Chicagu. V njem naj bi imeli dokaj veliko knjižnico, dve večji učilnici, ki ju bo moč s premično steno spremeniti v dvorano, ter večjo večnamensko dvorano za razstave, koncerte, zabavne prireditve in športne igre.

Prvotno so načrtovali zgraditi večji dom, a so morali načrte zaradi pomanjkanja denarja oklestiti. Vseeno upajo, da bo dom, ki so ga pričeli graditi lani jeseni, končan do konca prihodnjega leta.

"Za financiranje projekta organiziramo zbiralno akcijo po celi Severni Ameriki. Gradbenike najemamo le za večja dela, vsa druga bomo opravili sami, saj imamo ljudi, večjih vsake obrti. Zanimanje je veliko in morala je visoka, zato se nam skorajda ni bati, da dela ne bi bila napravljena. Vodi in nadzira jih upokojeni gradbeni inženir Tone Bajuk, doma iz Drašičev. Okoli cerkve in samostana je okoli 36 hektarov zemlje. Baragov dom so zgradili frančiškani. Prej so vse skupaj tudi sami vzdrževali, zdaj jih je le še devet, njihova povprečna starost pa je nad sedemdeset let, tako da tudi sami potrebujejo pomoč. Tudi to je spodbudilo ljudi, da so se lotili dela. Mnogo desetletij so frančiškani pomagali drugim, zdaj pa je čas, da jim na starost mi priskočimo na pomoč," pravi Martin Hozjan.

Zemlja, na kateri bo stal Slovenski kulturni center, je last slovenskih frančiškanov, ne pa škofijska. To je pomembno. Slovenska fara sv. Štefan v Chicagu je namreč last škofije, ker pa se Slovenci izseljujejo v predmestja, na njihovo mesto prihajajo priseljenci od drugod. Tako se neizbežno bliža čas, ko bo sv. Štefan prešel v tuje roke. Tukajšnja zemlja pa je last Slovencev, graditelji so se za vsak primer zavarovali tako, da so za pet hektarjev, kjer gradijo, ustanovili korporacijo in si

Samostan slovenskih frančiškanov v Lemontu

tako zagotovili, da je ta zemlja izključno last Slovenskega kulturnega centra, pa tudi za sosednjih pet hektarjev so si zagotovili predkupno pravico, če bi samostanska posest kdaj šla v prodajo.

"Računamo tudi na pomoč iz Slovenije," pravi Martin Hozjan, ki je pred dvaindvajsetimi leti prišel v Ameriko iz Prekmurja in tukaj zdaj uspešno vodi lastno tovarno. "Ne pričakujemo sicer pomoči v denarju, ampak v notranji opremljenosti. Slovenska podjetja bi v tem lahko videla priložnost za lastno promocijo. Prostori slovenskega kulturnega centra bodo namreč kot nalašč za razne razstave, naj si bo izdelkov slovenskih proizvajalcev ali pa za predstavitev turističnih lepot in dejavnosti naše domovine. Vse več je tudi političnih, kulturnih in gospodarskih delegacij iz domovine in večjih kulturno-umetniških skupin, ki bi jih tukaj lahko dostojno sprejeli."

Prav o poglobljanju stikov med ameriškimi Slovenci in domovino več pove dr. Jože Bernik, ki je v Svetovnem slovenskem kongresu predsednik odbora za prekomorske države. "Med domovino in izseljenci bi moralo priti do globljega sodelovanja. Domovina bo morala poskrbeti za izseljence. Počasi že prihaja do tega, žal pa zares le počasi, saj Slovenija še ni sprejela moderne politike do izseljencev, kot so poskrbele nekatere druge države, na primer Italija ali Izrael," pravi dr. Bernik. Zagotovo govori iz izkušnje, ki si jih je v Ameriki nabral od leta 1950, ko je iz okolice

Martin Hozjan z ženo Anico - Jože Bernik

Škofje Loke odšel na pot čez lužo, kjer je postal priznan mednarodni pravni svetovalec, vrsto let pa ima tudi pomembno vlogo v slovenski frančiškani. Samostan je bil zgrajen leta 1939. Svoječas je bil bolj zaseden, sedaj pa so se vrste frančiškanov močno zredile. Kot je povedal eden izmed njih, pater Vendelin Spendov, je Lemont tudi osrednja slovenska božja pot.

"Sezona se prične s šmarnicami maja meseca in konča konec avgusta. Skupine romarjev prihajajo iz Clevelanda, Milwaukeeja in drugih ameriških mest, vsaj dvakrat letno pa tudi iz Toronta in drugod iz Kanade. V Lemontu je sedež našega kustosa, višjega predstojnika. To je samo samostan, in ne župnija. Vsak dan pa mašujemo za slovenske šolske sestre, ki imajo v bližini gimnazijo za dekleta. V Chicagu sta zdaj še dve slovenski župniji, ter po ena v Jolietu, New Yorku in Johnstownu v Pennsylvaniji. Prej jih je bilo več, a nimamo dovolj ljudi, zlasti mlajših ne. Tako smo morali lani opustiti župnijo v Milwaukeeju. Svoj čas, do leta 1960, je bilo v Druženih državah sedemnajst župnij, potem pa je začelo njihovo število naglo upadati. V Detroitu je bilo na koncu tako, da je bil edini bel človek v okolici župnik. Zdaj se iz Chicaga Slovenci selijo na obrobje mesta in so nam, čeprav zelo razkropljeni, bližje. Zato imamo tukaj tudi vaje za pevski zbor," pravi pater Vendelin, ki upa, da bo tudi po duhovniški plati domovina bolj poskrbela za rojake v Ameriki.

Američani slovenskega porekla se vse bolj sprašujejo, kaj slovenskega je v njih pravzaprav še ostalo in kaj jih še veže na staro domovino. In ko napravijo tih obračun s sabo, zapustijo trdnjave, v katerih so se toliko let skrivali, in se lotijo skupnega obrambnega okopa slovenstva. Ne zato, da se bodo za njim zapirali, ampak da bodo obdržali vsaj tisto, kar je še mogoče, in bodo s te višine lažje dosegli stik z domovino. Tak okop je tudi Slovenski kulturni center v Lemontu. Če jim bo domovina pri njegovi postavitvi pomagala, bo to gotovo tudi njej v korist.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE
TONE JAKŠE

naše korenine

Srečno do Avstralije in nazaj

"Delal sem pri Pionirju kot zidarski pomočnik v Šentvidu pri Ljubljani, a v tem poslu nisem videl bodočnosti. Previdno sem spraševal naokoli, kako je z emigracijo in življenjem v tujini in kako se da priti čez mejo. In ko sem imel podatkov dovolj, sem utihnil in čakal. Medtem sem si kupil kompas in potrebne zemljevide. Vse sem dobil. Ko sem pri Mladinski knjigi nabavil še specialko krajske okolice z gorskim svetom vse do Koroške, me je prodajalka pomenljivo pogledala, in ko sem odhajal, še voščila: 'Srečno'. Gotovo je vedela, kaj nameravam. 20. junija 1957 sem vedel dopust in krenil. Hodil sem kar poprek po kompasu čez Šmarno goro. Nič hrane nisem imel s sabo, gostilna pa je bila zaprta. Prvič sem prespal pod kozolcem, potem pod milim nebom. Izogibal sem se prometnih poti in naseljenih krajev ter se pričel vzpenjati v Karavanke. Na previsnem grebenu me je ujela nevihta. Močan veter in naliv bi me skoraj odnesla čez skale. Z nogama in rokama sem se oklenil smreke in zdržal. Potem me je na neki planoti zajela reka ovac. Pastirja ni bilo v bližini. Komaj sem se jih rešil in končno le prišel do starejšega možakarja z lesenimi vilami v rokah: 'Žstrie, povejte mi kje sem?' sem ga vprašal, pa mi je dejal: 'bV Avstriji. Kar tukaj naravnost pojdi, pa boš prišel v vas do policije.' Prekoračil sem mejo, ne da bi to opazil. Videl sem neke oznake in kamne, a sem mislil, da so meje med parcelami."

Tako pripoveduje o svoji poti v svet Jože Pangre z Muhaberja. Sediva v prijetni gosti senci kanadskih hrastov na terasi gostilne Dušana Potočarja v Potočni vasi. Od tukaj se razprostira čudovit pogled na umirjeno dolenjsko pokrajino. V dolini med vrbami se

vije Bršljinski potok, onkraj pa se dvigujejo travniki, njive, vinogradi in gozdovi v močnejšo hrbt in se nalagajo drug za drugim vse do obzorja. Na najbližjem hrbtu se kot jata prestrašenih kokoši okoli nekoliko čudškega zvonika domače cerkve stiskajo hiše in gospodarska poslopja Dolenjih Kamenc, na levi strmi v dolino Dobrava, zadaj v daljavi, prav na vrhu tršogorskega grebena, je Golušnik, pod njim pa mežika prijazni zvonik cerkvice v Zdinji vasi. Od tam izhaja Jože.

"Revsčina je bila vseprek," se spominja rane mladosti v Zdinji vasi Jože Pangre, "kruh smo jedli le ob večjih praznikih. Včasih pa ga nisem videl tudi po več mesecev." Oče in mati sta bila kajzarja, ki sta se največ preživljala z dninami. Dvainštiridesetega leta so očeta odpeljali partizani in nikoli več se ni vrnil. Vdova Ana se je z dvema sinovoma znašla, kakor je mogla. Zato ima Jože le redke lepe spomine na tiste čase in zato ga je verjetno še bolj vleкло v svet. Izkoristil je prvo priliko, ko mu je bilo komaj dvajset let, in uspelo mu je. Po štirih dnevih pešačenja je, strašno utrujen in lačen, prišel do avstrijske policije. Policaji so ga popisali in odpremili v zbirni center, kjer se je po dolgem času spet lahko dobil na jedel. V taborišču mu družbe ni manjkalo, saj je bilo takih, kot je bil on, še precej.

Po treh mesecih se je moral odločiti, kam bo nadaljeval pot: v Nemčijo, Kanado ali Avstralijo. Odločil se je za slednjo. Pet tednov

je trajala vožnja z ladjo na drugi konec sveta, dokler se ni sedemdeset slovenskih fantov izkrcalo na avstralski obali. Niso bili sami. Ladja se je med potjo ustavila še na Malti, v Port Saidu, Adenu in Frimantlu. Povsod so se vkrcavali pustolovci, ki so na sedmem kontinentu iskali novo priložnost. Mnogi so jo sčasoma našli. Nekaterim je bila pot k novemu življenju zaprta že kmalu po prihodu. V taborišču, kjer so čakali na delo, so bile razmere slabe. Negotovost in klima, ki je niso bili vajeni, sta načeli živce najbolj občutljivim. Enemu od fantov se je v vročini zmešalo in nikoli več ga niso videli. Druga so našli v bližnjem gozdu s pestreljeno glavo. Vsem je bila velika uganka, kje je dobil orožje, da si je sodil sam. Počasi so le prodirali v avstralsko življenje. Tudi Jože je dobil službo. Mnogo služb. Ko se je dovolj privadil jeziku in krajevnim običajem, je lahko iskal najboljše priložnosti. Prosti čas so si fantje organizirali po svoje. Z avtomobili in lovskimi puškami so odhajali na stotine kilometrov daleč v puščave sosednje države, kjer je bil lov neomejen. Tam so streljali zajce, divje prašiče in kengurje. Pripravljali so si zalogo mesa in jih potem čez mejo ponoči tihotapili domov. To so bili časi!

Potem si Jože poiskal družico, Italijanko Marijo. Ni znala slovensko, pa sta se pogovarjala po angleško. Njun zakon je potrdilo rojstvo sina Tonija in hčerke Marjane. Sele ko se je Jože dobro ustalil, si postavil hišo in si ustvaril lastno gnezdo, je pričel razmišljati o svojih odnosih s sosedi. Takrat je spoznal, kako malo jih pravzaprav pozna. Hlad je vel iz sosednjih hiš. Sosedje drug drugega niso poznali, nove doseljenke pa so črtili. Tako vzdusje mu ni bilo všeč. Prišel je načrtovati povratek in po petnajstih letih se je spet vrnil v domovino. Odšel je neizkušen mladenič, vrnil se je mož z družino. Nikoli mu ni bilo žal, da je odšel. Nikoli mu tudi ni bilo žal, da se je vrnil, čeprav mu življenje tukaj tudi ni bilo z rožami postlano. Zdaj sta z ženo, ki se je medtem dobro naučila slovensko, oba "na čakanju", prav tako tudi sin in hčerka. Mlada dva pa včasih le ne moreta razumeti, kaj je bilo tisto, kar je očeta premamilo, da je vso družino povedel s seboj, saj bi se jima v Avstraliji verjetno godilo precej bolje. Če bi zdajle sedela na Potočarjevi terasi in bi njun pogled objemal to čudovito tršogorsko pogorje, se verjetno ne bi čudila.

TONE JAKŠE

Jože Pangre z Muhaberja

različnih organizacij in združenjih ameriških Slovencev. Zdaj je aktiven tudi v odboru za izgradnjo Slovenskega kulturnega centra, kjer bodo njegovi številni mednarodni stiki gotovo pršli zelo prav.

Nedaleč od Baragovega doma so v samostanu v Lemontu našli svoje domovanje

naturizem

Izhaja Naturist

Zveza društev naturistov Slovenije je letos, ko praznuje že 26-letnico svojega obstoja, začela izdajati revijo Naturist. Na območju širše Dolenjske naturističnega društva še ni.

Poletje je tu in mnogi že razmišljajo o dopustu. Veliko ljudi se bo odločilo za dopust v čimbolj naravnem okolju in mnogi bodo izbrali katerega od naturističnih kampov ali naselij, saj so ti običajno postavljeni v zelo lepem naravnem okolju. A to ni edini razlog za naturizem, njegovo bistvo je namreč najbolj pristen način povratka k naravi: bodimo v naravi takšni, kakršni smo prišli iz nje, to je goli!

Naturizem je doživel največji razmah v svetu in pri nas v 70-ih in v začetku 80-ih let. Takrat se je pojavila potreba po povezanju in organiziranju tudi v Sloveniji in nastala je Zveza društev naturistov Slovenije (ZDNS), ki združuje društva v Ljubljani, Celju, Kranju, Radovljici in Mariboru. Žal na območju širše Dolenjske naturističnega društva tukajšnji privrženci naturizma še niso ustanovili. Dolenjski naturisti lahko dobe informacije na sedežu ZDNS, ki je na Miklošičevi 38 v Ljubljani, telefonsko pa vsak torek med 16. in 18. uro na št. 061-120-141.

Kljub temu da današnji čas ni več tako zelo naklonjen turizmu v sožitju z naravo, pa organiziran naturizem v Sloveniji lepo živi. Letos je ZDNS začela celo izdajati lastno revijo Naturist, s pomočjo katere želi razširjati ideje naturizma in obveščati članstvo ter privržence tega gibanja o delovanju zveze in društev, o naturističnih naseljih in kampih pri nas in v tujini, o srečanjih in družabnih prireditvah, o možnostih preživljanja prostega časa in počitnic, o cenah letovanja in popustih ter podobnem. Revija naj bi izhajala kot trimesečnik.

Prva številka je izšla marca, druga pa ta mesec. Vsebinska je zanimiva ne samo za člane društev, marveč tudi za nečlane privržence naturističnega gibanja, gotovo pa bo z razdovednostjo polistal po nji še kdo drug in se morda navdušil za to zdravo svetovno gibanje.

JOŽE PUC

NAGRADA V NOVO-MESTO IN ŠENTJERNEJ

Žreb je izmed reševalcev 23. nagradne križanke izbral VINKA BRAČKA iz Novega mesta in MIHELCO SAJE iz Šentjerneja. Bračku je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMSO), Sajtova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 5. julija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 25. Ovojnico brez poštnih znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 23. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 23. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: BOSPOR, SK, ARTISTIKA, UWE, TIRAN, DEVA, ČAKA, HELENA, KAD, BILL, TRN, CA, MALTA, POKOL, AVARI, INTRIGA, RIGOR, IMPOL, KONSENZ, RIGOR, KAIRO, ANET, IA, ANKER.

prgišče misli

Floskula o tem, da so vsi nacionalizmi enako nevarni, je spretna iznajdba pravih nacionalistov, saj je njen glavni namen ovirati obrambne mehanizme malih etničnih skupnosti proti tujim nacionalizmom.

JANEZ MENART

Če temeljito premislimo, potem v duševnih bolnikih ne odkrivamo nič novega in neznanega, temveč naletimo na temelj našega lastnega bitja.

CARL G. JUNG

A pozaba je smrt. Ničesar ne bi smeli pozabljati in pozabiti, kajti to bi bilo, kot da nismo nikoli živeli.

JOŽE ŠMIT

zanimivosti iz sveta

Se pripravlja svetovna katastrofa?

Svet je predolgo čakal z ukrepi za rešitev zaščitnega ozonskega plašča v ozračju. Plašč se je stanjšal in živa bitja na Zemlji niso več varna pred škodljivimi ultravijoličnimi žarki. Uničevanje pa se še nadaljuje. Meritve UV žarčenja tudi pri nas.

O ozonski plasti v našem ozračju se v zadnjih letih veliko govori. Poprej se zanj ni nihče zanimal razen seveda poznavalcev, ki so dobro vedeli, kako pomembna je kot zaščitni plašč za vsa živa bitja. Preprečuje namreč močnejše prodore ultravijoličnih žarkov do zemeljskega površja, s tem pa ščiti žive organizme pred premočnim sevanjem, ki med drugim povzroča kožnega raka in genetske spremembe. Navadni ljudje za ozonsko plast, ki leži v najvišjih plasteh ozračja, najbrž nikoli ne bi vedeli, če se ne bi začel nevaren proces. Leta 1985 so namreč znanstveniki s pomočjo satelitskih meritev ugotovili presenetljivo dejstvo: nad območjem južnega zemeljskega pola se je v ozonski plasti naredila velika luknja. Ko so iskali povzročitelja tega pojava, so ga kaj kmalu odkrili v klorfluorogljiku (CFC), spojini, ki se na veliko uporablja v hladilnikih in klimatskih napravah, v pršilih kot potisni plin, za čiščenje elektronskih vezij ter pri proizvodnji nekaterih plastičnih mas. Strokovnjakom je bilo seveda tudi takoj jasno, kaj to pomeni - možnost globalne ekološke katastrofe. Stanjšanje ozonske plasti pomeni namreč močnejše ultravijolično sevanje; že za nekaj odstotkov povečano sevanje pa ogroža živa bitja: ljudi s kožnim rakom, očesno mreno, vse pa z genetskimi poškodbami, kar lahko pomeni tudi propadanje pomembnih kulturnih rastlin ali z drugimi besedami svetovno lakoto. Možno so tudi velike in za človeštvo usodne vremenske spremembe. Vse nadaljnje raziskave so črnogledost samo potrjevale.

Ni trajalo dolgo, da so se zganili tudi politiki. Diplomati vsega sveta so se znašli za pogajalsko mizo. Okvirno so se dogovorili, da bodo zmanjšali proizvodnjo CFC do leta 1990, na prelomu tisočletja pa naj bi proizvodnjo te za ozon uničujoče snovi povsem opustili. A besede so besede, dejanja pa dejanja. Svet se nakako ni resno zavzel in proizvodnja CFC se je kljub glasnemu zavzemanju za zmanjšanje celo povečevala. Šele v zadnjem času kaže, da bo prišlo do temeljitejših sprememb. Pospešen razvoj iskanja novih snovi, ki naj bi zamenjale nevarni CFC, je dal nepričakovano veliko rezultatov. Kot glavni junak - rešitelj sveta pred katastrofo - se kaže

NAGRADNA KRIŽANKA

25

SALOMONOV UGANKAR		AVTOR: JANEZ KOGOVSEK	GNOJNO VNETJE LOJNIC V VEKI	OTOČJE MED ALJASKO IN KAMČATKO	TEPČEK	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	NAJVIŠJA GORA V KARAVAN- KAH	MESTO, V KATEREM JE VLADAL OJDIP	ROCK PEVEC COOPER	SKOPLJEN BIK	ALI HAMUZI
		ČEŠKI VERSKI REFORMA- TOR HUS				VRSTA IGRE NA SREČO					
		GRAFIK JUSTIN				POMLADNA RASTLINA					
		MESTO V UKRAJINI, PRIZORI- SCE JEDRSKE NESREČE				PESNIK GRAFE- NAUER					
		KDOR MUČI								PEVKA ZABAVNE GLASBE GOLAVSEK	VELIKA MONARHI- STIČNA DRŽAVA
		PRAKTIČEN CLOVEK					KRAJ PRI NOVEM MESTU	EDVARD (LJUBKOV.) KRILO RIMSKE KONJENIC			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	KRAJŠJE BESEDILO, KI SE ZAPISUJE SPROTI	NIKA							ALEKSAND MEZEK		
		POSTAVA MOŠKEGA V MOLITVI				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SLADKO- VODNA RIBA Z VELIKO GLAVO	ZNAČILNO SNOVI, KI SE ZAZNAVA Z VONJEM	SEDEZ BOGOV PRI GRIKIH MARKOVIČ		
SVIT											
RIZEVO ZGANJE						OGLAŠA- NJE ZABE					
						PESNICA NEGRI					
HLAČE DOPETAČE									KRAJ PRI PORECU		
									PETER KLEMENC		
IZGRED								ANGLEŠKI DROBIZ			
VZPOSTAV- LJANJE KONTAKTA									MANJŠE NASELJE		

K praktični KRIŽ A Ž

Hipijevska moda

Val hipijevske mode, ki je zopet na pohodu po evropskih državah, bo zagotovo pljusnil tudi k nam. Najbrž ne bo šlo za množično modo, toda ne čudite se, če boste letošnje poletje srečevali ljudi, oblečene v močno pisana oblačila, hlače s pretirano poudarjenimi zvonastimi hlačnicami, čevlje z debelimi podplati ter raznovrstnimi nenavadnimi pokrivali, s številnimi koraldami, obeski, zapestnicami. Kot že rečeno, ta moda zagotovo ne bo množična, tudi zato ne, ker takšnih oblačil zagotovo ne bodo šivali v tovarnah. Morda bo kakšen kos moč stakniti v modnih trgovinah. Sicer pa gre predvsem za individualno modo in tisti, ki se nad njo navdušujejo, se bodo pač morali znajti po svoje. Ne nazadnje tudi tako, da bodo pobrskali po zaprašenih skrinjah ali pa si bodo kaj sešili sami.

Faraonke v hiši

Zadnje desetletje, odkar gradijo velike stanovanjske soseske, so se tudi pri nas ponekod razširile posebne vrste mravelj, tako imenovane faraonke ali rumene mravelje, ki izvirajo iz tropskih krajev in ki so zavoljo svoje napadalnosti in trdoživosti postale prava nadloga. Posebno nadležne znajo biti v pekarnah, trgovinah z živili, bolnišnicah pa tudi stanovanjih, kjer množično oblegajo shrambe. Uspešen boj s faraonkami, zlasti če so se ugnezdele v težko dostopna mesta v zgradbah, kjer je vedno dovolj toplote, je mogoč le v primeru, če vsi prizadeti ljudje pri tem sodelujejo in upoštevajo strokovnost. Če gnezdo in kraljica ostaneta, je uspeh le delen, saj se faraonke naglo spet namnožijo in s svojimi izredno močnimi čeljustmi lotijo človeške hrane (v bolnišnicah pa celo bolnikov). Običajno tudi ne gre brez primernega insekticida, seveda ekološko čimbolj sprejemljivega.

Skutni narastek s češnjami

1 lonček jogurta, 2 žlici sladke smetane, 1/2 kg sočne skute, 4 jajca, 80 g margarine, 120 g sladkorja, 150 g belega zdroba, 1/2 zavitka pecilnega praška, 1 limona, malo limonina arome, 500 g češenj, malo škardorja. Margarino, sladkor in rumenjake penasto umešamo. Dodamo z vilicami zamečkano skuto, zdrob, pečili prašek, limonino aromo, malo limoninega soka in pol prebranih, opranih in ocedjenih češenj. Iz beljakov stepemo trd sneg in ga rahlo primešamo. Maso damo v dobro pomaščeno posodo za narastke in pečemo 40 minut pri približno 200 stopinjah Celzija. Pečen narastek pazljivo zvrnemo na velik servirni krožnik. Obložimo z ostanki češenj in jih prelujemo z mešanico jogurta in sladke smetane.

Če začne listje bledeti

Listna bledica ali kloroza kaj rada zagrepi življenje gojitelju okrasnih rastlin pa tudi vinogradniku ali sadjarju. Listje izgubi barvo zavoljo pomanjkanja železa, še večkrat pa zaradi njegove nedostopnosti rastlinam. Namreč če so tla preveč bazična ali prekisla, železo ni dovolj topljivo; podobno je tudi z magnezijem. Spomnimo naj, da so vinogradniki na veliko kupovali magnezijeva gnojila, ko so zvedeli, da jim sušenje pecljev povzroča pomanjkanje magnezija. Da smo varni pred nadlogo, je koristno najprej izmeriti kislost tal (strokovno se temu reče pH, ki je merilo za koncentracijo vodikovih ionov), potem pa, če je potrebno, ukrepati. Ohnese se dodajanje apna ali kamene moke, če so tla prekisla, naproday pa so tudi pripravki, kot na primer sequestren, fertilal FE in še nekatera foliarna gnojila. Pred uporabo preberite navodila!

Nalepka SLO

Dolgo je trajalo, da smo si Slovenci priborili samostojnost. S to smo dobili tudi pravico, da na avtomobilih z našo registracijo nosimo oznako naše države, ki je po mednarodnem dogovoru SLO. Ko prestopimo meje, pa državne oznake na našem vozilu niso le stvar patriotizma, ampak obveznost. Če oznake na avtomobilu namreč nimamo, nas tuji policisti lahko kaznujejo. Po odredbi Mednarodne konvencije o cestnem prometu morajo imeti vsa motorna vozila ob prehodu državne meje poleg registrske tablice tudi označbo svoje države. Vozila slovenske registracije morajo imeti ob prestopu državne meje vidno nameščeno oznako SLO, ki je po mednarodni podobi elipsaste oblike s črnimi črkami na beli podlagi. Drugi napisi, reklamni slogani, znaki ali imena firm na označbi države niso dovoljeni in so lahko prav tako kaznivi. To je pred odhodom v tujino dobro vedeti.

pozno dvignil kopje zoper zmaja. Ne glede na to kako hitro bodo tovarne po svetu zamenjale CFC z novimi snovmi (med drugimi je ozonu prijazno tehnologijo pred kratkim vpeljala tudi novomeška Krka), je poglavitna škoda že storjena. Milijarde kilogramov CFC so že v ozračju in se počasi dvigujejo proti ozonski plasti; največje uničevanje varovalne plasti nas pravzaprav šele čaka. Izračuni kažejo, da se bo količina CFC v zemeljskem ozračju dvigovala do leta 2000, četudi bi CFC prenehali povsod uporabljati ta hip. Uničevanje ozona pa se bo nadaljevalo še desetletja pozneje.

Najnovejše satelitske meritve kažejo, kot poročajo v reviji Science, da je propadanje ozona zares hitreje in huje, kot so pred leti predvidevali najbolj črnogledi strokovnjaki in računalniške analize. Zaenkrat je tanjšanje najhuje nad obema zemeljskima poloma, kjer se občasno pojavljajo tudi ogromne luknje v ozonskem plašču, opazno pa je tudi v sred-

njem pasu, to je na območjih, ki so najgostejše naseljena.

Da je nevarnost zaresna, kažejo med drugim opozorila, ki jih vlade nekaterih držav poleti že posredujejo svojim državljanom. V Avstraliji denimo že dlje časa svetujejo staršem, naj preprečijo, da bi se otroci poleti igrali zunaj v opoldanskem času. Slovenski Hidrometeorološki zavod pa je te dni sporočil, da bodo na treh krajih v Sloveniji namestili merilne naprave za merjenje ultravijoličnega žarčenja in o meritvah vsak dan obveščali prebivalstvo. Sončenje, ki smo ga nekaj desetletij slavili kot zdravo in koristno počitniško navado, je namreč postalo nevarno. Kozmetične tovarne so se sicer odzvale in začele izdelovati kreme in olja za sončenje, ki naj bi še posebej ščitila kožo pred nevarnimi ultravijoličnimi žarki, toda strokovnjaki opozarjajo, da ne zadoščajo. Pred soncem se je najbolje skriti v senco.

MILAN MARKELJ

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Božjast

Božjast (epilepsija) so naglo nastale prehodne motnje v delovanju centralnega živčnega sistema oziroma možganov, ki hitro minejo in imajo težnjo po ponavljanju. Klinično se božjast kaže kot božjastni napad v obliki krčev, motenj zavesti, obnašanja, zaznavanja ali gibanja.

Največ bolnikov doživi prvi napad božjasti v prvem ali drugem desetletju življenja. Napadi se lahko pojavijo tudi kasneje, vendar gre običajno za znake druge bolezni. Hipokrat je opazil, da božjast, ki se pojavi pred puberteto, kaže kasneje znake izboljšanja, medtem ko se napadi po 25. letu starosti pogosto končajo smrtno.

Po raznih podatkih najdemo 2 do 10 primerov božjasti na tisoč prebivalcev. Iz tega je razvidno, da je bolezen razmeroma pogosta. Število ženskih in moških bolnikov je približno enako.

Za zdravnika je najpomembnejše, kdaj se je pojavil prvi napad in ne toliko, kdaj so napadi postali pogostejši. V prvih letih življenja ima pri nastanku božjasti največji pomen porodna travma. To pa ne pomeni le direktne mehanične poškodbe možganskega tkiva, ampak tudi posledice zaradi pomanjkanja kisika. Dedne okvare možgan in možganskih krvnih žil so le redko vzrok božjasti. Tumorji so redki povzročitelji božjasti pri otrocih, pogostejše pa pri odraslih. Po podatkih iz literature kar 20 do 40 odstotkov možganskih tumorjev spremljajo božjastni napadi. Ali bo imel bolnik s tumorjem možganov tudi božjastne napade, pa je seveda odvisno od lokalizacije in vrst tumorja.

Poškodbe centralnega živčnega sistema v kasnejšem življenju so podatek, ki ga pogosto dobimo od epileptikov. Toda redke so osebe, ki v svojem življenju niso utrpeli poškodbe glave! Zato imajo pri

nastanku božjasti poleg poškodbe izredno važno vlogo tudi dedni faktorji. Vnetja možgan so kot vzrok epilepsije veliko redkejša, kot se običajno misli. Pogosto namreč visoko temperaturo s krči pri otrocih označijo kot vnetje centralnega živčnega sistema, čeprav gre običajno za zaprtje žile zaradi dehidracije, zlasti pri majhnih otrocih. Tudi žilna obolenja lahko pri odraslih, po organizaciji brazgotine, povzročijo božjastna žarišča.

Božjastni napadi so tudi znak mnogih zastrupitev: notranjih (pri uremiji ali hipoglikemiji), zunanjih (kot na primer pri težkih kovinah, pri zastrupitvi z alkoholom ali ogljikovim monoksidom) in pri mnogih infekcijskih boleznih (na primer pri sifilisu ali malariji). Obstaja pa tudi veliko število božjasti, kjer ni možno odkriti vzroka napada. To je idiopatska oziroma esencialna epilepsija. Prav dednost igra pri tem pomembno vlogo. Ugotovili so namreč, da imajo kar trije odstotki sorodnikov božjastnika napade epilepsije, kar je bistveno več kot pri običajnem prebivalstvu. Raziskave so pokazale, da imata običajno tudi oba dvojčka božjastne napade. Dednost ima večjo vlogo zlasti, kadar gre za ženske, predvsem pri deklicah, mlajših od pet let. Verjetno se ne deduje božjast kot bolezen, ampak občutljivost za napade. Prognoza božjasti, kjer so v ospredju dedni faktorji, je boljša.

Epileptični procesi se lahko dogajajo praktično v vseh delih možganov. Vendar pa vsi deli osrednjega živčevja niso enako občutljivi za škodljive vplive. Ni še povsem znano, zakaj so različni deli možganov tako različno občutljivi. Vemo tudi, da nekateri ljudje kaj hitro dobijo napad, drugi pa zelo težko. Pravimo, da imajo ljudje različen prag za nastanek božjastnega napada. V načelu lahko tudi vsak zdrav človek dobi epileptičen napad, če na njegove možgane delujejo spremenjene fizikalno-kemijske razmere. To pa še ne pomeni, da je bolnik z epilepsijo. V osrednjem živčevju v določenih razmerah nastanejo žarišča nenormalne dejavnosti. Ta žarišča imenujemo epileptična žarišča. Žarišče je včasih le malo dejavno, včasih pa postane nenadoma zelo živahno.

KRIŽA NOVOMEŠKIH KANONIKOV - Francoski vladarji so začeli v 18. stol. podeljevati proštom, dekanom in kanonikom red v obliki križa. Križi so bili za vsak kapitelj individualno oblikovani. Križe nosijo kanoniki na traku iz blaga ali pa na zlati verižici. Novomeške kanonike je potrjeval avstrijski cesar. Na ohranjenih križih je na eni strani upodobljen avstrijski cesarski grb in začetnice Marije Terezije, na drugi strani pa kapiteljski grb, sv. Miklavž in kratice CSNR (Capitolum S. Nicolai Rudolfswerthensis). Kapiteljska cerkev hrani tri križe novomeških kanonikov. Na razstavi Dragotine kapiteljske cerkve v Novem mestu, ki je na ogled v Dolenjskem muzeju, so razstavljeni med insignijami novomeških proštov. (Pripravila prof. zgodovine Majda Pungerčar)

Iz Irčinovih zapiskov

Nebeški dolgčas - Farji nas strašijo s peklom, bog nas bo pa v nebesa silil: rekel je nek bivši vojak, drugi so se na to ali smejali ali pa molčali brez znaka nejevolje. Ravno tako je bilo, ko opazi nek primorec kupec: jez v nebesa še nečem iti, gor so le stare babe in usrani otroci. Lepa hvala za tak dolgčas.

Za gnoj pepel - Pepel se tod rabi za gnoj, potresa se po detelji, tudi že sadra se včas. V nograde pa se vozijo pleve, koruzovina etc. in pomeša z gnojem.

Skoporititi Stražani - Stražanom se pačijo drugi radi debelega izgovarjanja, skoporitosti in starokopitnih šeg. Vozove imajo brez železa in tako že voz ve, kaj je treba kupiti ko se v mesto pride, cvile: soli - soli - še tobak še tobak. Tudi se anekdote o njih pripovedajo, ki so podobne ribniški.

Coprniča - Pri Vindišarji zacopra le dekla, ko je šla iz službe v jezi, da se puter 2 meseca in čez ni dal narediti.

Izvrstni plesalci - Belčeva punca ima še le 6 let, pa je plesala na svatbi bolje, vrtila se celo uro, utrudiljo enega plesalca izbrala si je hitro družega, le včas je nekoliko trenutkov posledela. Tudi njen še le 4 letni brat plesal je tako izvrstno, da se mu je vse čudilo.

Nogradi - Če se gnoji, trte preveč rastejo, obsenčijo nograd kot streha in jemlje grozdju to, česar najbolj potrebuje, svit in solnčno vročino. Dobro pa ga je gnojiti s koruznico, vejami in plevami ali ta šara izda kaj še le čez leto, ko zgine. Naj bolji in na bolj stanovitni so laporasti prisojni nogradi, nalivi drčje z njih po vrhu, ne razkapajo jih. Kdor pa ima nograd v puhlici ali ilu pa mu odnese hudourniki sčasoma vso zemljo.

Babji tandemarkt - Žabja vas slovi za babji Tandemarkt, shajališče vse čenčave sodrge in tercijskih cif.

Takrat na sosedovem vrtu se ni bilo brez in sem še rada jedla marmelado.

Z atom sva hodila v gmajno. Najraje sem šla z njim spomladi, ko mi je vedno izrezljal piščalko. Pokazal mi je, kje rastejo jagode. Še danes grem rada tja in si jih nabere za drobno pest.

Kadar sva šla v gozd, je vedno vzel s seboj dve jabolki, včasih tudi kos kruha. Imel je majhen nož, "pipč" mu je rekel. Z njim je na krljeh razrezal jabolko. Takšno je bilo boljše. Hodila sva po gmajni, in kolikor se spominjam, nisva veliko govorila. Včasih sem ga kaj vprašala in on je kdaj rekel: "Poglej, tam!" Ko je videl, da sem premajhna, me je vzel v naročje.

Pokazal mi je mnogo stvari. Bil je hud, ker si nisem zapomnila, kakšen je škorec in kakšen ščinkovec. Tega še danes ne vem. Rekel je, da so vrabci požrešni, zato imajo tako širok kljun. Siničke so nežne, kos pa je kot kralj z rumenim kljunom pa lepo zna peti. Tako mi je govoril. Takrat, ko sem imela še rada marmelado, a tega je že dolgo.

Pozimi nisva hodila v gozd. Sedela sva v kuhinji. V kotu je bil štedilnik na dva. Toplo je bilo. Na steni je bila stara ura. Kako točna je bila in kako lepa se mi je zdela! Na kredenci je bil velik radio. Zdel se mi je grd, ker je bil temne barve. V sosednji sobi - to je bila sveta soba - je bila pod kavčem velika lesena škatala. V njej so bile domine, moja najljubša igrača.

Najlepše je bilo o božiču. V kotu kuhinje je ata vedno postavil jaslice. Zvečer smo peli pesmi, v kotu nad jaslicami je gorela sveča. In vse se mi je zdelo nebeško lepo.

Potem ata ni imel več časa zame. Neka gospa je prišla - takrat, se mi zdi, so na sosedovem vrtu zasadili breze - in nisva več hodila v gozd, sam je delal hišice za ptice, sosedovim otrokom je delal igrače.

Včasih me je ata še poklical, a kako tuje mu je zvenel glas. Včasih je bil njegov glas topel, zdaj ne več. Počasi sem pozabljala na domine, v gozd sem hodila le še po borovnice. S sošolkami.

Že dolgo me ni poklical. Ali sploh še ve, kako mi je ime? Pravi, da bo šel od tod. V kuhinji ima še vedno tisti stari radio. Na steni visi ura. Kazalci se ne premikajo več. Vse je nemo. Mrzlo je, kot da se je ustavil čas. In tista soba zraven kuhinje ni več tako lepa. In vendar se bojim vstopiti vanjo. Vedno sem mislila, da je v njej nekaj, česar ne bom nikoli videla, nekaj, o čemer lahko samo sanjam.

Sosedove breze zelenijo. Lepe so. Toda bilo bi lepše, ko jih ne bi nikdar zasadili.

FOTO: M. MARKELJ

P. Puš:

Moji gostje

Med vojno sem delala kot snazilka v Novem mestu, kjer so imeli visoki gospodje svoje pisarne in stanovanja, med njimi je bil tudi komandant mesta. Pisarne so morale biti počistene zgodaj zjutraj, zato sem imela ključke od pisarn tudi jaz. Nekega dne je prišel moj brat s prijateljico in me prosil, da jih prenočim. Ker ju drugje nisem mogla skriti, sem jih zaklenila v eno od pisarn.

Kmalu se je pojavil eden od oficirjev in me prosil, če mu odprem

njegovo pisarno, češ da je nekaj pozabil. Začela sem iskati ključke in se izgovarjala, da sem jih nekam zalozila, čeprav sem jih imela v žepu. Imela sem srečo, da ni bil pripravljen čakati. Rekel je, da bo vse uredil naslednji dan zjutraj. Oddahnila sem se, kljub temu pa sem se celo noč bala, da se bo vrnil. Če bi zalotil moje goste v pisarni, bi šla moja glava. Moram priznati, da sem imela veliko sreče, da sem še danes živa, k pameti pa, še ne vem, če sem prišla.

Osebnost skladatelja Slavka Osterca

Slavko Osterc je verjetno v svetu najbolj poznan in najpogostejše izvajan slovenski skladatelj, če seveda izvzamemo starega mojstra iz Ribnice Gallusa. Kot klasik moderne je slovensko glasbo evropeiziral in internacionaliziral, ne da bi ji odvzel njeno nacionalno istovetnost. Uresničil je, kar je s svojimi postromantično-ekspressionističnimi deli najavil Oskar Kogoj: realiziral je novo razvojno fazo, ki je bila odločilna za prihodnost in afirmacijo sodobne slovenske glasbe doma in v svetu. Kljub temu da je nesporno osrednja osebnost slovenske glasbe 20. stoletja, pa doslej ni imel svoje monografije, kjer bi bil celovito predstavljen. Ta vrzel v glasbeni literaturi je zdaj zapolnjena, saj je pred kratkim pri Cankarjevi založbi izšla knjiga OSEBNOST SKLADATELJA SLAVKA OSTERCA, ki jo je napisal naš ugledni muzikolog in glasbeni zgodovinar Dragotin Cvetko.

Avtor je na podlagi podrobno proučenega gradiva predstavil skladateljevo življenje in razvoj njegovega glasbenega izraza, pri čemer je obseirne orisal tudi stanje pred njegovim nastopom. Kot ustvaralec je Osterc dozorrel predvsem med študijem v Pragi, kjer je sprejel nove glasbene nazore, ki so se potem še krepili v stikih z naprednimi češkimi in drugimi skladatelji. Po študiju je vse do smrti vodil oddelek za kompozicijo na ljubljanskem konservatoriju in svoje zamisli posredoval mnogim danes uveljavljenim slovenskim komponistom. Po njegovi zaslugi je moderna evropska glasba prodrla in se uveljavila tudi na Slovenskem. Kot intelektualno močan, a tudi emotiven skladatelj je ustvaril obsejen in raznovrsten opus, s katerim se je uveljavil tudi v tujini, tako da ga danes lahko postavimo v sam vrh svetovnih skladateljev v prvi polovici tega stoletja.

Vsebinska knjige je dopolnjena s privikrat objavljeno celotno bibliografijo Ostercevih skladb.

MILAN MARKELJ

Čudežni Feliks

Po dvanajstletnem premoru se Andrej Hieng ponovno pojavlja na knjižnem trgu z novim romanom. V zbirki Nova slovenska knjiga, ki jo

izdaja Mladinska knjiga, je namreč izšel njegov najnovejši roman Čudežni Feliks, s katerim si Hieng utrjuje svoj položaj med najboljšimi slovenskimi romanopisci.

Dogajanje v romanu je avtor postavil v čas tik pred drugo svetovno vojno, ko se prihajajoča svetovna katastrofa že kaže na vseh ravneh življenja. Nosilci dogajanja, junaki pripovedi, so člani premožne slovenske družine, ki prebiva na graščini v enem od slovenskih trgov. Hieng je tako na prizorišče pripeljal slovensko meščanstvo, ki je bilo dolga desetletja praktično skoraj povsem izrinjeno iz slovenske literature, kjer je tako kot povsod druge dolgo vladala diktatura proletariata, se pravi, da je bil proletariati edini vreden literarnih obdelav in garant tako za uspeh literarnega dela kot za pisčvo kariero. V graščino, ki v romanu predstavlja kultivirani meščanski svet, je avtor pripeljal še nemirnega, k misticizmu nagnjenega ruskega ubežnika pred boljševiško revolucijo ter čudežnega dečka Feliksa enciklopedičnega znanja in izjemnega spomina, ki je po rodu pol Žid in pol Slovenec. Tako se v okolju slovenske trške purgarije, ki se že pospešno deli na rdeče in črne, znajde z Rusom in Židom ter z grajskimi domačimi, katerih sorodstvene in poslovne vezi segajo po vsej srednji Evropi, predvojni svet v malem z vsemi napetostmi in razpokami vred.

Roman je pripovedno zelo razgiban in poln presenetljivih obratov, ki bralca pritegujejo k branju kot kakšna trivialna literatura, vendar Hieng fabulativnosti ne žrtvuje estetskih vrednosti svojega dela, v določenem pogledu je roman celo zahtevno branje, če naj bralec zares uživa v vseh njegovih razsežnostih.

MILAN MARKELJ

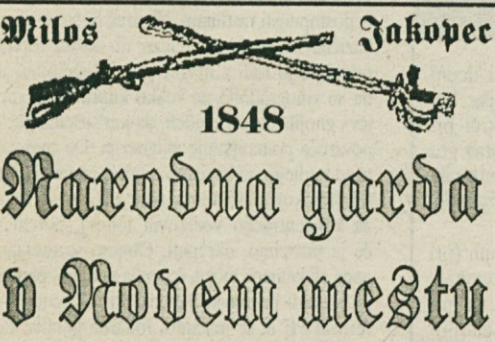
telegrami

- Ognjišče je izdalo knjigo Juana Vasleta PEVCI SO TUDI LJUDJE, ki prinaša 25 pogovorov z znanimi opernimi in koncertnimi pevci.

- V zbirki Prvenci je pri Mladinski knjigi izšel roman Tomislava Kočarja ZMAJI SO.

- Mihelačeva zbirka Slovenska povest je bogatejša za dve povesti: za ponatis GOSPODIČNE MICI Frana Milčinskega in novost POLETJE ZLATEGA DEČKA Ive Moharjeve.

- Založba Lipa je izdala knjigo petih radijskih iger Saša Vuge pod naslovom STEZA DO POLNOCI.

2 Odločilno vlogo so pri tem odigrali slovanski narodi v Avstriji z odločnim NE, ki so ga izrekli Frankfurtu. Ob tem pa moramo znova poudariti, da so si od revolucije obetali največ glede narodnostnih pravic.

Najprej v Ljubljani

Vrtno se zdaj nazaj k narodni gardi. Na Slovenskem se je osnovala najprej v Ljubljani, in sicer 18. marca. Povod so bili izgredi, do katerih je prišlo 16. marca. Začeli so se po prvih nepopolnih vesteh o dogodkih na Dunaju. Izgredniki so s prodajalne Mally & Hahn sneli Metternichovo podobo, jo potepali in vrgli v Ljublanico, pobili so šipe na županovi hiši in razdejali mitnice po mestu. Župan se je pravočasno umaknil na Vrhniko. Maloštevila vojska in policija sta do jutra 17. marca izgrednike pomirila. Tega dne so v Ljubljani ostale zaprte vse trgovine.

Mestno vodstvo je razumno ocenilo, da policija in vojska nista najprimernejše sredstvo za ohranjanje reda in miru v nastalem položaju. Poleg tega so se bali morebitnega vpada kmetov s podeželja v mesto. Odločili so se osnovati po dunajskem zgledu narodno gardo. Prvi prostovoljci so se začeli zbirati že 17. marca, naslednjega dne pa je bilo iz 1006 mož osnovanih 5 kompanij. Pozneje sta bili osnovani še 2 kompaniji, tako da jih je bilo v

Ljubljani skupno 7. Prvi načelnik narodne garde je bil podpolkovnik Suhnl, ki je septembra odstopil zaradi spora, ki se je v gardi vnel okoli barvnih oznak in tudi zato, ker je bil preveč vnet pristaš frankfurtskih idej. Za novega načelnika je bil nato izvoljen Janez Baumgartner, priljubljeni ljubljanski trgovec z žitom in špediter.

Bali so se kmetov

Na Kranjskem je bila v letu 1848 narodna garda ustanovljena v 21 krajih: na Dvoru, v Ilirski Bistrici, Idriji, Kamniku, Kranju, Kočevju, Metliki, Mokronogu, Novem mestu, na Planini, v Postojni, Radečah, Radovljici, Ribnici, Senožečah, Trnovem, v Trzinu, Trebnjem, Vipavi, Višnji Gori in na Vrhniki. V naštetih krajih je večinoma šlo bolj za posnemanje zgleda iz drugih mest kot za dejansko potrebo. Deloma so pri nas ustanavljali narodno gardo tudi iz strahu pred napadom kmetov.

Bolj kot prebivalce mest je marčna revolucija na Kranjskem razvnela kmete. Obljubljala jim je namreč odpravo služnosti (tlake, desetine in drugih graščinskih služnosti), ki so kmeta popolnoma obubožale. Državi je bilo s tem naloženo obsežno in dolgotrajno opravilo, nestrpnosti kmetje pa so si želeli rešitev čez noč. Na Kranjskem je zato v nekaterih krajih prišlo do izgovorov, ki so jih povzročili neučakani kmetje. Najhuje je bilo na izjanskem koncu pri Ljubljani. 21. marca zvečer je okoli 300 kmetov navalilo na tamkajšnji sonneški grad. Razbili so grajska vrata in okna ter znesli na dvorišče vse listine in knjige in jih zažgali. Napili so se vina iz grajskih kleti, razbili sode, grajsko opremo in pohištvo pa sežgali na dvorišču. Nato so odšli proti župnišću na Igu z namero, da ga požgo. Tam jih je že čakala vojska, ki je prihitela iz Ljubljane, zato so se umaknili.

Na Vinici so kmetje zažgali župnijska gospodarska poslopja, na trebanjskem koncu so posekali gozdove lanšpreške graščine, v Sentrupertu jih je nekaj kolovodij hujskalo, naj požgo župnišče, a so namero opustili.

Mnogi gradovi so v tako razburkanih časih zaprosili za vojaško varstvo. V Ljubljani so takšnim prošnjam le

stežka ugodili, ker je bilo na Kranjskem le malo vojaščin. Večina vojaških posadk je namreč odšla v Italijo na pomoč Radeckemu. Razen tega so tudi v Ljubljani vseskozi plašili pred morebitnim kmečkim napadom na Ljubljano, in so zato želeli imeti pri roki vsaj nekaj vojske. Kmetje so tiste dni v mestih neredko grozili uradnikom. Zaradi uradovanja v nemščini pri opravih, ki so jih imeli po sodiščih in pri oblasteh, poslovanja niso razumeli. Uradnikom so grozili, da bodo prišli in naredili red.

Spor zaradi barv

Dunajska narodna garda je v začetku uporabljala bele oznake. Nekaj pozneje so jih zamenjali z belo-rdečimi. Velikonemška frankfurtska zavzemanja so prinesla v Avstrijo nemške barve: črno-rdeče-rumeno. Po mestih, tudi na Kranjskem, so se na vzpetinah nad naselji, na cerkvenih zvonikih in tudi na hišah začele pojavljati nemške črno-rdeče-rumene zastave. Pripadniki narodne garde v avstrijskih mestih so začeli nositi oznake v teh barvah. Nemška zastava je začela izpodrivati avstrijsko črno-rumeno.

Uveljavljanje nemških barv je v nenemških narodih v Avstriji vzbudilo zavzetost za lastne narodne barve. Na Slovenskem so si gardisti začeli pripenjati belo-modro-rdeče oznake. Odbor ljubljanske narodne garde je 4. maja 1848 odločil, da morajo gardisti nositi oznake v teh barvah. Pojasniti moramo, da so to bile barve kranjskega deželnega grba. V letu 1848 je iz teh barv nastala slovenska belo-modro-rdeča zastava, ki so jo takoj sprejeli kot svojo tudi Slovenci drugih dežel v Avstriji (Goriška, Koroska in Štajerska). Z belo-modro-rdečo slovensko zastavo je 13. aprila odšla na Dunaj deputacija Kranjske s pozdravi revoluciji in bila tam navdušeno sprejeta.

Odločitev o belo-modro-rdečih oznakah ljubljanskih gardistov pa je obveljala le malo časa. Najbrž so bili nemškutarji v vrstah obrtnikov tisti, ki so trdili, da so izbrane barve hrvaške in zato niso primerne. Nato so jih zamenjali z rumeno-modro-rdečo.

Za te barve so se zavzemali kranjski stanovi, nemškutarji

in pripadniki frankfurtskih idej. Zaradi barv za oznake narodne garde se je nato v Ljubljani razplamtel narodnostni spor.

Kranjski deželni grb je bil že od nekdaj izveden v belo-modro-rdeči barvi. Kranjski deželni stanovi pa so od cesarja Friderika IV. dobili leta 1463 dovoljenje, da smejo v stanovskem grbu, ki je bil enak kot deželni, te barve zamenjati z rumeno-modro-rdečo. Cesar jim je to dovolil v zahvalo za pomoč, ki so mu jo stanovi dajali v vojnih časih. Ko so v Avstriji 1836. leta urejali deželne grbe, je cesar Ferdinand I. potrdil kranjski deželni grb v belo-modro-rdeči barvi.

Med ljubljanskimi nemškutarji so prevladovali obrtniki, ki so bili hkrati tudi najštevilnejši predstavnik stanov. Prav oni so najbolj nasprotovali slovenskim narodnostnim zavzemanjem, odklanjali belo-modro-rdeče barve in v zameno predlagali stanovske: rumeno-modro-rdečo. Za potrditev predlaganih barv so zaprosili ministrstvo na Dunaju in slednje je junija 1848 ugodilo njihovi zahtevi. Tako je bilo odločeno, da na Kranjskem začasno veljajo stanovske barve namesto deželnih. Uradna oznaka narodne garde v Ljubljani je s tem postala rumeno-modro-rdeča pentlja.

V vrstah narodne garde je takšna odločitev povzročila veliko napetost, slovenska javnost pa se je odločno zavzela za svoje barve, za belo-modro-rdečo. Načelnik narodne garde podpolkovnik Suhnl je moral odstopiti, namesto njega izvoljeni Josip Baumgartner pa je poslal na Dunaj novo zahtevo: prejšnja odločitev naj se razveljavi in priznajo kot prave barve belo-modro-rdeča. To zahtevo so na Dunaju podprli tudi trije državni poslanci iz Kranjske (dr. Kavčič, Ambrož in Dolžan). Ministrstvo je sprejelo novi odlok in z njim potrdilo belo-modro-rdečo kot deželne barve. V utemeljitvi je bilo med drugim rečeno, da takšno rešitev terja "gotovo ogromna večina dežele Kranjske, še posebej narodna garda želi, da bi veljale stare deželne barve, ne pa barve deželnih stanov za pravo narodne barve".

Odprto pismo dr. J. Drnovšku

Gospod predsednik!

Moje odprto pismo, s katerim se obračam na Vas in na javnost, je izraz globokega razočaranja nad Vašim odnosom do reševanja problemov, ki pestijo veliko večino slojev in stanov slovenske družbe. Kot večina Slovencev sem od Vas pričakoval odkrito besedo in pošten namen, ne pa nerealnih obljub.

Jasno mi je, da je bila Zgodba o uspehu le predvolilna parola. Pričakoval pa sem, da boste kot predsednik slovenske vlade z veliko večjo mero odgovornosti vsaj poskušali reševati eksistenčne probleme slovenskih ljudi. Vlada, ki je bila pripravljena zmetati gore denarja v vrečo brez dna, ki jo nekateri ljubkovalno imenujejo sanacija slovenskih železnar in bank, bi morala pokazati mnogo več pripravljenosti in sposobnosti pri reševanju problemov delavcev, sodnikov, učiteljev, upokojencev, mladih, brezposelnih in nenazadnje tudi kmetov.

Gospod predsednik, ali ste se kdaj vprašali, kako to, da nikakor ne morete skleniti socialnega sporazuma? Zakaj stavkajoči ne zapajo Vašim ministrom? Kako naj zaupajo, če niste pripravljeni reševati niti sklepov parlamenta, ki ste mu neposredno odgovorni? Kako naj jim zaupajo, če ste prelomili že toliko obljub in dogovorov?

Gospod predsednik, včeraj sem se telefonsko obrnil na Vas, ker sem upal, da boste pripravljeni žrtvovati borih petnajst minut časa, ki bi zadostovale za fešitev problema živine na meji. Na žalost je bilo to zgolj upanje. Ali se sploh zavedate, kako težko je kmetom,

ki jim žival pomeni del življenja, gledati stisko živali na teh kamionih? Zakaj zavajate javnost z izjavami, ki kažejo slovenske kmete kot mučitelje živali, čeprav dobro veste, da so protestniki nahranili in napojili živali na slovenski strani meje, na madžarski pa so jim to šoferji tovornjakov preprečili?

Gospod predsednik, vse Vaše delovanje je usmerjeno k zamegljevanju temeljnega vprašanja: Zakaj slovenski kmetje, zakaj različni stanovni slovenske družbe sploh stavkajo? Zakaj so prisiljeni poseči po tem skrajnem sredstvu? Ti ljudje ne stavkajo zato, ker ne bi bili pripravljeni prispevati svojega deleža k preobrazbi in razvoju slovenske družbe in države. Stavkajo zato, ker se čutijo opoharjene, ker niso pripravljeni mirno opazovati, kako ščitite stare in nove privilegirance, kako ščitite tiste, ki si na različne načine prisvajajo naše skupno premoženje.

Gospod predsednik, zoperstavite se delovanju ljudi, ki na vse načine poskušajo z uporabo starih metod spreti delavce in kmete. Ne morem verjeti, da je način, ki ga uporablja Vaš minister Kračun, resnično Vaša izbira. Zato Vas pozivam, da soočite najine argumente in poglede in poskušava najti skupno pot za rešitev najbolj aktualnih problemov tega trenutka. Takšno soočenje bi gotovo dalo jasnejšo sliko o delu Vaše vlade in Vaših osebnih pogledov na reševanje težav, zaradi katerih je vedno težje biti Slovenec. Pričakujem Vaš odgovor.

MARJAN PODOBNIK

Kam noj vtakne glavo, ko zmanjka peska?

Ugovor na prispevek "Ribarjenje v kalnem se ne obnese" iz zadnje Priloge Dolenjskega lista

V prejšnji številki Priloge Dolenjskega lista se je v članku o Tehnoloških sistemih Sevnica novinarju P. Percu zapisalo, "da se je za 76 delavcev pričela nejasna usoda že lani jeseni, ko je bivši direktor TSS Dušan Borštar od delavskega sveta izsilil prodajo podjetja republišnemu skladu za razvoj, čeprav so delavci tudi na zboru delavcev tej nameri direktorja odločno nasprotovali."

Pojdimo lepo po vrsti. Prodaja podjetja TSS republišnemu skladu za razvoj ni bila nikoli izvršena. Šlo je za prenos kapitala (družbenega, in ne njihovega zasebnega, kot si to tolmachi peščica neprosvetljenih delavcev, misleč, da je bilo podjetje njihovo) na Sklad Republike Slovenije za razvoj, v kar nihče ni bil prisiljen, pač pa se je delavski svet zanj odločil na osnovi argumentov in v dobri veri, da je to vsem v korist.

V nadaljevanju članka se novinar Perc nasloni na izjavo predsednika sevnškega izvršnega sveta, gospoda Kurnika. Gospod Perc, ali ste morda pred objavo članka vprašali gospoda Kurnika, od kod imajo informacijo in če je "zrela" za objavo. Morda celo imajo informacijo, vendar vam lahko zatrdim, da je zagotovo povsem za lase privlečena. Če bi upravni odbor to vedel, bi zanesljivo takoj ukrepal, le da morda ne bi takoj in kar na slepo "zagal", ampak bi se morda še prej vprašal, kakšen je vzrok oz. motiv takšnega ravnanja.

Nikomur od odgovornih v podjetju (za razliko od nekaterih delavcev) ne prej ne kasneje ni prišlo na misel, da kakega posla ne bi sprejel.

Nasprotno mi je lani jeseni (če se omejimo le na sporno obdobje) kot direktorju uspelo pridobiti precej pomembnih naročil in izvrstno klientselo, ki je veliko obetala. Revolt zaposlenih zaradi predvidenih in za temeljito sanacijo podjetja nujnih ukrepov je bil sprva usmerjen proti meni osebno (direktorju), nato proti Skladu. Posledica je bilo drastično zamujanje rokov zaradi odnosa delavcev do izdelkov, kar je med drugim seveda tudi upočasnilo finančne tokove in otežilo nadaljnje tržne aktivnosti. Ljudje se kljub svarilom vodstva in Sklada pač niso zavedali, da pljuvajo v lastno sklado. Problematika je bila znana tudi gospodu Kurniku, vse pa se je dogajalo v novembru in decembru 1992 ter januarju 1993.

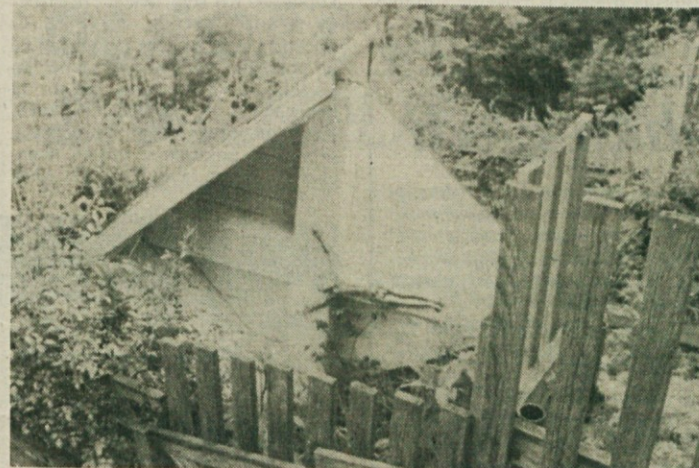
Poznavalcu ni bilo težko oceniti nadaljnjega poteka dogodkov, zato sem Upravnemu odboru v začetku letošnjega leta predlagal, da me nepreklicno razreši, hkrati pa sem odklonil možnost, da bi od mene lahko še pričakovali nadaljnje aktivnosti na področju pridobivanja novih poslov. Slednje sem utemeljil z argumentom, da je podjetje TSS zaradi navedenih razlogov postalo tako nezanesljiv partner, da zanj ne želim več zastavljati svojega osebnega ugleda. Zanimivo, kajne, toda niti Sklad, niti banka, niti dobavitelji, niti delavci s predstavnikom Medobčinskega sindikata in Občine, ki so bili vsi nekateri tudi večkrat - na razgovorih na Skladu v Ljubljani in seznanjeni z razmerami in možnimi posledicami, mojega odstopa niso podprli, nasprotno, skušali so me zadržati. In če pogledamo stvar še z druge strani: če bi bil Borštar tisti kamen spotike, potem tega vendarle ni več, zakaj torej zdaj ni več tako ali še boljše, kot je bilo takrat?

Odletje so šle zadeve pač svojo pot. Od januarja do maja oz. junija je preteklo precej vode po savski strugi, odneslo je tudi veliko peska. Kje ste bili pa vi in drugi generali takrat, do januarja, gospod Perc? Ker ste bili iz dobro obveščenih virov po vsej verjetnosti vseskozi imenitno informirani, bi bilo pravočasno posredovanje in obravnavanje takratnih aktualnih dogodkov lahko dosti bolj poučno in morda celo konstruktivno, če zlasti, če bi bila problematika dovolj objektivno in nazorno prikazana.

Veste, vi in vam podobni sicer lahko že mesecce pljuvate po meni in pišete o mojem delu sodbe, za katere niti približno niste kvalificirani. Pa vendar bom lahko vam kot tudi gospodu Kurniku in drugim, ki so bili že takrat ali so šele zdaj v igri, kadarkoli pogledal v obraz in vas oz. nje vprašal: "Kaj ste pa vi takrat razen solza in pocukanih besed dali tem ljudem?" Morda bo zvenelo neskromno, vendar lahko brez sramu rečem, da sem se za delavce podjetja TSS, dokler sem bil njihov direktor, za te ljudi, kakorkoli že to komentirajo, več kot leto dni razdaljal, skrbel za njihov kruh in jih vsaj toliko držal pokonci, da so si vsak mesec pošteno zaslužili plačo v goto-

SKUPNO SO ZMAGALI GORENJC

KOČEVJE - V soboto, 12. junija, dopoldne so se na tekmovalni srečale operativne desetine gasilskih društev Sora, Škofja Loka, Zabnica, Stara Cerkev, Šalka vas in Kočevje. V gasilskih disciplinah je osvojilo prvo mesto GD Sora, drugo GD Kočevje in tretje Zabnica. Izven konkurence sta tekmovali GD Stara cerkev in Šalka vas.

KRIŽ JE PADEL - V vasi Črni Potok pri Čabru, ki sodi v KS Draga v kočevski občini, smo naleteli na tale podrti križ. Vendar ne gre za nobeno huliganstvo, boj proti veri ali strankarsko dejavnost. Resnica je veliko bolj preprosta: križ je spodaj v zemlji segnil in se zato podrl. Na tem območju Zgornje Kolpske in Čabranske doline je ohranjenih še veliko podobnih sakralnih objektov, kot so znamenja, nabožni kipci, postavljeni zunaj namesto kapelice (ploščati), krstusi na križu (izrezani so iz pločvine), ki so nekateri bolj, drugi pa manj vzdrževani in zavaro-

JOŽE NOVAK
Kostel

vini in si morda kupovali tudi Dolenjski list, poleg tega pa smo tudi redno in pošteno plačevali prispevke v občinsko, državno in druge blagajne. Ali sem kaj pozabil?

Ne želim komentirati drugih vaših vprašljivih trditve, ki so bile navedene v tem in drugih vaših člankih na temo TSS. Tudi vas ne želim več prepričevati, da je potrebno resnico iskati na več koncih, in ne le tam, kjer je največ črpinj, (krokodiljih?) solza in stokanja. Morda pa sploh ne gre za resnico, ampak le za iskanje peska, kamor bo noj lahko spet vtaknil glavo?

DUŠAN BORŠTAR, dipl. inž.

Zlato za učence in učitelja

Na tekmovanju mladih tehnikov Slovenije so se med Dolenjci najbolje odrezali Bršljinčani

BRŠLJIN - Na nedavnem tekmovanju mladih tehnikov so se med dolenjskimi šolarji najbolje odrezali mladi Bršljinčani, ki so od 15 panog imeli svoje tekmovalce kar v osmih. Dosegli so tri prva in tri druga mesta. Učitelj tehničnega pouka Janez Sovič je v Maribor peljal 7 učencev, za nameček pa je tudi sam tekmoval in s svojim novim učnim pripomočkom med učitelji tehničnega pouka na slovenskih šolah prav tako osvojil prvo mesto.

Prvo zlato medaljo je v kategoriji "Lesko modelar" v kateri so tekmovali učenci nižjih razredov, osvojil Matej Korbar. Iz odpadkov lesa je izdelal helikopter in zmagal med 22 tekmovalci iz 11 regij. Janez Miklič in Alojz Može sta zlato odličje prejela zato, ker sta v dobri uri z električnim orodjem naredila sestavljen stolček. Branko Ignjatovič je v skupini "Ohranjanje tradicionalnih tehnologij" pokazal komisiji tkanje na

USPEŠNI BRŠLJINSKI TEHNIKI - Lojze Može, Branko Ignjatovič, Janez Miklič in Matej Korbar z učiteljem Janezom Sovičem in izdelki, ki so jim prinesli zlata in srebrna odličja na tekmovanju mladih tehnikov v Mariboru. (Foto: J. Pavlin)

statvah. Njegova mentorica je bila tajnica šole v Bršlinu Martina Jarc. Učitelj Janez Sovič je pripravil didaktično uro, ki kaže čas na šest različnih načinov. "Za uro je bilo tudi med učitelji veliko zanimanja. Žal je zaenkrat narejena le ena, za to, da bi jo uporabljali učitelji na vseh slovenskih šolah, pa je potrebno imeti sposobnega poslovnega, ki bo speljal vse od registracije izdelka do proizvajalca in prodaje. Sam sem pred leti prejel zlato medaljo za nov izdelek, je ostal v moji omari. Zato mislim, da bi bilo za uro to prava škoda. Upajmo, da se bo kdo našel in ji pomagal zagledati luč sveta," pove skromni učitelj Sovič.

J. PAVLIN

ZAKLJUČEK PLETILSKEGA KROŽKA

Pletilje društva invalidov Trebnje smo se bile odločile, da bomo zaključek krožka opravile z izletom, in sicer v hribe, kjer še marsikateri ni bila. Odpeljale smo se z osebnimi avtomobili najprej na Kum, trije korenjaki pa so pešali 9 kilometrov po gori in Hrastniku. Ko so prišli, smo pogrnili deke, spravili vse na skupno mizo, se posedli in prav po domače pojedli. Potem smo šli še enkrat v koč in cerkev, zapeli smo in odšli v gostilno na sladoled. Ko smo se vračali, smo se odločili še za vzpon na Lisco. Torej, obiskali smo dve čudoviti turistični točki, ki nam bosta ostali v prijetnem spominu, in si nabrale novih moči za jesen, ko bomo s krožkom nadaljevale.

REZKA MAJER

Protestna izjava

Območni odbor Slovenskega ekološkega gibanja Radeče, Pokrajinski odbor SEG Celje in IO SEG Republike Slovenije dajemo skupno protestno izjavo zaradi ravnanja oblasti pri izgradnji HE Vrhovo. Ugotavljamo namreč, da so začeli polniti akumulacijsko jezero, čeprav niso izpolnjeni pogoji iz lokacijskega dovoljenja. Predvsem gre za očiščenje reke Save in za zaščito krajev ob bodoči akumulaciji, posebej Radeč. Opozarjamo tudi, da je nad HE že čutili smrad, saj brez spušenih zapornic v dolžini 1600 m navzgor že nastajajo usedline. Ribiči opozarjajo, da je že ogrožen vodni živelj, tudi ribe. V vsakem primeru zahtevamo, da se napravi analiza vode in usledil.

Našo izjavo naslavljamo vladi Republike Slovenije, posebej pa poslašemu klubu Združene liste in ministrom iz te stranke, saj so ob 5. juniju, dnevu varstva okolja, in stranki pripravili na Savi akcijo, ki je imela namen zgledovati prav čistejšo reko. Glede na to, da gre za vladno stranko, pričakujemo ustrezne uradne ukrepe. DZ RS pa predlagamo, da problem uvrsti na dnevni red najkasneje do septembra 1993.

Zelimo tudi spomniti, da smo posebno protestno akcijo pripravili že lani decembra in jo bomo prisiljeni ponoviti, če dejansko ne bodo uresničeni ukrepi, ki jih je država sprejela že pred več leti. Za dalj časa bomo zaprli magistralno cesto v Radečah.

Prav gradnja HE Vrhovo bi lahko bila lep zgled, da se Slovenija pravna država. Opozarjamo tudi na spremembe Zakona o urejanju naselij in drugih posegih v prostor, po katerih bo HE Vrhovo, če se bo tako nadaljevalo, črna gradnja.

Slovensko ekološko gibanje

Kdo vse onesnažuje potok in Kolpo

Zaradi onesnaževanja izključili Samso iz komisije za varstvo okolja - Onesnaževalcev je več, ne le Samsa - Celó inšpekcijske službe so pripomogle k onesnaževanju

FARA - Zadnje tedne je bilo v Dolenjskem listu objavljenih nekaj sestavkov o onesnaževanju potoka pri Zagi in reke Kolpe. Napisanih je bilo tudi nekaj mnenj o takem in drugačnem pisanju pa tudi o gostinčih Samsa. Očitno je bilo vse napisano dobronamerno, čeprav je bilo napisanih precej hudih besed, kar je za tak primer tudi prav. Ker sem prvo vest napisal jaz in se je potem začelo pisanje, je prav, da o zadevi povem kaj več.

Vest je bila napisana na osnovi telefonskega obvestila o tem onesnaženju in ugotovitve policijske postaje. Nikjer ni bilo omenjeno ime Samsa. Tako niti nisem vedel, da gre za gostilničarja Samso, vest pa sem napisal, ker je pač dolžnost vsakega, da skrbi za čisto okolje, tudi novinarja ali pa upokojenca.

Potem je prišlo do nekaj daljših člankov o Samsi in onesnaževanju (takrat pa je bilo to ime že omen-

jeno oz. zapisano). Jaz zaradi tega dogodka pri Samsi nisem bil, sem pa o zadevi povprašal pri predsedniku Turistično-sportnega društva Kostel Stanku Nikoliču, saj je Samsa tudi član tega društva. Predsednik Nikolič je povedal, da je Samsa res spustil gnojnico v potok in da so to dejanje (in še drugo podobno v zvezi z varstvom narave) obravnavali na zadnji seji predsedstva TD Kostel ter med drugim takrat izključili Samso iz komisije za varstvo okolja pri TD, saj je bil Samsa njen član.

Predsednik Nikolič je nadalje povedal, da je Samsa zagovarjal svoje dejanje s tem, da je hotel tako protestirati proti splošnemu onesnaževanju okolja, predvsem voda na področju Kostelskega. Na območju te KS je namreč veliko stavb, iz katerih odteka vse odplake naravnost v tekoče vode. To velja celo za stanovanjsko poslovno stavbo. Turistično društvo je že pred več kot letom dni zaposlilo občinske inšpekcijske službe, naj ugotovijo onesnaževalce in lastnike hiš, iz katerih odteka odplake naravnost v vodo. Odgovora na ta dopis še do danes niso prejeli. "Upamo, da bo Samsovo nerazumno de-

janje le pripomoglo, da bodo ukrepale inšpekcijske službe, ki so pravzaprav tudi same neke vrste Samsa, saj so na primer one izdale začasno dovoljenje za vselitev v stanovanjsko-poslovni objekt, ki ima odtok odpak naravnost v potok. Inšpekcije naj bi ugotavljale, kateri lokali in poslovne stavbe pa tudi zasebniki z odpadki ogrožajo vode. Nimamo torej na območju delovanja našega društva le enega Samse," pravi Nikolič.

J. PRIMC

Še enkrat: onesnaženje potoka in Kolpe

Ugovor na zapis g. Ignaca Jereba

Spoštovani g. Ignac Jereb! Od vseh stvari v vašem zapisu se strinjam samo z eno, to je, da časopis ni primeren kraj za pranje umazanih, kakor ni Kolpa za spuščanje umazanih vanjo.

To, da je avtor članka g. Primc, vemo tudi mi. Kot ste pravilno ugotovili, je moč razsoden in poštenjak, prav zato se ni odzval na naš zapis, kakor se tudi ni g. Samsa, ki bi imel za to največ razlogov. Ste se pa oglasili iz daljnih krajev vi, ki o zadevi razen da g. Samso poznate iz 10-minutnega pogovora, ne veste ničesar.

Sprašujete se, kdaj bo povrnil denar, katerega je g. Samsa vložil v okrepčevalnico. Prvič ga v to ni nihče prisilil, mi pa se sprašujemo, na kakšen način se bodo v družbo vrnila nepovratna sredstva, katere je isti gospod dobil od občine. Dokaz, kako se ta sredstva vračajo je g. Skender iz Kostela s svojim kmetijstvom.

Dokaz, kako ste o zadevi nepoučeni, je vaša trditev, da se za hišo ureja nekakšno stopničasto parkirišče, v resnici pa se ureja kamp. Prav tako zavračamo vašo ugotovitev, da je naš članek prešel v blatenje g. Samse. Mogoče ste ga tako razumeli vi, naš namen pa je bil opozoriti na nepravilen odnos do Kolpe in narave s strani ljudi, ki bodo od te neokrnjene narave in Kolpe živeli in služili.

In še nekaj besed o turizmu v Kostelu. To, kar forsirajo g. Cimprič, Samsa in enako misleči, naj počnejo na svoj račun. Kajti perspektive turizma ob Kolpi se zanečajo in končajo z državno mejo. Ob znanih odnosih s sosednjimi Hrvaško nam vsaj uniformiranih turistov ne bo manjkalo. Mogoče računate nanje, kajti prišli bodo po službeni dolžnosti, in ne le v sezoni.

JOŽE NOVAK
Kostel

Iz dežele Petra Klepca

PRI KOVAČU VSE ZASEDENO - Gostilna Kovač v Oslinici ima vse svoje prenočitvene zmogljivosti, se pravi 40 ležišč, zasedene do septembra. Največ turistov je slovenskih državljanov, kar precej pa je tudi Nemcev, Nizozemcev in Italijanov. Nekaj prostih ležišč je gotovo še v zasebnih turističnih sobah. Pri Kovaču se redno ustavljajo avtobusi z izletniki, saj daleč naokoli ni drugega gostišča, ki bi lahko hitro postreglo s kosilom tolikim izletnikom.

OCENJEVALI OSILINICO - Tudi Oslinico, središče dežele Petra Klepca, je pred kratkim obiskala komisija Turistične zveze Slovenije, ki ocenjuje urejenost krajev. Turistično društvo Oslinica je leta 1990 prejelo priznanje za najlepše urejeni manjši turistični kraj v vsej Sloveniji.

ZAČUDENI IZLETNIKI - Izletniki, ki prihajajo z avtobusi v dolino Kolpe in v deželo Petra Klepca se ne morejo načuditi naravni lepoti teh krajev. Žal je tudi bolj slabo poskrbljeno za vodniško službo, saj vodniki iz Ljubljane ne morejo poznati vseh zanimivosti in opozarjati nanje izletnike. Tudi postanki teh avtobusov in ogledi so bolj redki, saj je iz Ljubljane do Kolpe daleč. Tako si ogledajo (če si) predvsem grad Kostel z naseljem Trg in cerkvico sv. Egidija v Ribjeku. Tisti, ki se vračajo iz Oslinice mimo Ribjeka, pa v tamkajšnji zasebni ribogojnici nakupijo še postvri. Običajno nadaljujejo pot domov prek Čabra in Cerknice, ker je cesta od Čabra do Trave za avtobuse domala neprevozna.

J.G.M.

Kepanje na robu plazu

Izjava za javnost

Ni nujno, da vsaka snežna kepa sproži plaz. Toda kadar skozi šipe družine slovenskih državljanov neslovenskega rodu sredi noči prileti kamenje, kadar se vanda-lsko poškodujejo lokali in avtomobili, kadar policija tega ne more preprečiti in ko storilci samozavestno izkričijo svoje politično sporočilo "Smrt tujerodcem!", potem gre brez dvoma za kepanje na samem robu plazu.

Vse več je znamenj, da se tudi v Slovenijo seli tista skrajna nacionalistična nestrpnost, ki je povzročila tragične dogodke v Solingenju in drugod. Na to kaže tudi dogodka na Prevaljah in v Postojni. Zato nimamo pravice novejsokega rodu sredi noči prileti kamenje, kadar se vanda-lsko poškodujejo lokali in avtomobili, kadar policija tega ne more preprečiti in ko storilci samozavestno izkričijo svoje politično sporočilo "Smrt tujerodcem!", potem gre brez dvoma za kepanje na samem robu plazu.

Slovenski demokraciji in slovenskemu nacionalnemu interesu lahko največ škodo naredijo prav skrajneži, ki terjajo protistavne ukrepe in že segajo tudi po nasilju.

Združena lista socialnih demokratov se bo tem težnjam postavila po robu v parlamentu in v vladi z zahtevo po upoštevanju in uveljavljanju pravne države in spoštovanju ustave Republike Slovenije, ki prepoveduje spodbujanje k narodni neenakopravnosti in nestrpnosti, ki prepoveduje razpohovanje narodnega sovraštva. Toda Slovenija pozna tudi diskrecijske pravice ministrstev pri odločanju o dodeljevanju državljanstva in pokojnin. Pozna spore med ministrstvi glede razlag stanovanjskega zakona pri odkupu stanovanj. Ima parlament, v katerem posameznim poslanecem ni nerodno predlagati zakonskih določil, ki bi ustvarila državljane dveh redov - Slovence in Neslovence, in kjer samo šibka večina preprečuje, da taki predlogi niso celo izglasovani.

Državljanke in državljani Republike Slovenije! Jasno in javno moramo izreči svoj "NE" vsem, ki hočejo iz Slovenije narediti deželo sovraštva in nasilja.

Združena lista socialnih demokratov

NAPORNO PRED PRAZNIKOM

KOČEVJE - Medtem ko "delovni ljudje in občani" Kočevske komaj čakajo, da bodo tisto popoldne pred vikendom ali praznikom nekoliko podaljšali prosti čas, pa to ne velja za najbolj odgovorne v občini, podjetjih itd. Ti vedno poskrbe za kakšno bolj ali manj prijetno presenečenje, še za posebno pa so poskrbeli na dan pred letošnjim dnevom državnosti, 25. junijem. Da se ljudje ne bi dolgočasil, so 24. junija najprej pripravili ob 12. uri sejo občinskega izvršnega sveta, ob 13. uri otvoritev dokončne prenove farne v Cvišlerjih, ob 18. uri javno razpravo o naravnem parku Kočevske; istega, ki bo vse to preživel, pa bodo skušali dotolči s kulturno prireditvijo ob dnevu državnosti, ki se bo začela v Dallasu ob 21. uri.

Tudi to se lahko zgodi

Sedeli smo ob otvoritvi v novem Bistrotu v Dolenjskih Toplicah. Srečala so nam mlada, prikupna dekleta in med povabljenimi gosti, večinoma domačini, je v dimenzijah urejenem lokalni kmalu zavladalo prijetno vzdušje. Pa ne samo zato, ker je po običaju ta dan bilo vse zastoj in smo bolj pogosto segali po ponujenih kozarčkih. Nekdo, ki se razume na urbanizem, je vedel povedati, da je v tem delu našega kraja predvidenih še več drugih lokalov in da se torej obetajo boljši časi. Starotopičan Tone, s katerim sem delil isto mizico, pa ni bil prav nič razpoložen: "Ali veš, da so mi spremeni naslov?" je bruhnilo iz njega. "Sedaj stanujem na Velikem Riglu."

"Kako to, saj vidim, da ti hiša še vedno stoji sredi Toplice?" se začudim. "Kar pogledaj v novi telefonski ime-

Ustaviti kraje družbenega premoženja!

ZLRP Slovenije o vetu državnega sveta na 29. člen zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Slovenije domneva, da se bodo proceduralni, zakonski in drugi spori nadaljevali vse dotlej, dokler ne bodo delavcem v proizvodnji, nezaposlenim, upokojujencem in pravi lastnikom "socialistični kapitalisti" odnesli izpred nosu, kar se sploh odnese. Na natančneje, dokler ne bo do konca pokradeno narodovo bogastvo in združeno v rokah nekaj novih "aristokratskih" družin.

Ugotavljamo, da lastninska revolucija ne izbira sredstev. To se nazorno kaže v neverjetnih razlikah med prejemki delavcev in managerjev, ki imajo po 20-krat večje osebne prejemke, da pri tem sploh ne omenjamo popolnega kršenja pravic v škodo enih in v korist drugih državljanov Republike Slovenije z divjim lastninjenjem. Doslej v Ustavi RS namreč še nismo odkrili člena, ki bi takšne krivice dovoljeval. Prav tako v Ustavi ni člena, ki bi državljanec delil v državljanec prve in druge vrste.

Pravi lastniki, današnji razlaščenosti, katerih tradicionalni tok proizvajanja je bil z nacionalizacijo nasilno pretrgan, so za razliko od današnjih direktorjev vedeli, da sramotno nizko plačani delavci ne more biti motivirani in zato ne more biti dober delavec.

Zato je ZLRP zaprepačeno nad lahkotnostjo razmišljanja socialističnih kapitalistov, da bi pokradeno slovensko premoženje s pomočjo nemoralnih zakonov, sprejetih v preteklih letih, enostavno legalizirali.

Država je dopuščala divje privatizacije - kraje družbenega premoženja. Zato sklicevanje na dejstvo, da zakon ne more veljati retroaktivno, zgovorno razgalja tiste, ki so s krajo, skrito pod črko zakona, hoteli sebe iz komunistov preoblikovati v kapitaliste.

Ogorčeni opozarjamo na zaton pravne države.

Dopolnila zakona o lastninskem preoblikovanju na primer dopuščajo možnost pridobivanja lastninskih certifikatov razlaščenecem pod bistveno manj ugodnimi pogoji kot ostalim. Tako je pravi lastnik v naši državi glede svojih pravic ponovno načrtno zapostavljen.

Zaradi tako očitnih krivic Državnega sveta seveda ne bo bolela glava. Še manj mu bo kdo zaradi očitane enostranosti izglasoval kakšen suspenzivni veto. Tudi se v primeru zaustavljanja razlaščenec ne bo nihče skliceval na pravno državo, v kateri naj bi bili državljani enaki tako glede pravic kot dolžnosti. Žal morala ter deklarirana poštenost veljata le kot trenutni slogan za določene primere,

PRIFARSKI MUZIKANTI ZA PRAZNIK

KOČEVJE - V počastitev dneva državnosti bo danes, v četrtek, 24. junija, ob 21. uri v gostišču Dallas v Ložinah koncert tamburaške skupine "Prifarski muzikanti". Ta tamburaška skupina je iz Fare v Kostelu, ustanovljena pa je bila leta 1987, in sicer za spremljavo folklorne skupine kulturnega društva Kostel. Kmalu pa so se tamburaši usposobili tudi za samostojne nastope, saj so vsi njeni člani tudi pevci. S tokratnim nastopom bodo Prifarski muzikanti ne le počastili dan državnosti Slovenije, ampak bodo predstavili tudi kaseto svojih pesmi. Program ima delovni naslov "V sedanjem času", povezovala pa ga bo znana TV voditeljica Saša Einsidler, katere rodovne korenine tudi segajo na Kočevsko.

nik," je nadaljeval Tone. "Isto se je zgodilo s frizerko in še nekom."

Tretjemu pri naši mizici se je vse skupaj delo zabavno, pa je pripomnil: "Še dobro, da vas niso pripravili na Mali Rigelj!"

Tonetu pa ni bilo do šale: "Ne vem, ali je to maščevanje, ker takrat pred pričetkom zdraviliške novogradnje nisem hotel prodati hiše."

Neverjetno se mi je zdelo, da bi kdo lahko kar tako spreminjal naslove krajanom. Takoj drugi dan sem kupil na pošti imenik, za katerega delajo reklamo, da je izpopolnjen in brez napak. Bilo je na žalost res. Vsi trije lastniki hiš na Zdraviliškem trgu sedaj stanujejo na nekaj kilometrov oddaljenem zaselku.

Prizadev samo razmišljam, komu so se zamerili: ali poštarjem ali mor-da velikemu sosedu?

SLAVKO KLANČIČAR

ki so v določenem trenutku uporabili in pogodu vladajoči eliti. Seveda pri tem ne pomislijo, da "svetniški" sij nad divjimi privatizacijami - ropanjem narodovega premoženja - oddaja le preveč svetlobe in preveč bode v oči povprečnega, do konca izmučenega državljanca.

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja postavlja javno vprašanje, kako se lahko današnja vladajoča elita, izolirana v "najboljših časih samoupravnega socializma", ki nas je učila vseh škodljivosti "gnilega" kapitalizma, tako krčevito oprijemlje narodovega kapitala.

Znano je, da je izjemoma dovoljeno delovanje zakona za nazaj v dveh primerih: zaradi javnih koristi ali kadar se ne posega v pridobljene pravice. Vprašujemo:

1. Ali je v javno korist ugotoviti vse dejansko slovensko premoženje in pri tem zajeti vse protipravne odsvojitve, by pass firme, neodplačne prenose kapitala, državno korupcijo in državni kriminal ali pa

2. je javno koristnejša legalizirana tatvina, ki si jo lahko privoščijo točno določena skupina, ki ima za to moč,

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Kot Slovenka se počutim tujko

Javnost želim seznaniti s svojo življenjsko kalvarijo - Slovensko oblast sprašujem, koliko časa bomo morali še klečati pred tujimi državljani in prenašati nasilje?

Že kot vojna sirota sem se težko prebijala skozi življenje. Med drugo svetovno vojno sem se morala sama znajti, premagovati številne nevarnosti in trpeti pomanjkanje. Težko je bilo tudi po končani vojni, toda najhujše trenutke preživljam danes, v jesenskem delu svojega življenja.

V hiši, katere lastnik je podjetje Snežnik iz Kočevske Reke, sem prebivala celih 35 let. Pred 15 leti se je v isto hišo (nadstropje višje) preselila družina Krešič iz Bosne. Z njihovim prihodom pa se je začela moja najhujša življenjska kalvarija. Z namenom, da vedno številnejša družina Krešič zasede vse prostore v hiši, so se načrtno spravili na mojo družino; najprej so začeli s šikaniranjem, z grdimi in nizkotnimi obtoževanji in potem nadaljevali s kraji in fizičnimi napadi.

Leta 1982, ko je moj pokojni mož (bil je nočni čuvaj) želel ponoči oditi na delo, sta ga na stopnišču hiše napadli dve zaradi teme neprepoznavi osebi, ga pretepli z boksarjem in porinili po stopnicah v kletni prostor. Mož je dobil hud pretres možganov, imel je več odprtih ran na glavi in nekaj po plečih ter zdrobljeno zobovje. Po petih letih trpljenja je za posledicami udarcev umrl. Dogodek sem prijavila na milico v Kočevski Reki in podjetju Snežnik, toda nihče ni ukrepal.

Leta 1985 smo morali zaradi zastrupitve zaklati kozo, čez nekaj mesecev pa še drugo. (Zastrupitev z zastrupljeno pšenico je potrdil veterinar.) Vsako leto mi je "nekdo" pospravil kokoši, ki sem jih sproti kupovala. Ko sem nekoč "prijaznega sosedu" vprašala, zakaj vse to počenja, mi je odgovoril, da bo, če ne bom tiho, zadaval tudi mene. To je želel uresničiti tako, da so mi nekega dne na njivo prinesli kavo. Ker sem sumila, da je zastrupljena, sem jo le pokusila in zaradi nenavadnega okusa takoj izpljunila. Usta

vpliv in vse vzvode oblasti?

3. In dalje: zakaj pri državno legaliziranih tatvinah ne bi bilo dovoljeno posegati v protipravno pridobljene pravice, ki so posledica narodno škodljivih predpisov?

Naše združenje že tri leta javno opozarja vse državljane Republike Slovenije na družbene kraje pod okriljem najvišjih strokovnih institucij. Tudi odbor za varstvo človekovih pravic, kolikor nam je znano, se o tem še ni izrekel.

ZLRP bo z zanimanjem spremljalo razvoj nadaljnjih dogodkov ter sproti seznanjalo širšo svetovno javnost z novimi "izumi" v že tako nepopolnem pravnem sistemu RS. Pritožbo bomo poslali tudi Svetu Evrope, ki z zanimanjem spremlja dogodke pri nas.

Pridružujemo se vsem poštenim silam, ki se bore zoper ponovno krajo slovenskega premoženja, ki naj bi jo opravile iste ali podobne sile kot pred 45 leti.

Se posebej se ZLRP pridružuje v tem boju za pravno državo Slovenski ljudski stranki in "Tomiščekemu" sindikatu v odločilni borbi za pošteno lastninjenje, proti krajam, korupciji, državnem kriminalu, neštetim zlorabam pooblastil, popolnemu moralnemu razkroju, ki grozi Republiki Sloveniji.

Takšne bedne metode prav gotovo ne peljejo v nikakršen gospodarski preporod, še manj pa v pravo demokracijo.

Predsedstvo ZLRP Slovenije

TONI PAPEŽ, UČENEC GENERACIJE - Med osmošolci, ki so letos zaključili osemletko na OŠ Mirana Jarca v Črnomlju, je bil tudi Toni Papež iz 8. c razreda. Toni je za osemletko potreboval le sedem let, saj ga je komisija za sprejem prvošolcev zaradi njegovih sposobnosti poslala naravnost v drugi razred. In četudi je bil mlajši od ostalih, je bil ves čas uspešen. Kjerkoli je bilo tekmovanje, je bil Toni zraven. Sodeloval je na državnem tekmovanju iz slovenskega jezika, matematike in angleškega jezika, kjer je osvojil zlato priznanje. Vseh sedem let je bil odličnjak, zaradi prizadevanja dela in uspehov smo ga predlagali za Zoisovo stipendijo. Tudi v gimnaziji, kjer bo nadaljeval šolanje, mu želimo veliko uspehov. (Z. Š)

Sanacija cerkvice sv. Jere na Gorjancih

Lani začeta dela, ki jih opravlja jo šentjernejski farani, vodi pa novomeški ZVNKD, naj bi bila končana do 18. julija

TRDINOV VRH - Prejšnji ponedeljek je župnijski urad šentjernejskega sodelovanja z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) začel z deli za sanacijo ostankov cerkvice sv. Jere na Trdinovem vrhu. Glavna očistevalna dela so šentjernejski farani opravili lani, ko sta se pokazala obseg in velikost razvaline nekdanje cerkvice na vrhu Gorjancev.

Pred dnevi pa je delo, ki ga organizira šentjernejski župnik Anton Trpin, opravljajo farani, vodi pa novomeški ZVNKD, spet steklo. Do 18. julija, ko bo pri ostankih sosednje gorjanske cerkvice sv. Elije maša, ki se je bo udeležil tudi hrvaški kardinal dr. Kuharič, naj bi opravili vse predvideno delo pri sanaciji ostankov sv. Jere. Gre v prvi vrsti za sanacijo in ureditev zidov, pri čemer bo treba del severnega zidu cerkvene ladje preločiti in utrditi vogal. V načrtu je, da bodo poravnali vrhnje vrste kamnite gradnje, in to na prezbitariju, ladji in lopi. Zidovi lope so najmanj in najslabše ohranjeni, tako da bo treba južni zid lope pozidati povsem na novo, pri tem pa bodo porabili kamn, ki so ga dobili pri čiščenju cerkvice. Na koncu bodo zidove zaščitili s silikonskim premazom.

A. B.

Pomoč učitelju

Zakaj tečaj za večjo učinkovitost učiteljevega dela - Metoda svetovanja

Tečaj za večjo učinkovitost učiteljevega dela je učiteljskemu zboru OŠ Grm iz Novega mesta ponudila Vzgojna posvetovalnica Maribor. Vodja tečaja je bil Herman Vernik, ki je eden redkih realitetnih terapevtov v Sloveniji.

Marsikomu ni znano, kaj je realitetna terapija. "to je metoda svetovanja, katere avtor je dr. W. Glasser, klinični psiholog in psihiater, sedaj direktor Instituta za realitetno terapijo v Los Angelesu. Osredotočena je na svetovanečeno vedenje in razkriva, v koliki meri je to učinkovito in koliko mu omogoča realizacijo lastnih želja. Poudarja spoznanje, da je vsak človek sam odgovoren za izbor svojega vedenja in nikakor ni žrtev dane situacije," je pojasnil Vernik.

Vernik se je uposabljal za realitetnega terapevta pri dr. W. Glasserju, čigar napotki so mu ostali najdragocenejši vodilo pri delu. Le nekaj najpomembnejših: "V bistvu so vsi ljudje, dobri. Nihče ni namerno slab.

- Vsako vedenje ima svoj cilj. To pomeni, da se človek vede najbolje, kar zmore v danem trenutku, za zadovoljevanje svojih takratnih potreb.

- Človek ne menja svojega vedenja, če mu sprememba ne prinese boljših rezultatov in večjega zadovoljstva.

- Naše celotno vedenje je sestavljeno iz aktivnosti, mišljenja, čustvovanja in telesnega počutja. Direktno lahko izbiramo samo aktivnost."

V Vzgojni posvetovalnici Maribor so že zdavnaj spoznali, da le osebnostno zrel in oblikovan učitelj ob ustreznih usposobljenosti za učinkovito komuniciranje lahko spreminja sedanje vedenje v šoli v boljše in se tem usvarja pogoje za kvalitetno šolo. Pri svojem delu so opazili tudi, da prihaja pri nekaterih učencih do težav zaradi učiteljevega neustreznega ravnanja. "Vendar se zavedamo, da je bil učitelj namen - s kakršnim koli ravnanjem - pomagati učencu oz. delati tako, da bi se potrdil kot uspešen učitelj," je povedal H. Vernik.

O namenu tečaja o medoseb- nish odnosih pa je dodal: "Pomagati poskušamo učitelju, da nekatera pričakovanja od sebe, ki jih je doslej sprejemal kot pedagoške vrednote, sprejme kot psihološke ovire v smislu biti uspešen. Želimo pomagati, da bi učitelj našel oz. zgradil svojo osebno teorijo, ki bi mu omogočila, da bi bil pri delu uspešen in zadovoljen."

MARIJANA ŠTERN

Na koncu sprašujem slovensko oblast: koliko časa bomo morali še klečati pred tujimi državljani oz. prenašati nasilje ljudi s sicer pridobljenim državljanstvom, vendar s povsem tujo mentaliteto?

MARIJA BENČINA Štalcerji 4

LETNIKI 28 - Dvanajstega junija so v Zameškem skupaj proslavili rojstni dan starostniki krajevne skupnosti šentjernejske, rojeni leta 1928. To je generacija, ki je po vojni največ prispevala pri odpravi posledic vojnega razdejavanja. Da se je zbralo 48 jubilarov in zraven še lepo število njihovih življenjskih sopotnikov, sta vse potrebno uredila Niko Hudoklin in Nace Škoda. Za veselo razpoloženje je poskrbel Francič iz Čadraž s svojo "tritosko" harmoniko. (Foto: S. G.)

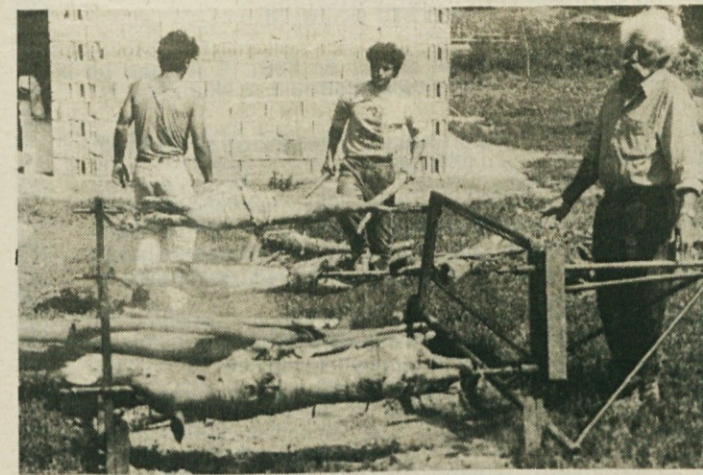
Dogodki v sliki in besedi

DESET GODB V STRAŽI - XVI. Srečanja pihalnih orkestrrov Dolenjske in Bele krajine v soboto so se udeležile godbe iz Kapel, Ribnice, Sentiernjeje, Trebnjega, Metlike, Dobrepolj, Kočevja, Novega mesta, Črnomlja in Straže. Po tradicionalni povorki so se na prireditvenem prostoru predstavili vsi orkestri, na koncu pa je štiri skladbe zaigralo skupaj vseh 350 godbenikov. Srečanju godbenikov je bil namenjen tudi četrtkov koncert pevskega zbora osnovne šole Vavta vas ter petkov promenadni koncert orkestra Novoles v Straži. Generalna pokroviteljica sta bili Krajevna skupnost Straža in Obrtna zadruga Hrast. (Foto: J. Pavlin)

"GOLOTA" NA TRGU - V soboto so se z modno revijo italijanske in avstrijske mode kopalk in spodnjega perila končali Dnevi Novotehne na zaključni prireditvi z nagradnim žrebanjem na Glavnem trgu v Novem mestu. Nastopajoči: godba na pihala in mešani pevski zbor iz Trebnjega, skupina Terpsihora ter Nataša Bokal in trener Jože Drobnič so ob ansamblu Rompompom priklicali na trg kar nekaj sto obrazov, kar kaže, da bi bile prireditve ob toplih sobotnih večerih na starem trgu dobrodošle (Foto: J. Pavlin)

DAN DRUŠTVA ROM - Veselic in podobnih zabav ne prireajo samo "civilni". V petek popoldan so se veselili Romi v romskem naselju v Šmihelu. Ne le glasba iz ozvočenja, pekli so dva prašiča in jagnje, za nameček pa spekli kar nekaj kolačev in drugih sladk. Na dogodek so prišli Romi iz sosednjih naselij, pripeljali so se celo iz Italije. Že dopoldan so se za nogomet nadarjeni Romi pomerili v tej igri, v kateri je pokal osvojila enajstletnica pred Sentiernječani in Romi iz Leskova. Po podelitvi pokala so razglasili Vojka Sajnoviča za najboljšega strelca. Za goste so pripravili tudi nadvse zanimiv program, v katerem so predvsem plesali, in zatem nadaljevali ob jedači in pijači do poznih večernih ur. Na sliki: 60-letni Valentin Hudorovac je bil najpomembnejši pri peki. (Foto: Janez Pavlin)

HITRO UČENJE MLADIH TAMBURAŠEV - V želji, da bi ohranila igranje na tamburice, se je glasbena šola Črnomelj lani prijavila na razpis ministrstva za šolstvo in šport s področja dodatnega izobraževanja izven rednega sistema financiranja. Ministrstvo je njeno vlogo sprejelo in prispevalo denar za nakup 25 tamburic. Pogoj ministrstva je bil, da se tisti, ki bodo igrali na tamburice, v poldrugem letu naučijo nekaj koncertnih skladb. Črnomeljski tamburaški orkester, ki so ga ustanovili lani jeseni in v katerem igra 25 učenec iz pripravnice in nižjih razredov glasbene šole, je pogoj izpolnil že v dobrih osmih mesecih. Ansambel vodi študent glasbe Silvester Mihelčič najmlajši. (Foto: M.B.J.)

Ukiniti akcijo "ATEST"

Poziv Zelenih Slovenije

Ministrstvo za promet in zveze, Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj, Zveza potrošnikov Slovenije in PTT Slovenije v teh dneh izvajajo obsežno akcijo "ATEST", s katero lastnike telefonskih aparatov, faksimilnih naprav, modemov in druge komunikacijske opreme seznanjajo, da jim bodo odklopili telefonske priključke, če ne bodo odstranili naprav, ki nimajo atesta. Zeleni Slovenije se strinjamo s težnjo, da se tudi na tem področju uveljavi (pravni) red. Toda zaradi interesa lastnikov teh naprav in tudi zaradi spoštovanja zakonov (torej pravne države) pobudnike akcije opozarjamo na naslednje:

Večina lastnikov je aparate s "črnega seznama" kupila povsem legalno, zanje so uvozniki državi plačali carinske davke, kupci pa prometni davek. Država je s tem dejanjem nakup torej legalizirala. Odklapanje telefonskih linij, na katerih so priključeni aparati, za katere je država pobrala carine in davke, bi bilo zato najmanj globoko nemoralno (če ne roparsko) dejanje.

Kljub temu da na slovenskem trgu ni dovolj kvalitetnih domačih telefonskih aparatov (da o faksimilnih napravah in modemih sploh ne govorimo), uvozniki za priznane tuje aparate ne morejo pridobiti atesta. Nerazumljivo je npr., da atesta že več kot leto ne morejo pridobiti telefonski aparati slovite firme Panasonic, ki jih je v Slovenije že najmanj sto tisoč.

Očitno je, da bodo pobudniki akcije zaščitili predvsem domačega proizvajalca (Iskra) in ne kupca. Takšen administrativni način zaščite domačih izdelkov pa je nespreejmljiv. Zato smo, da se je akciji pridružila tudi Zveza potrošnikov Slovenije. Potrošniki bi bili namreč z njeno uresničitvijo opeharjeni, ne pa zaščiteni.

Nenavadno je, da je med pobudniki akcije tudi podjetje PTT, ki samo propagira prodajo brezžičnih telefonov Mobitel, ki nimajo atesta, prav tako kot nimajo atesta tudi druge naprave, ki jih to podjetje vgrajuje v svoje omrežje.

Uresničitev načrta bi povzročila ogromno gospodarsko škodo, predvsem pa bi bistveno ohrnila komunikacijske tokove v Sloveniji ter med Slovenijo in svetom. Ker pa komuniciranje s pomočjo faksimilnih naprav in modemov bistveno zmanjšuje uporabo drugih transportnih sredstev, bi tudi neposredno prispevala k večjemu onesnaževanju okolja.

Zaradi vsega naštetega pobudnike pozivamo, da ustavijo akcijo "ATEST" in prenehajo vznemirjati poštene davkoplačevalce. Namesto tega naj telekomunikacijske standarde čimprej uskladijo z evropskimi in s tem končajo z neproduktivno zaščito edinega domačega proizvajalca telefonskih aparatov. Navsezadnje je ta s telefonom "fitipaldi" in g. Savnikom že dokazal, da je sposoben trgovati s kvaliteto, ne pa z nesposobno administrativno pomočjo državnih ustanov.

Za Zelene Slovenije
VANE GOŠNIK

Kako do dokumentov?

Številnim vasem, združbam vaščanov, skupnostim so v desetletjih po II. svetovni vojni odvzeli skupno zemljo: vaške gmajne, gozdove, pašnike, travnike, objekte... Zemljišča so bila last vaških skupnosti, pašnih skupnosti, agrarnih skupnosti in združenj podobnega imena. Ponemod so bila zemljišča razdeljena hišam (hišnim številkam), ponekod lastnikom, vendar so jih uživali vsi skupaj, ponekod so bila razdeljena konkretnim lastnikom, vendar je zemlja ostala v prvotnem (zaokroženem) kosu, ponekod so bile kombinacije (skupna paša, drugo ločeno) itd.

Ob odvzemu teh zemljišč marsikod lastniki (vaščani) niso dobili nikakršnih odločb, prvotne listine so jim oblasti odvzele, ali so se izgubile. Zato imajo sedaj upravičenci do denacionalizacije velike težave pri iskanju dokumentov, parcelnih števil, zemljišč, oblikovanju popolnih seznamov lastnikov itd. Dragoceno pomoč jim lahko nudi Arhiv republike Slovenije v Ljubljani (Zvezdarska 1), kjer imajo številne dokumente o lastnikih, zemljiščih, načinu uživanja, pravicah itn.

Vodnik, ki omogoča najti dokumente (vsebuje tudi osnovne podatke o številkah zemljišč in lastnikih) v arhivu, sta knjigi avtorja Vladimira Sunčiča: Komisije za agrarne operacije 1885-1945 A-K (1991), Komisije za agrarne operacije 1885-1945 L-SO (1992), ki jih je izdal Arhiv republike Slovenije.

Knjigi ima novomeška študijska knjižnica Mirana Jarca, sicer pa sta težko dostopni, ker sta izšli le v nakladi 150 izvodov.

Za ZLRP Novo mesto
MILOVAN DIMITRIČ

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 24. VI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.35 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 TEDENSKI IZBOR
11.25 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI
11.55 ANALITIČNA MEHANIKA, 20/52
12.25 VIDEO MEH
13.00 POROČILA
15.55 OČI KRITIKE, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška naniz, 3/13
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 NOVOPEČENI PRINC Z BEL-AIRA, 2. epizoda amer. naniz.
23.10 NAČRT, švedska nadalj., 1/3

SLOVENIJA 2

15.15 - 0.50 Teletekst
15.30 Video strani - 15.50 Tedenski izbor: Krapčuk (belgijsko-franc. span. film); 17.20 Sova (ponovitev): V športnem duhu (amer. naniz., 12/15); 17.45 Kennedyji iz Massachusettsa (amer. nadalj., 6/6) - 18.25 Že veste? - 18.55 EP v košarki: Slovenija - Nemčija - 20.30 Poslovna borza - 20.40 Beneški bienale - 21.40 Povečava in film - 0.10 Sredozemske igre: plavanje

PETEK, 25. VI.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.55 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR
10.05 KROKI, VELIKI KROKODIL
10.40 BATMAN, 27. epizoda
11.05 UBUJALCI STARE GOSPE, angl. film
12.30 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 POVEČAVA + FILM
15.45 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 LAJF JE LAJF, mladinski film
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 SLAČENJE, amer. film
22.05 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA
22.35 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 7. epizoda amer. naniz.
23.00 NAČRT, švedska nadalj., 2/3
0.00 CIKLUS FILMOV CLAUDA CHABROLA - PIŠČANEC V KISU, franc. film

SLOVENIJA 2

15.45 - 22.30 Teletekst
16.00 Video strani - 16.15 Tedenski izbor: Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 3/13); 17.05 Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Stalin (angl. dok. serija, 2/3) - 21.10 Večerni gost: Boris A. Novak - 22.10 Kvarter Tartini - 22.30 Mednarodni grafični bienale

SOBOTA, 26. VI.

SLOVENIJA 1

8.45 - 2.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 TEDENSKI IZBOR:
9.15 RADOVEDNI TAČEK
9.35 OSCAR JUNIOR
9.45 PLEMITI TOM, film
11.05 PET PRIJATELJEV, 13/13

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Ker vem, da nestrpno čakate na izid žrebanja naše nagradne igre, v kateri ste ugotavljali imeni pevcev, ki prepevata v najsrečnejši Adamu in Evi, bom najprej poravnala ta dolg. Zelo smo veseli vašega množičnega sodelovanja, čeprav nam je jasno, da so eden od vzrokov tudi nagrade. V glavnem ste pravilno ugotovili, da sta pevca Simona in Rife.

Tokrat nagradjuna Petrol in Liqui Moly. Prvo nagrado, to je uro Liqui Moly, je dobila Boštjana Baše iz Beltincev, 4. in 5. nagrada pa gresta na naš konec, dobili sta ju Ivanca Štefanič iz Krivoglavic 7 ter Renata Somrak s Kuzarjevega Kala pri Novem mestu.

V soboto bomo imeli v gosteh eminentna gosta, ministra za kulturo, gospoda Pelhana. Z njim se

11.30 LAJF JE LAJF, mlad. film
12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 VEČERNI GOST: BORIS A. NOVAK
15.25 SLAČENJE, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNİK 1
17.10 PO SLEDIVIH NOETOVH SINOV, nemška dok. oddaja, 2/2
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 x 3
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 SVETOVNE GLASBENE NAGRADE, 1. del
21.35 POGLEJ IN ZADENI
22.45 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
23.25 SOVA:
NAČRT, 3/3
0.25 APPASSIONATA, italij. film

SLOVENIJA 2

10.45 - 0.35 Teletekst
11.00 Video strani - 11.15 Tedenski izbor: Človek in glasba: Beethoven (9. oddaja); 12.05 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (7. epizoda); 12.30 Načrt (švedska nadalj., 2/3); Ciklus filmov Clada Chabrola: Piščanec v kisu (franc. film) - 15.15 Športna sobota: košarka NBA; finale evr. atletike: pokala; EP v košarki - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Studio City - 21.10 Pogubno okolje (angl. nadalj., 3/3) - 22.00 Sobotna noč: Pop delavnica; Videonoč

NEDELJA, 27. VI.

SLOVENIJA 1

8.15 - 23.50 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKI PROGRAM
8.50 ŽIV ŽAV, ponovitev
9.40 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 16/26
10.05 NONNI IN MANNI, nemška nadalj., 5/6
10.55 NAŠA PESEM 93
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 DOMAČI ANSAMBLI:
IGOR IN ZLATI ZVOKI
13.00 POROČILA
13.05 ZBOGOM, LADY, amer. film (ČB)
15.05 STALIN, angl. dok. serija, 2/3
16.05 SPLOŠNA PRAKSA, avstral. naniz., 2/11
17.00 DNEVNİK 1
17.10 ZAKON V RAZSULU, amer. film
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 NA POTI Z DR. STINGLOM, 9/12
22.05 DNEVNİK 3, VREME
22.30 SOVA
HAL ROACH PREDSTAVLJA, amer. naniz., 16/29 (ČB)
GOSPODIČNA MARPLE, angl. naniz., 1/8

SLOVENIJA 2

8.45 - 23.50 Teletekst
Opomba: Športna nedelja: 13.30 kolesar. dirka Krke; 15.25 atletika; EP v košarki
9.00 Video strani - 9.30 Tedenski izbor: Načrt (švedska nadalj., 3/3); 10.30 Velika pričakovanja (angl. nadalj., 2/6); 11.20 Svetovne glasbene nagrade; 12.20 Poglej in zadeni - 13.30 Športna nedelja - 19.18 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Zmagovanje (amer. film, ČB) - 22.25 Športni pregled

PONEDELJEK, 28. VI.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.15 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.15 TEDENSKI IZBOR
11.15 BATMAN, 28. epizoda amer. naniz.
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE

12.10 PO SLEDIVIH NOETOVH SINOV, nemška dok. oddaja, 2/2
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 SLOVENSKEGA MAGAZIN
SPORTNI PREGLED
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 MEDNARODNA OBZORJA: FRANCIJA
20.55 OMIZJE
22.15 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
SO LETA MINILA, angl. naniz., 4/13
GOSPODIČNA MARPLE, angl. naniz., 2/8

SLOVENIJA 2

14.15 - 0.40 Teletekst
14.30 Video strani - 15.00 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60, Obzora duha (ponovitev) - 17.30 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (16/29); 17.50 Gospodična Marple (angl. naniz., 1/8) - 18.50 Avtomagazin - 19.20 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Ponosna bolečina (drama prištinske TV) - 21.50 Zelena ura - 22.20 Pro et contra - 23.05 Brane Rončel izza odra

TOREK, 29. VI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TEDENSKI IZBOR
10.10 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.40 AVTOMAGAZIN
11.10 ZELENA URA
11.40 PONOSNA BOLEČINA, drama prištinske TV
13.00 POROČILA
14.15 TEDENSKI IZBOR
14.15 SOBOTNA NOČ
15.15 VIDEO NOČ
16.35 SEDMA STEZA
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
HUCKLEBERRY FINN, 17/26
OSCAR JUNIOR
LISICA ZVITOREPKA, portugalska risanka
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 MAGIA IN MODA
21.35 KRONIKA, kanadska dok. serija, 11/12
22.00 SAŠA IN SAŠO PREDSTAVLJATA
22.15 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
ALO, ALO, angl. naniz., 17/18
GOSPODIČNA MARPLE, angl. naniz., 3/8

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.45 Teletekst
Opomba: 14.55 Wimbledon, tenis
16.00 Video strani - 16.15 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja: Francija; Ljudje in zemlja - 17.25 Sova (ponovitev): So leta minila (angl. naniz., 4/13); Gospodična Marple (angl. naniz., 2/8) - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Michelangelo-pomlad (koprodukcija nadalj., 1/5) - 21.00 Osmi dan - 21.50 Videospion - 22.30 V službi rock n rolla - 23.00 Svet poroča

SREDA, 30. VI.

SLOVENIJA 1

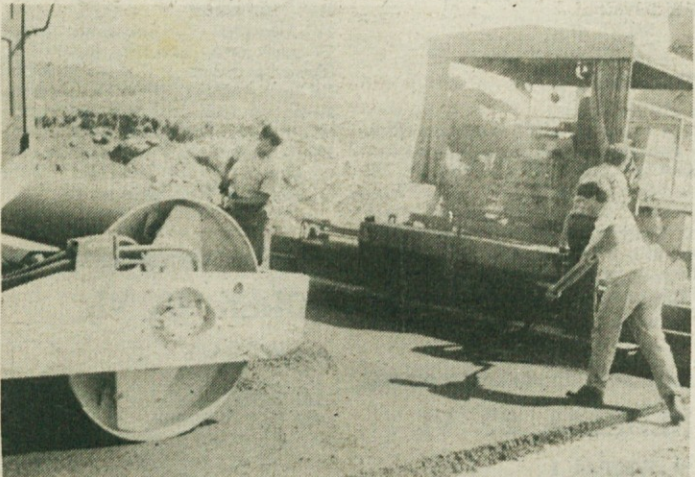
9.45 - 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.30 TEDENSKI IZBOR
10.30 BATMAN, 29. epizoda
10.55 VIDEOŠPON
11.35 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.05 KRONIKA, 11/12
12.30 NA POTI Z DR. STINGLOM, 9/12
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
15.25 TEDENSKI IZBOR
MICHELANGELOVA POMLAD, koprodukcija nadalj., 1/5
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNİK 1
17.10 GULIVERJEVA POTOVANJA, amer. risani film
18.30 OTROŠKA ODDAJA
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
INCIDENT, amer. film
22.15 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
V ŠPORTNEM DUHU, amer. naniz., 13/15
GOSPODIČNA MARPLE, angl. naniz., 4/8

SLOVENIJA 2

14.15 - 22.30 Teletekst
Opomba: 13.15 in 20.10 Športna sreda: tenis iz Wimbledon
15.00 Video strani - 15.20 Tedenski izbor: Magija in moda; 16.10 Omizje - 17.25 Sova (ponovitev): Alo, alo (17/18); 17.55 Gospodična Marple (angl. naniz. 3/8) - 18.45 Analitična mehanika (amer. izobraž. serija, 21/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sreda - 22.30 Obiski

SPROŠČENO SLOVO - Takole sproščeno so se od letošnjega šolskega leta poslovili učenci podružnične šole Šmihel v Birčni vasi. Kot že nekaj let doslej so staršem pripravili kulturni program, nato pa se skupaj z njimi in učitelji povzpeli do poznega popoldneva. Zaključek šolskega leta so izkoristili tudi za srečelov, za katerega so zbrali lepo število dobitkov. Letošnje prostovoljne prispevke in dohodek od srečelova bodo letos namenili za učne pripomočke. Lani so za denar, zbran na podobni prireditvi, kupili fotokopirni stroj. (Foto: T. Jakše)

Z ASFALTOM ŠE NI KONEC TEŽAV - Konec preteklega tedna so se prvi vozniki lahko zapeljali po težko pričakovani asfaltirani cesti od Žuničev do Preloke. Gre za 2,6 kilometra dolg odsek obkolske ceste, ki je pomembna povezava za obmejne obkolske vasi. Gradnjo je financirala republika, žal pa je zmanjkalo denarja za zaporni sloj in ureditev okolice ceste. Prav tako še ni rešeno vprašanje plačevanja obveznosti do banke, ki je dala posojilo za cesto. Republika namreč pravi, da nima denarja, a tudi v občini ga ni. Ljudje, ki imajo ob cesti zemljo, pričakujejo tudi odškodnino, kar pa je v pristojnosti republike in ne občine, kakor nekateri napačno pričakujejo. (Foto: M.B.-J.)

VINOGRADNIKI — SADJARJI!

Za najkakovostnejšo zaščito svojih vinogradov in sadovnjakov izkoristite **IZREDNO PONUDBO** kakovostnih PRŠILNIKOV ZUPAN, NAHRBTNIH in BOČNIH KOSILNIC OLEO — MAC italijanske proizvodnje, ki jih cenijo kupci v zahodni Evropi.

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8
68000 NOVO MESTO
telefon 068-321-479, 324-480
fax: 068-321-987

VABIMO VAS na strokovni prikaz, ki bo v okviru našega tradicionalnega sejma, 27. junija 93, ob 9. uri pred trgovino AGROSERVIS!

NI RAZSTAVA TRAKTORJEV - Dve vrsti traktorjev in drugih kmetijskih strojev sta v četrtek zapirali cesto na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje. Kmetje so zaprli tudi prehod Obrežje 1, prehode v Dobovi in na Bizeljskem ter še nekatere druge poti, po katerih je bil možen dostop do meje. Večjih kolon tovornih vozil na Obrežju ni bilo, saj so policisti že takoj po začetku blokade začeli preusmerjati promet na druge ceste, najprej na še odprti prehod na Bizeljskem, nato pa v Belo krajino. Na sliki se skozi barikado z dovoljenjem kmetov prebija kamion s cisterno, v kateri je nevarna snov. (Foto: B. D.-G.)

Industrija otroške konfekcije »JUTRANJKA« Sevnica

razpisuje za dne 29. 6. 1993 ob 9. uri

javno dražbo

za prodajo praznega dvoipolsobnega stanovanja v pritličju hiše v Sevnici, Planinska cesta št. 19, v izmeri 64,30 m². Izklicna cena stanovanja je 5.817.872,00 SIT. Kupec bo poleg izklicne kupnine moral plačati še davek na promet nepremičnin in stroške zemljiškoknjižnega prenosa lastninske pravice na njegovo ime. Draži lahko vsak, ki bo do začetka dražbe vplačal varščino v višini 5% od izklicne cene. Stanovanje si morebitni kupci lahko ogledajo do dneva dražbe in uro pred njenim začetkom. Dražba bo v sejni sobi podjetja na Radni 3.

OSNOVNA ŠOLA DRAGOTIN KETTE Ul. Milke Šobar 25, Novo mesto

razpisuje dela in naloge

- **3 SPECIALNE PEDAGOGE — VZGOJITELJE** (za nedoločen čas, polni popoldanski delovni čas)
 Pogoji: VI. ali VII. stopnja smer defektologija.
- **4 SPECIALNE PEDAGOGE — VZOJITELJE** (za določen čas, polni popoldanski delovni čas)
 Pogoji: VI. ali VII. stopnja smer defektologija.
- **1 SPECIALNI PEDAGOG — NOČNI VZGOJITELJ** (za določen čas, polni delovni čas)
 Pogoji: VI. ali VII. stopnja smer defektologija.
- **1 VARUHINJA OTROK — MEDICINSKA SESTRA** (za določen čas, polni popoldanski del. čas)
 Pogoji: V. stopnja smer medicinskih tehnik.

Za vsa delovna mesta je nastop dela 1. 9. 1993. Za določen čas do 31. 8. 1994. Kandidati naj v 8 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili na gornji naslov. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po odločitvi.

Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, objavlja na podlagi 20. člena zakona o financiranju javne porabe (Ur. l. RS, št. 48/90, 34/91, 30/92 in 7/93)

javni razpis

za izvedbo investicije, investicijskega inženiringa in izdelavo investicijskega programa v vzgojnoizobraževalnih zavodih občine Novo mesto

1. Investitor: Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto
2. Predmet razpisa in orientacijska vrednost:

A. OSNOVNA ŠOLA DOLENJSKE TOPLICE

- adaptacija in dograditev Vzgojnovarstvene enote 6.000.000,00
- preureditev sanitarij 3.000.000,00

B. OSNOVNA ŠOLA DRSKA

- izdelava investicijskega programa

3. Nadzor:
 - izvajanje nadzora pri Osnovni šoli Dolenjske Toplice
4. Informacije (popis del in razpisanih pogojev) ponudniki dvignejo na Sekretariatu za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto
5. Kriteriji za izbor
 - cena
 - rok izvedbe
 - reference
 - druge ugodnosti
6. Dela se izvajajo v mesecu juliju in avgustu
7. Ponudniki morajo ponudbe oddati do petka, 2. 7. 1993, do 12. ure na naslov: Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, 68000 Novo mesto. Ponudbe morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »Ne odpiraj — ponudba na javni razpis«. Odpiranje ponudb bo v ponedeljek, 5. 7. 1993, ob 12. uri v sejni sobi Izvršnega sveta, Ljubljanska cesta 2/II.
8. Ponudniki bodo o razpisu obveščeni v roku 8 dni od dneva odpiranja ponudb.

Občina Novo mesto
Sekretariat za družbene dejavnosti

SVET CENTRA ZA SOCIALNO DELO KRŠKO

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

- Pogoji:
- VI. ali VII. stopnja izobrazbe po 69. členu Zakona o socialnem varstvu
 - strokovni izpit po Zakonu o socialnem varstvu
 - najmanj 5 let delovnih izkušenj na socialnem področju

Direktor bo imenovan za 4-letno mandatno obdobje. Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov Svet Centra za socialno delo Krško, CKZ 11, s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po preteku roka objave.

OB VEČJEM NAKUPU POPUST VSAKI STRANKI

IN ŠE DRUGIH 40 RAZLIČNIH ARTIKLOV

14	TEJNIS COPATI
4,5	NATIKACI
13	BERMUDE
23	Z. TJUNIKA
10-13	MIKICE
5,5	PAJKE
9	Z. OBLEKA ZA PLAZO
31	MOŠKE HLAČE
2,55	M. SP. MAJICE
19,5	HLAČE DIESEL
19	HLAČE LEWIS
14	JEANS HLAČE
2,55	NEDRČKI
9	SPALNE SRAJCE
13,60	Z. PIŽAME
3	Z. SP. MAJICE
1,5	Z. IN M. SP. HLAČE

CENE SO V DEM

PO NASLEDNJIH CENAH: UVOZA

»TEKSAS« TRGOVINA VAM NUDI NOVO ROBO IZ

PODJETJE ZA NOTRANJO IN ZUNANJO TRGOVINO
CBE 21, 68330 Metlika, SLOVENIJA, tel.: 068/59-102

TRGOVINA PIMEX d.d.

Od temelja do strehe

vse za gradnjo vašega doma, delavnice, poslovnega prostora, na enem mestu

odslej tudi v novo odprti trgovini PIONIR PIMEX

na C. Krških žrtev 133/b v Krškem

Prodajamo:

- vse vrste gradbenega materiala iz skladišča in v tranzitu,
- **nudimo ugoden nakup iz lastnega programa:**
 - keramike (vse vrste kaminov in peči),
 - lesnih izdelkov (harmonika in preklopna vrata, pohištveni programi...) in
 - betonske galanterije (cvetlična korita in raznovrstni betonski izdelki iz TOGRELA)
- **Organiziramo in izvajamo:**
 - kompletne storitve tesarske delavnice in železo-krivnice PIONIR Krško

Eksponati s prospekti proizvodov so razstavljeni v posebnem razstavnem prostoru trgovine.

Do 30. 7. 1993 vam z akcijsko prodajo nudimo 5% popust za gotovinsko plačilo nad 10.000,00 SIT ter brezplačno dostavo do 5 km.

Pričakujemo vaš obisk vsak delovni dan med 7. in 18. uro ter ob sobotah med 8. in 12. uro.

Informacije: tel. (0608) 21-801

Pričakujemo vas!

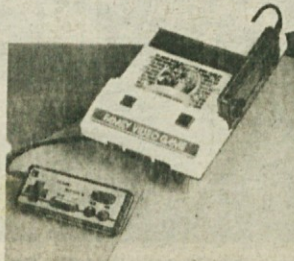
PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

VIDEO IGRE ZNIŽANE CENE

(ob zaključku šolskega leta)

VIDEO IGRE model DS-800
Komplet vsebuje igrice SUPER MARIO II.
Garancija in servis zagotovljena.
Obsežen izbor igrice vedno dopolnjujemo z najpopularnejšimi.
SAMO 6.900,00 SIT

TETRIS —
Twin brick/New style
2 igrice oz. za 2 igralca

SAMO 2.400,00 SIT

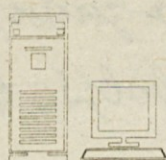
Naročila sprejemamo pisмено:
ATLAS EXPORT IMPORT, d.o.o.
Ulica XIV. divizije 14, CELJE

OPOZORILO:
CENE VELJAJO TUDI ZA
NAŠO PONUDBO V KATALOGU »FIT MEDIA«.

Tel.: 063/441-144
Fax: 063/21-857

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK 386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo
92.697 sit

(s prometnim davkom)

OZ Bohor — v stečaju, Cankarjeva 1, Sevnica,
tel. 0608/81-360; 82-823, 32-025

objavlja

PRODAJO PREMOŽENJA STEČAJNEGA DOLŽNIKA Z:

I. javno dražbo

ki bo dne 8. 7. 1993 ob 10.00 uri na sedežu stečajnega dolžnika.

Na tej dražbi se bo prodajalo:

1. dvosobno stanovanje v Sevnici, Pod vrtačo 1a (zasedeno), po izključni ceni **1.182.973,00 SIT**
2. pravna oseba BOHOR trgovina in storitev d.o.o. Boštanj, po izključni ceni **8.404.308,00 SIT**
3. stara poslovna stavba dolžnika v objektu na Glavnem trgu 40, Sevnica v izmeri 180 m² ter s pravico uporabe pripadajočega stavbnega zemljišča parc. št. 115/1-3 k.o. Sevnica, po izključni ceni **2.039.175,00 SIT**
4. premičnine in oprema, ki se nahaja na lokaciji v Ljubljani — Skofljica, katerih seznam je razviden iz cenilnega mnenja z dne 20. 1. 1993 po izključni ceni za celoto **126.295,00 SIT** oz. posamično 65% od posamezne ocenjene vrednosti v cenilnem mnenju.
5. premičnine, in sicer:
 - namizni kalkulatorji po izključni ceni 3.250,00 SIT
 - ventilatorja TORNADO po izključni ceni 1.600,00 SIT
 - računal. ROBOTRON po izključni ceni 8.400,00 SIT
 - kovinski regali po izključni ceni 2.800,00 SIT
 - osebni avto LADA CARAVAN po izključni ceni 66.960,00 SIT
 - osebni avto R-4 po izključni ceni 89.200,00 SIT
 - prikol. ADRIA 620 po izključni ceni 95.100,00 SIT
 - prikol. ADRIA 420 po izključni ceni 65.000,00 SIT
 - port. TV ISKRA po izključni ceni 3.700,00 SIT

II. javno dražbo

ki bo dne 16. 9. 1993 ob 10. uri na sedežu stečajnega dolžnika

Na tej dražbi se bo prodajalo:

1. poslovna stavba v Sevnici, Cankarjeva 1, parc. št. 539/3 k.o. Sevnica v izmeri 565 m², s komunalno in pisarniško opremo ter parcelo, na kateri objekt stoji, in ki meri 633 m² funkcionalnega ter 148 m² stavbnega zemljišča kot funkcionalna celota po izključni ceni **39.693.200,00 SIT** ali po delih kot 22 pisarn, po izključni ceni **70.254,00 SIT** za m².

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je glede izključnih cen in načina prodaje mogoče dobiti na sedežu dolžnika med 1. 7. 1993 in 7. 7. 1993 dopoldne oz. pri stečajnem upravitelju na naslovu CONTO d.o.o. Krško, CKŽ 137, Krško.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

Pooblaščenca pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun dolžnika ali sredstva deponirati najpozneje uro pred dražbo pri blagajni stečajnega dolžnika. Namesto 10% varščine se lahko predloži kvalitetna bančna garancija.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bo varščina vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 15 dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v 15 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek in vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Prednost pri nakupu sredstev in opreme iz točke I.-4, I.-5 in II.-1 ima ponudnik, ki ponudi odkup funkcionalne celote. Sredstva se bodo prodajala po načelu videno - kupljeno.

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
Trebne, Kidričeva 2
tel: 068/44-558, 44-183

RAZPIS

K vpisu vabimo vse osnovnošolce, ki se niso uspeli uvrstiti v že razpisane dvoletne programe poklicnega izobraževanja.

Razpisujemo vpis v 1. letnike dvoletnih srednješolskih programov za šol. leto 1993/94 za naslednje programe:

- ŽIVILSKI DELAVEC za poklic pek 1 oddelek
- POMOŽNI TEKSTILEC za poklic pomožna šivilja 1 oddelek

Trajanje izobraževanja: 2 leti

Pogoji za vključitev v izobraževanje:

končana OŠ ali najmanj 6. razred OŠ in ustrezno zdravniško potrdilo.

Ob vpisu priložite: prijavo za vpis v 1. letnik (obrazec DZS 1.20), spričevalo, izpisek iz rojstne matične knjige, potrdilo o državljanstvu, ustrezno zdravniško potrdilo.

Rok za prijavo na razpis je 30 dni po objavi razpisa v časopisu Dolenjski list.

Prijave pošljite na naslov: Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, Kidričeva 2, Trebnje — s pripisom »za srednjo šolo«. Informacije po telefonu 068/44-558, 44-183.

M—POSLOVNI SISTEM MERCATOR
d.d. Ljubljana

MERCATOR—KZ KRKA z.o.o.
Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 10
68000 Novo mesto

OBJAVLJA

prosti delovni mesti

1. komercialist — splošni program
2. komercialist — program meso in mesni izdelki

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev po zakonu izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1., da imajo končano VII. ali VI. stopnjo šolske izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri in 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj na področju trženja;

pod 2., da imajo končano VII. ali VI. stopnjo šolske izobrazbe ekonomske, komercialne, živilske, kmetijske ali organizacijske smeri in 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj na področju trženja.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim rokom.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

Na osnovi 1. odstavka 42. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Ur.l. RS št. 9/92), 2. odstavka 13. člena Zakona o lekarniški dejavnosti (Ur.l. RS št. 9/92), 202. člena Statuta občine Sevnica (Ur.l. SRS št. 6/87, 25/80, 8/82, 41/83) ter Sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Sevnica št. 501000-0002/93 z dne 27.5.1993 Sekretariat za družbene dejavnosti in občo upravo občine Sevnica

RAZPISUJE

javni natečaj za opravljanje zasebne lekarniške dejavnosti in pridobitev koncesije za področje KS Sevnica

- Koncesija se podeli za nedoločen čas,
- kandidati morajo izpolnjevati pogoje za prostor, opremo in kadre, predpisane za opravljanje lekarniške dejavnosti, določene v Zakonu o zdravstveni dejavnosti in Zakonu o lekarniški dejavnosti.

Pisne prijave sprejema Občina Sevnica, Sekretariat za družbene dejavnosti in občo upravo, Glavni trg 19 a, 68290 Sevnica. Rok za prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Kandidati morajo ob prijavi predložiti vsa dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

Sekretariat za družbene dejavnosti in občo upravo

Želite priti do lastnega doma?

Ste podjetni in si želite svoj lastni poslovni ali delovni prostor?

Razmislite

GIP »PIONIR« zbirá interese za nakup stanovanj in poslovnih prostorov v Krškem, in sicer:

na Zdolski cesti 27 pripravljamo:

- adaptacijo objekta s 6 stanovanji in 2 garažama,
- dozidavo objekta s 6 stanovanji in 2 lokaloma.

Vemo, da tovrstna naložba zahteva preiščeno odločitev, zato so vam naši strokovnjaki pripravljani pomagati in svetovati.

Informacije:

GIP »PIONIR« Novo mesto
predstavništvo Krško,
tel.: (0608) 21-966

prodaja Novo mesto
tel: (068) 323-686, 321-826

Gradimo skupaj!

PIONIR

ŠPORTNI TEDNIK

EKIPA

Adriatic

zavarovalna družba d.d. koper
assicurazioni s.p.a.

išče nove sodelavce za delo v Poslovni enoti Novo mesto za naslednja področja:

1. sklepanje in likvidacija transportnih in kreditnih zavarovanj (1 izvajalec),
2. kontrola plačil (1 izvajalec),
3. manipulant škod (1 izvajalec).

Zasedba delovnih mest pod zap. št. 1 in 2 je za nedoločen čas, pod št. 3 pa za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Za vsa mesta je določeno poskusno delo, ki traja za delovno mesto pod 1 - 3 mesece, pod 2 in 3 pa 2 meseca.

Od kandidatov pričakujemo, da imajo:

pod št. 1:

- VI. stopnjo strokovne izobrazbe - smer pravna ali ekonomska
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na komercialnem področju
- poznavanje dela v Windows okolju
- vozniški izpit B kategorije;

pod št. 2 in 3:

- V. stopnjo strokovne izobrazbe - smer: ekonomska
- poznavanje dela v Windows okolju
- najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Če ste komunikativni in imate radi dinamično delo s strankami, vas vabimo, da pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljete na naslov: ADRIATIC, Zavarovalna družba, d.d., Koper, Koper, Ljubljanska cesta 3a.

Razgovore s kandidati bomo organizirali na sedežu naše Poslovne enote v Novem mestu.

VI NAM — MI VAM

KOMPAS

NOVO MESTO
Turistično podjetje d.d.
Novi trg 6 (občina)
telefon 38 68 23 404
38 68 21 333

telefax 38 68 28 122

LETOVANJE V TUJINI ŽE OD 450 DEM DALJE

BOGATA PONUDBA LETOVANJA V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM:

- UMAG, NOVIGRAD, POREČ, VRSAR, ROVINJ, OMIŠALJ-POL že od 166 DEM dalje, APP 1/4 že od 425 DEM dalje
- KRIŽARJENJE Z JADRNICO DALMATIA 380 DEM POL

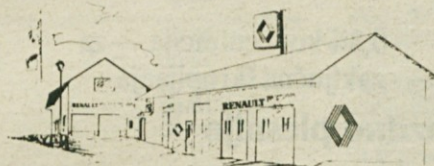
V Novigradu in Rovinju nonstop čuvano parkirišče!

Vsi naši letovalci so dodatno zavarovani z Adriatikom!

Možnost obročnega plačila!

Najugodnejše cene letalskih prevozov

Od 14. 06. do 10. 07. 93 poslujemo vsak dan do 18.00 ure (sobota do 12. ure)

RENAULT

Renault

Center

Vovk

Obrtniška 4, 68210 Trebnje, tel./fax. (068) 44-403

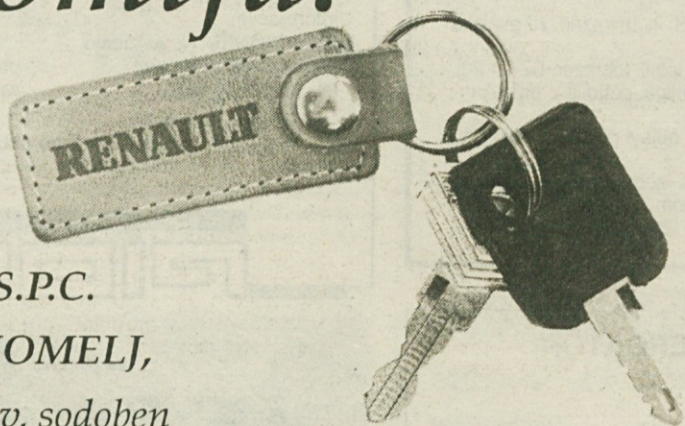
Vabimo vas, da nas od 24. do 27. junija obiščete na prireditvi

TREBANJSKI KOŠ v Trebnjem,

kjer se boste lahko seznanili s prodajnimi pogoji vozil
RENAULT.

možnost testiranja
CLIO 1.2 RN
CLIO 1.4 RT

Odslej tudi v Črnomlju!

Danes odpira S.P.C.
VRTIN, ČRNOMELJ,
Kočevje 21, nov, sodoben
prodajni salon. V njem
bodo razstavljeni vozila
RENAULT in prepričani
smo, da se boste vi, naši
kupci, v njem dobro
počutili.

Ob tej priložnosti iskreno
čestitamo našemu novemu
agentu in mu želimo veliko
poslovnih uspehov.

Iskrene čestitke!

Revoz d.d.

*Skupno znanje in izkušnje
za boljše kmetijstvo*

POLJEDELCI!

ZA UČINKOVITO ZAŠČITO

KROMPIRJA:

pred plesnijo in črno listno pegavostjo

CUPRAMIX — 3,5 kg/ha

Polyram® DF — 1,5-3,0 kg/ha

CUPRABLAU-Z — 3-4 kg/ha

PESE:

pred listno pegavostjo sladkorne, krmilne in rdeče pese

Bavistin® FL — 0,4-0,5 l/ha

Za vse dodatne informacije pokličite po telefonu:
063/33-112 Agro program.

*Skupno znanje in izkušnje
za boljše kmetijstvo*

VINOGRADNIKI!

ZDAJ JE ŠE ČAS ZA USPEŠNO ZAŠČITO VINSKE TRTE
PRED:

* Oidijem

PEPELIN — 0,2% konc. — za preventivna škropljenja
0,3—0,5% konc. — po pojavu bolezni

Hkrati reducira populacijo rdečega pajka.

* Peronosporo

CUPRAMIX — 0,3% koncentracija

Polyram® DF — 0,2% koncentracija

CUPRABLAU-Z — 0,3% koncentracija — za
zaključna škropljenja

* Sivo grozdno plesnijo

Ronilan®

— 1 kg/ha dvakrat: I. pred zapiranjem
grozdov

II. v času mehčanja oz. obarvanja jagod

Za vse dodatne informacije pokličite
po telefonu:
063/33-112 Agro program.

CINKARNA

BASF

*Skupno znanje in izkušnje
za boljše kmetijstvo*

SADJARJI!

ZDAJ JE PRAVI ČAS ZA UČINKOVITO ZAŠČITO
SADNEGA DREVJA PRED:

* škrlupom in luknjičavostjo koščičastega sadja

Polyram® DF — 0,2% koncentracija

* Pepelasto plesnijo

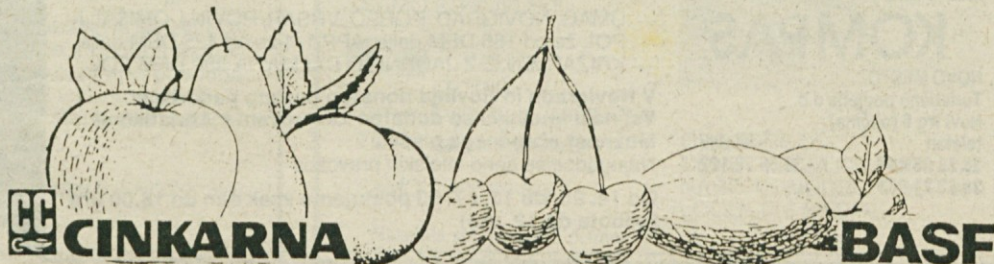
PEPELIN — 0,3—0,5% za škropljenje jablan in breskev

PALLITOP — 0,50—0,75% koncentracija

* Sušenjem vejic in gnitjem plodov koščičastega sadja

Bavistin® FL — 0,5% koncentracija

Za vse dodatne informacije pokličite po telefonu:
063/33—112 Agro program.

stanovanjsko podjetje d.d. Novo mesto
Prešernov trg 8, 68000 Novo mesto

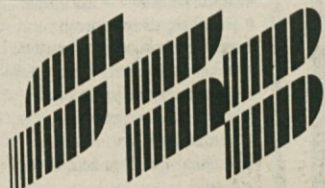
ZARJA, stanovanjsko podjetje, d.d.
Novo mesto, Prešernov trg 8

ZBIRAMO INTERESENE ZA NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV

v Novem mestu, Prešernov trg 8,
II. nadstropje, 185,10 m²

Namembnost: pisarniška oz. podobna mirna dejavnost, možnost oddaje prostorov več najemnikom.
Od interesentov pričakujemo, da do 2.7.1993 oddajo pisne prijave z opisom dejavnosti in ustreznim potrdilom za opravljanje te dejavnosti.
Za vse informacije in ogled prostorov se oglasite na naslov: Stanovanjsko podjetje ZARJA, d.d., Novo mesto, tel.št. 23-928, 23-940 in 22-071.

ZARJA, d.d., Novo mesto

SKB BANKA D.D.
Ljubljana

nudi kratkoročne in dolgoročne kredite občanom, obrtnikom in kmetom

KRA TKOROČNI KREDITI

1. Sodelovanje z banko	
občani in obrtniki	18%
2. Brez sodelovanja z banko	
občani	22%
obrniki	20%

DOLGOROČNI KREDITI S FIKSNO OBRETNOSTNO MERO

1. Stanovanjski krediti občanom	
na osnovi varčevanja ali vezave sredstev	12%
na osnovi hipoteke	16%
2. Dolgoročni krediti za druge namene	
a) prejemanje plače prek banke	
brez vezave sredstev	19%
na osnovi vezave sredstev	16%
na osnovi hipoteke	19%
b) druge oblike sodelovanja z banko	
na osnovi vezave sredstev	19%
na osnovi hipoteke	20%
c) brez sodelovanja z banko	
na osnovi vezave sredstev	22%
na osnovi hipoteke	25%
3. Dolgoročni krediti obrtnikom	
a) sodelovanje z banko	
brez vezave sredstev	19%
na osnovi vezave sredstev	16%
na osnovi hipoteke	19%
b) brez sodelovanja z banko	
na osnovi vezave sredstev	18%
na osnovi hipoteke	20%
c) na osnovi vezave sredstev DPS ali	
druge pravne osebe za prestrukturiranje	
gospodarstva v RS	15%

Namenski depoziti za pridobitev dolgoročnega kredita se obrestujejo po R + 5%.
Vsi dolgoročni krediti so možni z devizno klavzulo. Kratkoročni in dolgoročni krediti za druge namene so lahko tudi gotovinski.

POSEBNA PONUDBA

Za enostavnejše poslovanje - ZLATI ČEK

Varčevalci SKB banke, ki imajo na svojih tekočih računih večje zneske denarja, lahko z enim samim ZLATIM ČEKOM plačajo vsoto do vrednosti 100.000,00 SIT.

PRIČAKUJEMO VAS V NAŠIH ENOTAH, IN SICER V NOVE MESTU, TREBNJEM, KRŠKEM, BREŽICAH, SEVNICI, METLIKI IN V ENOTAH V KOČEVJU, RIBNICI in GROSUPLJEM.

Na podlagi 12. člena Pravilnika o dodeljevanju stanovanjskih posojil v občini Novo mesto in sklepa upravnega odbora Stanovanjskega sklada občine Novo mesto z dne 21.6.1993 upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Novo mesto objavlja

R A Z P I S

za dodeljevanje stanovanjskih posojil v občini
Novo mesto

Razpoložljiva sredstva za dodeljevanje posojil so:

1. za individualne posojilojemalce	97.500.000,00 SIT
— za novogradnje ali nakupe	58.500.000,00 SIT
— za prenove oz.rekonstrukcije in vzdrževalna dela	39.000.000,00 SIT

2. za neprofitne stanovanjske organizacije	58.500.000,00 SIT.
--	--------------------

Fizične osebe

SPLOŠNI POGOJI

Na razpisu posojil v občini Novo mesto lahko sodelujejo državljani Republike Slovenije, če:

- si z nakupom ali gradnjo primerne stanovanja v občini Novo mesto prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje,
- jim je zaradi spremenjenih družinskih, zdravstvenih ali socialnih razmer dosedanje stanovanje v občini Novo mesto postalo neprimerno,
- si svoje stanovanjske razmere razrešujejo s prenovo oz. rekonstrukcijo ali izboljšujejo z vzdrževalnimi deli na objektih v občini Novo mesto.

Za prenovo oz. rekonstrukcijo se štejejo preureditve oz. preidave znotraj obstoječega tlorisa, ki omogočajo funkcionalnejšo izrabo prostora v prid stanovanjske površine ali primernosti stanovanja, s tem da se ne spreminja zunanost in namen objekta, za kar mora biti izdano pravnomočno gradbeno dovoljenje.

Za vzdrževalna dela se štejejo: zamenjave dotrajanih oken in vrat, dotrajane kritine, zamenjava dotrajanih instalacij, za kar mora biti izdana veljavna odločba o prigrasitvi del.

Pri tem objekt ne sme biti mlajši od 12 let, za navedena vzdrževalna dela pa od 1.1.1989 ni bilo izdane odločbe za vzdrževalna dela.

Posojila niso namenjena:

- lastnikom stanovanj, odkupljenih po določilih stanovanjskega zakona;
- najemnikom v stanovanjih, ki jih je mogoče odkupiti po določilih stanovanjskega zakona.

POSEBNI POGOJI

Ob splošnih pogojih, navedenih v prejšnjem členu tega pravilnika, se določijo še posebni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci in sicer, da:

- nimajo primerne stanovanja,
- so lastniki ali solastniki stanovanja, ki ga prenavljajo ali stanovanjske hiše, ki jo gradijo ali prenavljajo,
- imajo zgrajeno hišo do najmanj 3. gradbene faze,
- imajo sklenjeno predkupno ali kupoprodajno pogodbo za nakup stanovanjske hiše ali stanovanja po 1.1.1993,
- imajo veljavno gradbeno dovoljenje za gradnjo stanovanjske hiše, izdano po 1.1.1989 ali odločbo o prigrasitvi del za prenovo stanovanjske hiše ali stanovanja, izdano po 1.8.1992, in gradnjo v skladu z odobreno gradbenotehnično dokumentacijo,
- niso sami ali njihovi družinski člani že lastniki vseljivega primerne stanovanja ali stanovanjske hiše,
- so kreditno sposobni,
- da jim ni bilo odobreno stanovanjsko posojilo po razpisu za dodeljevanje stanovanjskih posojil v občini Novo mesto za leto 1992 in po razpisu Stanovanjskega sklada Republike Slovenije v letu 1992 in 1993.

Za določitev ožjega družinskega člana se uporablja določilo 6. člena Stanovanjskega zakona (Ur. l. RS 18/91).

Za neprimerno stanovanje se šteje stanovanje, ki je v skladu z določilom 5. člena Stanovanjskega zakona (Ur. l. RS 18/91).

VIŠINA ODOBRENEGA POSOJILA

Višina odobrenega posojila, ki ga posamezni upravičenec lahko pridobi za nakup oz. gradnjo ali prenovo stanovanjske hiše oziroma stanovanja, je odvisna od števila družinskih članov in pripadajoče stanovanjske površine po naslednji tabeli:

Število družinskih članov	Stanovanjska površina v m ²
1	do 45
2	do 57
3	do 69
4	do 81
5	do 93

Za vsakega nadaljnega družinskega člana se priznata dodatnih 10 m² stanovanjske površine.

Upravičenci lahko pridobijo posojilo za nakup oz. za gradnjo in prenovo stanovanjske hiše ali stanovanja v višini največ do 40 % vrednosti pripadajoče stanovanjske površine.

VREDNOST 1 M² STANOVANJSKE POVRŠINE ZA POSAMEZNE KATEGORIJE:

Vrednost 1 m² stanovanjske površine za posamezne kategorije se določi:

— za nakupe novih stanovanj ali stanovanjskih hiš in za novogradnje	1200 DEM/m ²
— za prenove oz.rekonstrukcije in nakupe starih stanovanj ali stanovanjskih hiš	800 DEM/m ²
— za vzdrževalna dela	400 DEM/m ²

Pravne osebe

Pravne osebe lahko pridobijo posojilo, če imajo sedež na območju občine Novo mesto in če so:

1. ustanovljene za pridobivanje, upravljanje in oddajanje neprofitnih stanovanj in vpisane v register neprofitnih stanovanjskih organizacij iz 94. člena Stanovanjskega zakona,
2. ustanovljene za pridobivanje in upravljanje lastnih stanovanj in vpisane v sodni register,
3. investitorji najemnih neprofitnih stanovanj na demografsko ogroženem območju, tudi če ne izpolnjujejo pogojev za vpis v register neprofitnih organizacij iz 94. člena Stanovanjskega zakona.

KREDITNI POGOJI

Obrestna mera za odobrena posojila po tem razpisu je:

— za individualne posojilojemalce	R+6%
— za pravne osebe in za individualne prosilce, ki svoje stanovanjsko vprašanje rešujejo na demografsko ogroženih območjih	R+3%

Odplačilna doba za novogradnje in nakupe stanovanjskih hiš oz. stanovanj je največ 15 let, za prenove stanovanjskih hiš oz. stanovanj je največ 7 let in je odvisna od višine odobrenega posojila in kreditne sposobnosti upravičenca.

Zavarovanje posojila: odobreno posojilo bo potrebno obvezno zavarovati pri zavarovalnici.

PRIJAVA NA RAZPIS

Fizične osebe

Prosilci za posojilo dobijo ustrezne obrazce pri Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, soba 35/1.

K vlogi za posojilo morajo priložiti:

- potrdilo o državljanstvu,
- potrdilo o številu družinskih članov,
- zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu stavbnega zemljišča, na katerem gradi oz. prenavlja stanovanjsko hišo oz.stanovanje, izdan v zadnjih treh mesecih,
- gradbeno dovoljenje za gradnjo stanovanjske hiše ali prenovo oz. rekonstrukcijo stanovanja ali stanovanjske hiše ali odločbo o prigrasitvi del za vzdrževalna dela v stanovanju oz. stanovanjski hiši,
- predkupno ali kupno pogodbo za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše,
- potrdilo o zaposlitvi in o poprečnem osebnem dohodku za zadnje tri mesece pred razpisom posojila ter svojih obveznostih in enako potrdilo za zakonca
- sklep o invalidnosti upravičenca ali člana njegove družine (samo prosilci, ki uveljavljajo invalidnost),
- mnenje centra za socialno delo o motnjah v duševnem in telesnem razvoju ali trajni nesposobnosti za delo za upravičenca ali člana njegove družine (samo prosilci, ki to uveljavljajo),
- mnenje centra za socialno delo o statusu samohranilca (samo prosilci, ki to uveljavljajo).

Pravne osebe

Pravne osebe morajo vlogi za pridobitev posojila priložiti:

- prilogo 3 iz prigrasitve za vpis v sodni register,
- mnenje pristojnega organa, da pravna oseba izpolnjuje pogoje iz 94. člena Stanovanjskega zakona,
- program pridobivanja novih in posegov v obstoječa neprofitna stanovanja,
- dokazila o lastnih sredstvih za sofinanciranje.

Vloge se bodo reševale v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju stanovanjskih posojil v občini Novo mesto ter tem razpisom.

Vloge sprejema Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, soba št. 35/1.

Vsi prosilci morajo oddati svoje vloge najkasneje v 15 dneh po dnevu objave razpisa.

Vsak prosilec bo pisno obveščen o rešitvi svoje vloge najkasneje v 30 dneh po zaključku roka za vložitev vlog za odobritev posojila.

Razpisna komisija Lekarne Ribnica

razpisuje delovno mesto

direktorja zavoda Lekarne Ribnica

Poleg zakonskih pogojev mora prijavljeni kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba farmacevtske smeri,
- strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj v lekarniški dejavnosti.

Kandidati morajo pisne prijave z dokazili oddati na naslov: Razpisna komisija Lekarne Ribnica, Majnikova 1, Ribnica, v 8 dneh po dnevu razpisa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 8 dni od dneva izbire.

U

G

O

D

N

O

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		189600	200400	205200	232800	307080
486DX2 50/256 KB	4 MB		208800	220200	225200	252600	326280
486DX2 66/256 KB	4 MB		235200	246000	250800	267840	351600

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. Izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlilje mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

tedenski koledar

Četrtek, 24. junija - Krešo
Petek, 25. junija - dan državnosti
Sobota, 26. junija - Stojan
Nedelja, 27. junija - Ladko
Ponedeljek, 28. junija - Zoran
Torek, 29. junija - Peter, Pavel
Sreda, 30. junija - Lučka

LUNINE MENE
27. junija ob 0.43 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 24.6. (ob 20.30), 25. in 26.6. (ob 18.30) ter 27.6. (ob 18.30 in

20.30) ameriški akcijski film Levjesrčni.
25. in 26.6. (ob 20.30) ameriška melodrama Vonj po ženski.

ČRNOMELJ: 24. in 26.6. (ob 21. uri), 25.6. (ob 19. in 21. uri) ter 27.6. (ob 20. uri) ameriška komedija Beethoven.

KRŠKO: 25.6. (ob 20. uri) ter 27.6. (ob 18. uri) akcijski film Lovčeva poteza. 29. in 30.6. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Oblegani.

NOVO MESTO: 24. in 25.6. (ob 17.30) družinska komedija Beethoven. 24. in 25.6. (ob 19. in 20.30) akcijski film 57. potnik. 26. in 27.6. (ob 17.30 in 19. uri) ter 28.6. (ob 17.30, 19. in 20. uri) družinska komedija Ninja želve III - Gremo naprej.

kmetijski stroji

AGROIZBIRA KRANJ nudi vse vrste rezervnih delov za traktorje Ursus, Zetor, Tomo Vinkovič, Univerzal, IMT, kosilnice BCS, akumulatorje Vesna in Topla. Cene ugodne. Dele pošiljamo tudi po pošti. Pokličite nas na ☎ (064)324-802! 2326

MOLZNI STROJ Vitreks, star eno leto, prodam po ugodni ceni. Anica Marinkovič, Jablanice 4, Kostanjevica. 2455
ŽITNI KOMBajn ZMAJ 132 ugodno prodam. ☎ (068)42-211. 2464

TRAKTORSKI PLUG Slavonac in pihalnik Eolo prodam. ☎ (068)23-776. 2472

TRAKTOR IMT 35 s kabino, starejši letnik, dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)82-4E1. 2479

TRAKTOR UNIVERZAL 445, letnik 1977, ugodno prodam ali menjam za tomo vinkoviča. Andolšek, Vel. Mraševo 30, Podbočje. 2487

MOTOKULTIVATOR in frezo, 8 KM, 3 termopan okna s polkni 140 x 140, nova, prodam. ☎ 60-055 ali 28-873. 2494

ŽETVENO NAPRAVO BCS, zelo malo rabljeno, nov tip, prodam. ☎ (068)64-333. 2511

OKOPALNIK in dognojvalnik za koruzo ter 2000 kg siliranega zrnja koruze prodam. ☎ 85-017. 2532

motorna vozila

R 11, letnik 1987, prodam. ☎ (0608) 32-144. 2458

KARAMBOLIRANO VOZILO od letnika 1987 dalje kupim. Tudi totalika! ☎ (061)218-941. 2467

OSEBNI AVTO Fiat 126 P, letnik 1987, prodam. ☎ (068)25-321. 2471

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 26.6.94, bele barve, 54.000 km, prodam. ☎ 59-112. 2474

LADO KARAVAN, letnik 1988, in lado rivo, letnik 1990, prodam. ☎ (068)27-564. 2476

JUGO 45 E, letnik 1986, prodam. ☎ (068)48-303, dopoldne. 2478

JUGO KORAL 55, letnik 1988, in Z 750, letnik 1985, prodam. ☎ 52-246, Počje, Vojinska 1, Črnomelj. 2481

YUGO 45, letnik 1986, prva registracija 1987, registriran 1 leto, prodam. Papež Jože, Kočevske Poljane 12, ☎ 65-229. 2481

R 4, letnik 1984, registriran do novembra, prodam. ☎ (068)57-018. 2497

HYUNDAI PONY 1.5 GLS SEDAN, letnik 12/90, prva registracija 3/91, prodam. ☎ (068)73-459. 2502

JUGO 55, rdeč, 6/90, registriran za celo leto, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)76-377. 2503

126 P BIS, letnik 1990, prodam. ☎ 28-150. 2504

GOLF D, letnik 1986, registriran do 7/94, in motorno žago Tomos, še v garanciji, prodam. ☎ 23-560. 2507

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)23-270. 2509

LADO RIVO 1300, letnik 1989, prvi lastnik, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)57-820. 2513

126 P, letnik 1985, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21-213, Vanja. 2515

LADO RIVO 1500, letnik 1988, registrirano do 6/94, prodam. ☎ 28-729. 2518

GOLF JX D, letnik 12/88, metalik, prvi lastnik, dobro ohranjen, prodam za 13.700 DEM. ☎ (068)22-612, po 15. uri. 2520

JUGO 45, letnik 1985, prodam. ☎ (068)24-722. 2522

KADETT, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ 27-802. 2524

126 P, letnik 1985, prodam. ☎ 85-456. 2525

GOLF JX D, 5/90, prodam ali menjam. Groblje 8, Novo mesto. 2526

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 4/94, rdeč, prodam. ☎ 23-245. 2534

126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 28-340. 2538

126 P, letnik 1990, prodam. ☎ 20-278. 2542

TOMOS AUTOMATIC A3 MS, letnik 1988, odlično ohranjen, prodam za 400 DEM. ☎ 21-398. 2543

R 4, letnik 1989, registriran do 4/94, garaziran, prodam. ☎ 22-573, dopoldne, 22-988, popoldan. 2544

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 2387

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— finančno-informativni sistem
— materialno poslovanje
— veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisirane računalniške opreme in

prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

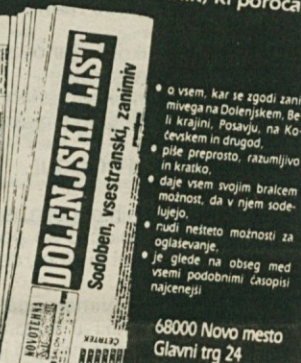
(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kliče od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 2462

YURENA, šola tujih jezikov Novo mesto tel./fax. 23-434

Poletna šola angleškega jezika za učence osmih razredov osnovne šole — priprava za srednjo šolo!

... pokrajinski tednik, ki poroča

FELIX - poslovne storitve
Kostanjevica na Krki, d.o.o.
Oražnova 19
68311 Kostanjevica na Krki

REGISTRACIJA NOVIH PODJETIJ

Obveščamo cenjene stranke, da se ukvarjamo z registracijami novih podjetij. Izdelamo kompletno dokumentacijo najkasneje v 4 urah po naročilu.

OPOZORILO: Po 410. čl. Zakona o gospodarskih družbah (Ur.l. RS št. 30/93) bo možna ustanovitev, d.o.o., s kapitalom min. 1.500.000 SIT, zato pohitite z ustanovitvijo svojega podjetja najkasneje do 6. julija 1993, po starem določilu min. 100.000 SIT.

Pokličite nas na tel. (0608) 60-194!

West ŽUR

v KLUBU LUKNA
v soboto, 26. junija

MANA
turistična agencija
PARTIZANSKA 7, NOVO MESTO
tel. 068-28 136

Počitnice na morju
• Slovenija • Istra • Tujina

Za lastne programe in programe
— KOMPAS HOLIDAYS
— EMONA GLOBTOUR
— TELEWINGS

podaljšujemo možnost rezervacij z ugodnimi plačilnimi pogoji — tudi na obroke — do 15. julija!

BELE PIŠČANCE, težke 1 kg, prodajamo. Cena 220 SIT /kg. Vrtačič, Pristavica 1, Šentjernej, ☎ (068) 42-575. 2539

UGODNO
Prodaja krav molznic. Pokličite na tel. (0608) 88-147 po 20. uri vsak dan.

BETONAL
d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

- vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
- peske s prevozom
- cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog, stebri, razne kanale, cvetličniki)
- posojamo opažne plošče

tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

Novozgrajeni poslovni prostor (66 m²) v Črnomlju na Kolodvorski cesti 49 oddam v najem. Informacije: tel. (068) 20-247 in 51-137, zvečer.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokopnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokopnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokopniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 ččke ali 3 obroke

prodam

ROTVAJLERJE, mladiče, odličnih staršev, prodam. ☎ (064)41-526. 2456

GOSTINCI, POZOR! Točilni pult, hlajen, poceni prodam. ☎ (061)327-964, po 13. uri. 2459

RABLJENE, nepoškodovane fascikle prodamo po zelo ugodni ceni - veliki 100 SIT, mali 50 SIT. Na voljo tudi mehanizmi. Kleopatrina, d.o.o., Na livadi, Bršljin (bivši vojaški objekti), reciklaža odpadnega papirja. 2470

NA ŽALOGI IMAMO manjše število italijanskih kombiniranih vozil s kombinacijo stolčka k mizi in sedeža za avto. Po želji pošljemo prospekt. Cena je 15.620,00 SIT na dva obroka. ☎ (068) 26-331. 2475

ŠIVALNA STROJA, industrijskega in gospodinjstkega, prodam. ☎ 22-304, popoldne. 2480

MLADIČKE, srednje, črne pudle, prodam. ☎ 21-163. 2485

VINO, rdeče in šmarnico, prodam po ugodni ceni. ☎ (0608)32-644. 2488

KRAVI, eno za zakol, drugo, brejo 7 mesecev, prodam. Karel Jankovič, Dol. Brezovica 12, Šentjernej, ☎ 42-495. 2489

ŽREBICO, triletno, športno, prodam. ☎ 57-246. 2490

ČEBELJE ROJE prodam. Jože Sokovič, Trg 29, Mirna Peč. 2491

JADRALNO DESKO Slalom 282 in D2 ter dodatno opremo jadral, lok in jabor, prodam. ☎ (068)70-230. 2492

BELO in rdeče vino prodam. ☎ 27-458. 2495

KOZE z mladiči, dobre molznice, prodam. ☎ (0608)33- 187, Sotelsko 3, Krško. 2498

MOTORNO nahrbtno škroplilnico znamke STIHL, novo prodam 10% ceneje. ☎ (068)25-909.

KIOSK, opremljen za okrepčevalnico (fast food), komplet ali po posameznih gostinskih elementih, ugodno prodam. ☎ (068)25-865. 2501

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Bratkovič, Gor. Brezovica, ☎ 41-163. 2506

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 119 z dne 21. junija 1993
Tečaji veljajo od 22. junija 1993 od 00.00 ure dalje

Država	Šifra valute	Valuta	Enota	Za devize	nakupni	srednji	prodajni
Australija	036	av. dolar	100	80.1535	80.3947	80.6359	
Avstrija	040	šiling	100	988.4256	991.3996	994.3740	
Belgija	056	franc/C	100	338.7258	339.7450	340.7642	
Kanada	124	dolar	100	92.2976	92.5753	92.8530	
Danska	208	krona	100	1818.4777	1829.9495	1829.4213	
Finska	246	marka	100	2077.5647	2083.8161	2090.0675	
Francija	250	franc	100	2070.2615	2076.4910	2082.7205	
Nemčija	280	marka	100	6976.2843	6987.2132	6997.2132	
Grčija	300	drahma	100	6955.3554	51.3106	51.4645	
Irska	372	tunt	1	170.4306	170.9419	171.4519	
Italija	380	lira	100	7.6822	7.7053	7.7284	
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	4.1090	105.9698	106.2677	
Japonska	392	jen	100	105.8519	105.9698	106.2677	
Švica	756	franc	100	7820.2539	7843.7853	7867.3167	
V. Britanija	826	funt	1	174.3707	174.8954	175.4201	
ZDA	840	dolar	1	117.6568	118.0198	118.3648	

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legin (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PIAGGIO AVTOHIŠA

Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

- prodaja celotnega programa vozil RENAULT
- ugodni kreditni pogoji, leasing
- R5, dobava takoj
- odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

- v prodaji slovenski RENAULT CLIO
- možnost testne vožnje

Tel. (068) 324-533

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala.
Smrt te vzela je prerano,
a v srcih naših boš ostala.

V 27. letu nas je nepričakovano zapustila draga žena, mami, hčerka, sestra, teta, snaha in botra

STANKA PENCA

roj. Eder

iz Male Cikave 10a, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče ter številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Novotehne, Termotehnik, gospodu patru za opravljen obred, pevcem iz Šmihela, ter govornikoma za poslovilne besede.

Vsi njeni

YUGO SKALA 55, letnik 11/88, prevoženih 67.000 km., ohranjen, garažiran, PRODAJ, ☎ (068)73-287.

PRODAM NISSAN SANNY 1.6, letnik 1987, zelo lepo ohranjen in dodatno opremljen, registriran do junija 1994, ☎ (068)78-030.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:

- več stanovanj v Novem mestu, Šmarjeških Toplicah, Soteski, Črnomlju — zamenjamo dvosobno stanovanje za trisobno hišo v Novem mestu, Otočcu, Ratežu, Smolenji vasi, Mokronogu, Črnomlju, Dol. Toplicah, vse primerne za poslovne dejavnosti, v račun vzamemo stanovanja
- poslovne prostore v središču Novega mesta in Črnomlju, trgovino z mešanim blagom in picerijo v Novem mestu
- vikende in zidanice v Šmavru pri Trebnjem, v Gadovi peči, Tanči gori, Semiču, Brezovici pri Metliki. V račun vzamemo stanovanja in avtomobile
- parcele za gradnjo z dovoljenji v Semiču, Smolenji vasi, Brunicah in Suhadolu
- kmetijska zemljišča v Ravniku pri Šentrupertu, Rihpovcu pri Trebnjem, Semiču, Raki, povsod z možnostjo gradnje zidanic
- oddamo v najem poslovne prostore v Novem mestu

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

Zaposlimo diplomiranega inženirja strojništva. Pogoji: tri leta delovnih izkušenj, znanje angleškega ali nemškega jezika.

VAKO, d.o.o., Kolodvorska 56, 68340 Črnomelj. Tel.: (068) 52-073, 52-555, 53-173 Fax: 53-173, 52-073

MLADIČE, nemške ovčarje odličnih staršev, z rodovnikom, prodam. ☎ (068) 23-918. 2508

DVE KRAVI po izbiri prodam. Franc Mali, Krka 16 a, ☎ 27-814. 2510

UGODNO PRODAM letošnji cvetlični med (35 kg). Milan Kastelic, Zališec 11, Žužemberk. 2516

KOZO z mladiči prodam. ☎ (061) 854-636. 2521

PRVOVRSTNE bobtail mladiče z rodovnikom prodam po ugodni ceni. ☎ (061)327-288. 2529

VEČJO KOLIČINO smrekove obloge prodam. ☎ 22-787, zvečer. IČINO

posest

V TREBNJEM prodam novo, takoj vseljivo hišo, primerno za obrt. V račun vzamem manjšo hišo ali stanovanje. Ul. heroja Kreseta 20, Trebnje. 2460

NA MIRNI, na mirnem kraju, prodam hišo, manjše gospodarsko poslopje z nekaj zemlje in gozdom. Možna tudi obrt. Informacije na ☎ (066)58-951, zvečer.

NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam poslovno stavbo blizu centra v Brežicah, 187 m², bivši razstavnici salon tovarne pohištva. Stavba je primerna za različne obrtne dejavnosti. Ogled prostorov je možen 1. in 2. julija 93 od 11. do 16. ure. Vse ostale informacije na ☎ (063) 712-501. 2484

VIKEND v bližini Kostanjevice na Krki, na sončni legi, prodam. ☎ (063)26-909, zvečer. 2496

POSESTVO NA 3100 M² ZEMLJE v bližini Šmarjeških Toplic prodam. Informacije na ☎ (068)26-537. 2517

NA GOLEM prodam njivo, 25 a. ☎ 42-556, ob delavnikih zvečer. 2519

3 HA, 95 A posesti in nedograjeno hišo (voda, elektrika in telefon v hiši), vse ob cesti 5 km iz Sevnice, prodam. ☎ (061)481-845, po 20. uri. 2527

NJIVO na Čilpah prodam. Prodaja bo v nedeljo ob 15. uri na Čilpah. Nada Bevec, Češnje 23, Trebelno. 2541

razno

UGODNI KREDITI za obrtnike in podjetnike. Informacije: Glosa, d.o.o., ☎ (062)632-169. 2454

VSEM SODELAVCEM in sodelavkam TEM Čatež se iskreno zahvaljujeva za dobre želje in lepo darilo ob najini poroki! Dina Jaklič, Nace Mandelj, Gor. vas 7, Velika Loka. 2457

HONORARNO PREVAJAM iz češčine, ruščine in slovaščine. ☎ (0601) 81-766, zvečer. 2483

OPREMLJEN poslovni prostor velikosti 30 m², v strogem centru Krškega, primeren za trgovino, boutique itd., oddam v najem. ☎ (0608)32-132. 2540

službo dobi

NAVODILA za različne vrste popolnoma samostojnih del na domu z naslovi za nabavo materiala in za prodajo blaga pošljem po pošti. Kerec, poštno ležaje, 61261 Ljubljana - Dobrunje. 2461

GOSTIŠČE ŠTUPAR takoj zaposli dekle, ki ima veselje do dela v gostinstvu. Lahko je tudi pripravnica. Hrana in stanovanje v hiši. ☎ (068)87-511. 2469

Zaposlim KV avtomehanika, strojnega tehnika ali trgovca tehnične stroke za prodajo avtomobilskih delov v Žužemberku. Pisne prijave pošljite na naslov: Servisno prodajni center Janez Molek, Gradac 131, 68332 Gradac.

Zaposlim KV avtomehanika z vozniškim izpitom B, C, E kategorije za delovno mesto voznika. Pisne prijave pošljite na naslov: Servisno prodajni center Janez Molek, Gradac 131, 68332 Gradac.

PRIJETNO, sposobno dekle dobi delo za šankom. ☎ dop. (068)48-303.

HONORARNO DELO, 120.000,00 SIT mesečno, obvezen lastni prevoz. Informacije 24.6. ob 19. uri v Gostilni Kos, Ločna. 2482

GOSPODINJSKO POMOČNICO iščem. ☎ 25-259. 2486

HONORARNO ZAPOSIM dekle za strežbo. ☎ 43-852. 2505

BIFE v Novem mestu zaposli mlado gostinko za delo v strežbi. ☎ 25-781.

Redno in za nedoločen delovni čas zaposlimo poklicno trgovko v špecerijskem mini marketu v Novem mestu. Ponudbe pod šifro: »TRGOVINA«.

ŽENSKO za pomivanje oken v privatnem stanovanju iščem. Oglasite se v oglasnem oddelku Dolenjskega lista.

ŠE NEKAJ POTNIKOV za prodajo tekstila na terenu iščemo. Pogoj osebni avto in prosti vikendi. Kličite po 15. uri na ☎ 23-977. 2535

VEČ POTNIKOV za prodajo po Sloveniji iščemo. ☎ 45-214. 2536

SOFERJE za razvoz pizz z lastnim prevozom iščemo. ☎ (061) 773-531, (0609) 613-167. 2537

stanovanja

PRODAM ali zamenjam lastniško stanovanje s centralno kurjavo (48 m²) v centru Karlovca, za enako v Novem mestu, Metliki ali Črnomlju. V pošte pride tudi vikend. Prodajni center Janez Molek, Gradac 131, 68332 Gradac.

ELEKTRONIK TRGOVINA IN SERVIS

Kettejev drevored 5, pri športni dvorani, Novo mesto Vam nudi vso belo tehniko in akustiko Gorenje in Quelle na 25 obrokov na mesec

- pralni stroj že za 33 DEM
- hladilniki in zamrzovalniki že za 24 DEM
- štedilniki že za 29 DEM
- glasbeni stolpi že za 27 DEM

— Obroke se plačujejo v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila.

Z nakupom v ELEKTRONIKU se vključujete v nagradno igro.

NAGRADE:

1. BARVNI TV
2. VIDEOREKORDER
3. 10 nagrad: MALI GOSPODINJSKI APARATI

ZAHVALA

V 71. letu starosti je umrl

ALOJZ
ŽUGELJ

iz Drašč 7

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in prijateljem za podarjeno cvetje in sveče. Lepa hvala g. župniku za opravljen obred, pevkam za zapete žalostinke, govorniku ZB Jožetu Plescu za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN

24. junija mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

JOŽE ERŽEN

iz ulice Na lazu 12

Vsem, ki obiskujete njegov grob ter prižigate sveče, iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

Utihnil je tvoj glas, žalost, bolečina domujeta pri nas. Nihče ne verjame, kako boli, ko tebe, dragi Stanko, od nikoder ni. V naši hiši je praznina, v srcih naših bolečina.

21. junija je minilo leto žalosti, odkar smo se za vedno poslovili od

STANKA
ŠIMCA

iz Geršič pri Metliki

Vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, iskrena hvala!

Vsi njegovi najdražji

V SPOMIN

25. junija bo minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA
FINK

rojena Gešelj
s Tanče Gore 48

Vsem, ki se je še spominjate in prižigate sveče na njenem grobu, najlepša hvala!

Žalujoči: sin Rajko in hčerke Milena, Cvetka, Marija z družinami

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša mama, stara mama, tašča in teta

FRANČIŠKA
JORDAN

roj. Lekše

iz Drage pri Beli Cerkv

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in gospodu župniku za izraze sožalja in darovano cvetje ter spremstvo pokojne k zadnjemu počitku.

Žalujoči: otroci z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila naša mama, stara mama, prababica, teta in sestra

ANTONIJA
ŠPELIČ

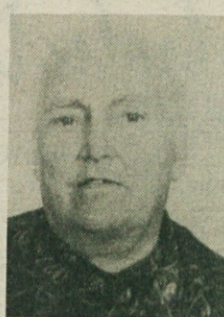
rojena Hrovat
s Potoka

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred, govorniku g. Dularju in pevcem iz Šmihela.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Gospod je s tega sveta poklical našo mamo

MARIJO
LUZAR

iz Brezij pri Šentjerneju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se od nje poslovili, ji prinesli veliko cvetja, darovali za maše ter jo pospremili do njenega zadnjega doma. Hvala tudi vsem sosedom iz Novega mesta, Dolenjki in sodelavcem Marketa Ragovska, g. župniku za lepo molitev na domu in opravljen pogrebni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Rad si delal, rad živel, družino svojo rad imel. Zdaj, ko te več med nami ni, vemo, koliko nam pomeni si.

V 94. letu nas je zapustil naš oče

KAREL PAVLIN

iz Polhovice 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, posebno sosedom Turkovim in Borsetovim. Zahvaljujemo se tudi dr. Baburiču, osebjem urološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, patronažni sestri Jožici, Gasilskemu društvu Mokro Polje, govorniku za lep govor ter g. kaplanu za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Draga mama, zdaj počivaš, trudna v tih zemljici, a nas srce tako boli, saj ne moremo verjeti, da te več med nami ni.

Ob smrti naše mame, stare mame, sestre in tete

TEREZIJSKE NOVAK

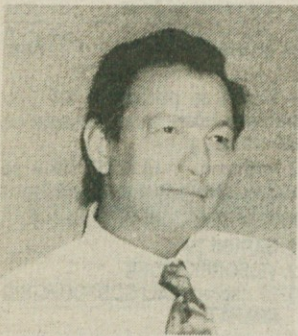
iz Sv. Vrha pri Mokronogu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam lajšali bolečine, izrekli sožalje, darovali cvetje ter našo mamo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Anici Berginc - Dolenšek, patronažni sestri Zdenki, ki je tako lepo skrbela za mamo v času njene bolezni, g. Ireni, DO Trimo, Postaji milice Trebnje, Italian shoes studio Mokronog, DO Iskra, g. župniku za opravljen obred, pogrebem, g. Jevnikarjevi za ganljiv govor ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke, Mimi in Vidi za postrežbo ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih.

Žalujoči: sin Mirko in hčerka Marjetka z družinama, sin Marjan, sestre, brata in ostalo sorodstvo

portret tega tedna

Vilibald Krajnc

športnem področju. Ukvarjal se je z atletiko in plavanjem.

V vseh teh letih je doživel mnogo prijetnih in neprijetnih trenutkov. Vilibald pravi, da je bil najbolj vesel, ko je raziskal kaznivo dejanje, predvsem takšno, ki je bilo bolj zapleteno. Da pa ne bi zaslug za uspešnost pripisovali le njemu, je brž dodal: "Uspešen pa si lahko le, če imaš za sabo dobro in ubrano ekipo, ter da poznaš čim več ljudi in se z njimi pogosto pogovarjaš."

Delo kriminalista je lahko tudi nevarno. Vendar Vilibald pravi, da ni imel strahu, v vseh teh letih dela mu ni bilo potrebno uporabiti orožja, čeprav so bili tudi trenutki, ko je bilo zelo napeto. V spominu mu je npr. ostalo še iz časov, ko je bil policist, posredovanje med razgnetimi nogometnimi navijači na Otočcu. Navijači so se vračali z nogometne tekme, ki je bila v Zagrebu, in se ustavili na Otočcu, kjer so ob pijanosti začeli na veliko razgrajati. Vilibald se je odločil za tvegano potezo, šel je mednje in zavpil, naj utihnejo in se umirijo. V trenutku, ko je zakričal, ga je obšel občutek tesnobe, zbal se je, kako se bo končalo, če ga ne bodo poslušali. Na srečo so se razgrajajoči pomirili. Vilibald pravi, da je bila to zopet ena izkušnja več in hkrati potrditev, da se na lep način naredi več kot s silo. K njegovi uspešnosti pri raziskavi kaznivih dejanj pa je brez dvoma vplival tudi njegov človeški pristop, saj je vsakega osumljenca vzel vedno kot človeka.

Vilibald Krajnc po rodu ni Dolenjec, roditelji se je pred petdesetimi leti v Sloveniji Gradcu, in koroškega naglasa še ni pozabil. Rodil se je v proletarski družini z osmimi otroki. Po osnovni šoli je v Ljubljani končal šolo za tehničnega risarja in se potem zaposlil v Trisu v Sloveniji Gradcu. Šest let je delal kot tehnični risar, nekega dne pa ga je zmotil v časopisu razpis za miličnika. Odločil se je, da postane miličnik. "Že od nekdaj me je privlačila uniforma. Dajala mi je občutek reda in spoštovanja," pravi. Za takratno odločitev mu ni bilo nikoli žal, in če bi se moral sedaj še enkrat odločiti, pravi, da bi se enako.

Tako je 1967 leta šel v policijsko šolo v Ljubljani in še istega leta prišel službovat kot miličnik v Novo mesto. Od takrat za vedno ostal na Dolenjskem. Po enajstih letih je šel z ravno dovolj izkušnjami, ki jih je nabral kot policist, na delovno mesto kriminalista. Aktivni pa je bil tudi v raznih organizacijah, predvsem sindikatu in na

J. DORNIŽ

Arheolog dr. Phil Mason pri izkopavanju ostankov hiše iz bakrene dobe v parku gradaškega gradu

Gradac poseljen že v bakreni dobi

V grajskem parku pomembne arheološke najdbe

GRADAC - V okviru javnih del v metliški občini poteka tudi urejanje parka gradaškega gradu, kjer predvsem podirajo neprimerna, bolna ali na divje zrasla drevesa. Urejanje so izkoristili tudi na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine. Predvidevali so namreč, da je bil glede na to, da je imel okljuk Lahinje z obrambnega vidika zelo dobre možnosti za naselitev, po obliki pa je podoben okljuku v Pustem Gradcu ali tistemu, na katerem leži čnomaljsko staro mestno jedro, gotovo že zelo zgodaj naseljen.

Zato so izkopali pet sond, in kot je povedal vodja arheoloških akcij na gradaškem okljuku dr. Phil Mason z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, so bila predvidevanja točna. Z dosedanjimi raziskovanji so odkrili, da je bil okljuk naseljen že v bakreni dobi. Torej sovpada v isto dobo kot naselja, ki so jih odkrili v Pustem Gradcu, Moverni vasi, Zorencih pri Butoraju in Metliki. V gradaških sondah so našli precej keramike, orodja iz kremenca, brusne kamne, žrnjle, keramične zajemalke. Po Masonovih besedah so ta odkritja zelo pomembna za dopolnitev slike o poselitvi Bele krajine v bakreni dobi, ki je bila očitno precej gosto naseljena. "Odkritje je toliko pomembnejše tudi zato, ker doslej nismo imeli podatkov, kaj se je dogajalo na gradaškem okljuku, preden je bil zgrajen grad, ki se prvič omenja leta 1476, ko ga je vdova po Juriju Gradaškem prodala Turjaškim," pove Mason.

M.B.-J.

Begunci posebne vrste

Tudi divjad beži pred vojno čez Kolpo - To velja za medvede, divje prašiče, rise in predvsem za (stekle) lisice

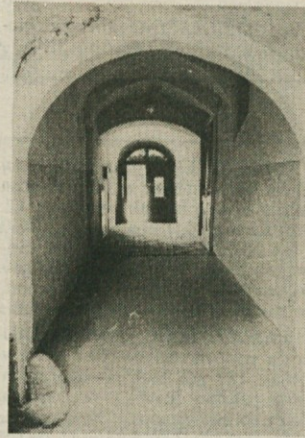
KOČEVJE, RIBNICA, VELIKE LAŠČE - Na območje občine Kočevje prihaja prek hrvaške meje vedno več nenavadnih beguncev na štirih nogah, se pravi divjadi. Medvedje, risi in divji prašiči so že tako pritisnili prek Kolpe, da se zdaj divjad kočevskih gozdov seli naprej v lovske revirje v ribniški občini in na območju Velikih Lašč. Slovenski strokovnjaki za divjad ugotavljajo, da tudi divjad beži pred vojno in streljanjem in se zato seli v mirnejše kraje, se pravi prek Kolpe.

Vendar se ne selijo le medvedje, risi in divji prašiči, ampak tudi druga divjad. Posebna pozornost velja lisicam, ki prenašajo prek Kolpe stekline. Samo v zadnjih nekaj dneh so na območju kočevske občine pobili med drugim tri lisice, za katere je bilo kasneje ugotovljeno, da so vse stekle. Uplenili so jih na območju Štalcerjev, Morave in Kočevske Reke. Znano pa je, da tudi Hrvatje

tako rekoč na samem bregu Kolpe (seveda na svojem obrežju) kar pogosto pobijejo stekle lisice, ki prihajajo v naselja. Domačini pa stekline ne prijavljajo preveč radi, ker potem lovci pobijejo tudi vse pse, ki so bili tam blizu, neglede na to, če so bili cepljeni. Reka Kolpa je zdaj zaradi suše zelo nizka, zato divjad lahko brez posebnih težav prehaja prek nje.

J. PRIMC

Kaj je na sliki?

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

ČUKI NA KOPALIŠČU OTOČEC

OTOČEC - Za konec šolskega leta in kot pozdrav prihajajočemu poletju pripravila hotel Grad Otočec v petek, 25. junija, prvo večjo prireditev na kopališču. Zabava se bo začela najprej za malčke (ob 19. uri), ko se bodo lahko igrali pod strokovnim vodstvom. Vsi, ki imajo radi kro-kodilčke, bodo z ansamblom Čuki lahko tudi zapeli, od 21. ure dalje pa bo najpopularnejši ansambel v Sloveniji igral za starejše. V primeru slabega vremena bo prireditev v Motelski restavraciji.

3.000 TOLARJEV ZA PRAVILEN ODGOVOR - Vsi, ki ste na dopisnice napisali, da smo slikali Kmetijsko šolo na Sevnem pod Trško goro, ste prišli v poštev za žrebanje nagradne igre, že 31. zapovrstjo. Po zaslugi žreba bo tokrat za 3.000 SIT bogatejša Marija Gorenc, Dolga Raka 9, p. Raka. Izžrebani iskreno čestitamo, k uganju nagradne uganke pa vabimo vse, še posebej šolarje, ki so od danes naprej na zasluženih počitnicah. Da bo odločitev lažja, naj povemo, da smo slikali enega od hodnikov v zelo stari novomeški hiši, kamor bodo šolarji pred pričetkom prihodnjega šolskega leta, če bodo učbeniki tako dragi, pogosto zahajali. Izpolnjene kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto, do ponedeljka, 28. junija.

Nenavadna gostja

V Gribljah gnezdi bela štokrlja

GRIBLJE - Zadnja leta je Bela krajina v naravoslovnem pogledu pravo presenečenje. V povirju Lahinje so bila odkrita rastišča redkih in ogroženih rastlinskih vrst v Sloveniji, potem v Gornjem kalu na Hrastu pri Vinici želva sklédnica, v izviri Dobljice in Jelševnika črni močeril, letos pa v Gribljah prijetno preseneča s svojim gnezdom in tremi mladiči bela štokrlja.

Bela štokrlja (Ciconia ciconia) gnezdi v Sloveniji v glavnem v severovzhodnem delu in jo imajo Prekmurci kar za svojo prebivalko. V zadnjih letih pa jo lahko opazimo tudi v vzhodnem in srednjem delu Slovenije. Pravo presenečenje je gnezdo na električnem drogu v vasi Griblje. Vprašanje je, ali si je štokrlja izbrala lokacijo ob Kolpi zaradi tega, ker je tukaj dovolj hrane in ima dovolj velik pregled za zavarovanje svojih treh mladičev ali pa so jo sem pregnali vojaški nemiri na Hrvaškem. Morda je res "begunka" iz krajev, kjer ne najdejo miru in varnosti niti ptici. Če se bo drugo leto spet vrnila, bo štokrlja potrdila že znano trditve, da so Belokranjci dobri ljudje. Med krajani je kar slutiti ponos, da imajo nove "vračane". M. IVANOVIČ

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Tudi pohvala je včasih na mestu - Nekdanji delavci čnomaljskega Kovinarja brezpravni - Po krivem obtožen kraje - V semiču popoldne brez ambulate

Je že tako, da v tej rubriki bralci največ kritizirajo in priznati jim je treba, da večinoma upravičeno. A začnimo tokrat s pohvalami, ki so nekaj časa kar deževale. Tako nas je poklicala bralka iz Rihpovca pri Trebnjem, kmalu za njo pa še bralka iz Dolenje Nemške vasi pri Trebnjem. Obe kar nista mogli prehlvaliti delitve pomoči, ki so je bili od krajevnega Rdečega križa v obliki paketov s hrano in moke deležni najbolj pomoči potrebni starejši občani. Pravita, da ima za to največ zaslug Fani Prešeren iz Dolenje Nemške vasi.

S pohvalo prav tako ni skoparila mlada Andreja Jernejčič iz Žužem-

berka, ki je pohvalila domače gasilce. Ti so že jutro po veselici na Loki pod Žužemberkom vse popravili in ni ostalo nobenih. Pohvala je upravičena, pove pa, da imajo naši mladi ekološko naravnane oči, kar je tudi pohvale vredno.

Žal se ne more pohvaliti delavec iz čnomaljskega Kovinarja, ki je bil tako kot mnogi drugi odpuščen. Pravi, da so vodilni znali pravočasno poskrbeti zase, delavce pa so potisnili in v Sklad, kjer so ostali brez službe in za meseca marec in april tudi brez vsakega nadomestila. Svetoval nam je, naj bivše poslovodne organe in sindikaliste malo pobarmo, kaj menijo o tem.

Nič namj razburjen ni bil bralec iz Novega mesta, ki se mu je v Dolenjskino samostrežni trgovini na Brodu zgodila huda krivica. Na blagajni ga je ustavila poslovođkinja in ga javno obtožila, da je v trgovini kradel. On je seveda trdil da ni, kar je potrdila tudi po preiskavi, ki jo je ženska opravila kar tam. Po preiskavi je brez opravičila odšla. "Je to pravi način?" sprašuje bralec.

Na nedavne stavke se odzvala kar dva bralca. Marija Hlasič iz Novega mesta ne more razumeti, zakaj štrajkajo kmetje, saj se imajo vendarle bolje kot delavci, ki mnogi zaslužijo od 15 do 20 tisočakov na mesec. Meni, da bi morali kmetje pustiti vladi do sape in ne povzročati inflacije z zahtevki po zvišanju cen

za pridelke. Nad učitelji pa se je razburjal Aleš Kosce iz Brežic. Pravi, da imajo privilegiran položaj, kajti če štrajkajo, se jim ne skrivi las na glavi, delavcem pa takoj mahajo z delavsko knjižico pod nosom. Sicer pa ne verjame, da bi imeli učitelji tako slabe plače, kot govorijo.

Klical nas je tudi bralka iz Semiča. Dve stvari jo težita. Prvo so brezobzirni vozniki na Partizanski cesti v Novem mestu, ki tudi v dežju divjajo in škropijo pešce. Meni, da bi se morali tam kdaj v dežju sprehoditi tudi miličniki. Drugo je semiški zdravstveni dom. Obratuje samo dopoldne, če pa človek potrebuje kašno napotnico, recept ali kaj podobnega, mora dopoldne vzeti dopust ali pa se popoldne odpeljati v Črnomelj. "Vsaj en dan v tednu bi lahko delal dežurni zdravnik," meni bralka.

Bralec z Otočca se je zavzel za pravice invalidov. Pravi, da ljudje še vedno ne upoštevajo znakov, ki odrezajo rezervirana mesta za invalide. Toda tega ne upoštevajo niti redarji na parkiriščih niti policisti, torci tisti, ki bi morali ljudem, če se že sami ne zavedajo tega, dvigati voziško moralo. Meni, da se kaj takega v tujini ne bi zgodilo. "Ljudje se ne zavedajo, da je invalidnost nekaj, kar se zgodi lahko vsakemu," pravi bralec in sprašuje, kdo je pravzaprav dolžan skrbeti za red na takih parkiriščih in kdo ima pravico kaznovati kršitelje. Pravi, da se zdaj policisti in komunalci zgovarjajo drug na drugega.

T. J.

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad pristihnil.

Vedno bolj češnjeve Brusnice

Bodo za češnjeve praznik v Brusnicah še kdaj prodali 300.000 kilogramov češenj kot leta 1930?

BRUSNICE - Ta kraj pod Gornji Suhadol, Jugorje, Leskovec, Tolsti Vrh, Gabrje, Male in Velike Brusnice čakajo češnjeve praznik in drevesa oberejo šele v soboto popoldan, da so sadeži res sveži, lepi za oko in seveda okusni. Kilogram je veljal 250 tolarjev. Na razstavi so obiskovalci lahko najlepše češnje in dobrote domače kuhinje ocenjevali. Največ listkov za oceno je zbral Stane Medle iz Brusnic, nekaj manj pa Brane Vovko in Tone Pavc z Rateža. Od gospodinjo so se najbolj odrezale Fani Zupin, Slavka Medle in Marija Deželan, vse iz Brusnic.

Popoldanski del brusniškega češnjevega praznika je potekal v znamenju povorke češnjevih voz. Pripravili so jih člani Turističnega društva Ratež, lastniki Centra stare šole, brusniške ulice Staze, Curk, Bojci, Dolnji Suhadol, Male Brusnice in Furmani iz Brusnic. Na vozovih so prikazovali vse, kar je bilo tako ali drugače povezano s češnjami, točili so češnjevo žganje, v katerem je plaval celo pravi prepariran gad. Posebna komisija je na koncu vozove iz povorke tudi ocenila. Prvo mesto je prisodila vozu iz Malih Brusnic, druga je bila ekipa iz Staz, tretji pa Furmani.

Na koncu velja zapisati, da so letos Brusničani prodali skoraj 2500 kg hrustavk, ob prvi razstavi leta 1930 pa so jih iz Brusnic odpeljali kar 300.000 kilogramov. V kroniki piše, da je leta 1936 nek Italijan kupil vse

drugače povezano s češnjami, točili so češnjevo žganje, v katerem je plaval celo pravi prepariran gad. Posebna komisija je na koncu vozove iz povorke tudi ocenila. Prvo mesto je prisodila vozu iz Malih Brusnic, druga je bila ekipa iz Staz, tretji pa Furmani.

Na koncu velja zapisati, da so letos Brusničani prodali skoraj 2500 kg hrustavk, ob prvi razstavi leta 1930 pa so jih iz Brusnic odpeljali kar 300.000 kilogramov. V kroniki piše, da je leta 1936 nek Italijan kupil vse

ČEŠNJE - PAŠA ZA OČI - Takšna gneča je bila v enem od prostorov brusniškega gasilskega doma, kjer so bile razstavljene najlepše češnje in dobrote sladke domače kuhinje. Obiskovalci so imeli možnost, da so z listki glasovali in izbrali najlepše. (Foto: J.Pavlin)

češnje, 26. junija 1938 je podružnica SVD pripravila že tretjo razstavo češenj. Ob tem je zapisano, da so češnje vse, kar morejo nuditi revne Brusnice. Vojna je tradicijo prekinila in šele 1966 so na pobudo Martina Rukšeta in še nekaterih zanesenjakov to lepo brusniško navado obnovili. "Letos smo se bali, da češnje ne bo. Težko jih je nabirati, saj jih ni bilo dosti, vendar so se ljudje potrudili. Že od jutri dalje delamo za naslednji praznik češenj. Od dobička bomo kupili sadike češenj in jih spomladi razdelili vsaki hiši. Čež nekaj let lahko pričakujemo, da bo brusniška dolina postala dolina češenj", je za konec povedal prizadeveni delavec te prireditve Martin Rukše.

J. PAVLIN